

**ESTUDI DE DIAGNOSI I
DESENVOLUPAMENT ESTRATÈGIC
DE MATARÓ**

Novembre de 2004

Equip de Treball

Pere Lleonart Llibre, Economista

Àlvar Garola Crespo, Economista

Gemma Vélez Sabater, Diplomada en Ciències Empresarials

Laura Gimeno Barrio, Estudiant d'Administració i Direcció d'Empreses

PREÀMBUL

La Diputació de Barcelona participa en el projecte ECO (Estratègia Catalana per l'Ocupació) promogut pel Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya i les Diputacions de Girona, Lleida i Tarragona.

L'ECO, projecte innovador finançat per l'article 6 del Fons Social Europeu, pretén articular una estratègia per a l'ocupació integral i integrada, mitjançant la consolidació dels pactes territorials per a l'ocupació, dotant-los alhora de metodologies i eines que facilitin l'articulació d'estratègies locals, que col·laborin en la definició del Pla de desenvolupament de polítiques actives del Servei d'Ocupació de Catalunya, i considerant les directrius de l'Estratègia europea per a l'ocupació.

En el marc d'aquest projecte, l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona ha impulsat un procés de realització de diagnòsis estratègiques dels territoris que s'emmarquen en els Pactes Territorials de la província de Barcelona, per tal que serveixin de guia de treball per als equips responsables de l'execució dels Pactes de cara a programar les accions anuals.

En aquest sentit, es tracta de proporcionar a cada territori un instrument, fruit de la reflexió estratègica, que permeti orientar les actuacions en matèria de promoció econòmica i ocupació a mig termini, en especial, aquelles que hagin de ser finançades a través del programa de Pactes Territorials.

El Pacte Local per l'Ocupació de Mataró ha estat un dels territoris on s'ha desenvolupat, com a prova pilot, una diagnòsi estratègica que ha culminat amb l'elaboració d'un quadre DAFO per al municipi i la comarca que, en una segona fase, s'ha consensuat amb els agents socioeconòmics del territori, proporcionant-li dimensió operativa.

El document **Estudi de diagnòsi i desenvolupament estratègic de Mataró del Pacte Local** el va realitzar el Gabinet d'Estudis Econòmics SA de Barcelona (GEE) i els autors van ser Pere Lleonart Llibre (economista), Àlvar Garola Crespo (economista), Gemma Vélez Sabater (diplomada en Ciències Empresarials) i Laura Gimeno Barrio (estudiant d'Administració i Direcció d'Empreses).

A partir d'aquesta diagnòsi, durant el 2004, s'ha dut a terme un procés de contrastació dels principals elements del quadre DAFO amb els agents socioeconòmics de la comarca i d'establiments d'estratègies a seguir pel Pacte i els seus agents.

Barcelona, octubre de 2004.

ÍNDEX

I. ENTORN COMARCAL	3
1. GEOGRAFIA I URBANISME	
Un model residencial extensiu	4
La pressió metropolitana	6
2. TRETS SOCIOECONÒMICS	
Una demografia canviant	10
Flux de nous residents	13
Una complexa transició demogràfica	14
3. PRODUCCIÓ I RENDA	
Més renda que PIB	18
Creixent terciarització	20
La residencialització de la comarca	22
II. EL MODEL PRODUCTIU DE LA CIUTAT	24
4. PERFIL EMPRESARIAL	
Més de 4.000 empreses	25
Més de 500 mitjanes grans	26
Perfils sectorials	30
5. MERCAT LABORAL	
Metodologia	33
Elevada laboriositat	33
Un model molt flexible	36
La terciarització de l'ocupació	39
Una creixent mobilitat laboral	42
Algunes característiques del mercat laboral de Mataró	45
Potencial laboral dels diferents sectors productius	49
III. SECTORS PRODUCTIUS RELLEVANTS	51
6. EL CLÚSTER DEL PUNT	
Una activitat global	52
El procés de deslocalització	55
El repte de la liberalització	56
7. L'ACTIVITAT CONSTRUCTIVA	
Un espectacular creixement	59
La dinàmica edificadora	60
Un espectacular increment d'ocupació	63
Distribució territorial de l'activitat	65
La vulnerabilitat del model	66
8. LES CLAUS DEL MERCAT IMMOBILIARI	
El sòl: factor estratègic	69
L'escalada de preus	69
Els trets de Mataró	72
9. DESENVOLUPAMENT DEL QUARTERNARI	
La societat del coneixement	75
Motors de la innovació	76
La promoció de la ciutat	79

IV. CONCLUSIONS	81
Un territori polièdric	82
Una demografia potent	84
Reptes en el camp laboral	85
Oportunitats per a Mataró	86
 IV. PROPOSTES D'ACTUACIÓ	 89
Models de futur	90
Mataró, ciutat de serveis	93
Propostes des de l'òptica local	95
Línies d'actuació des de l'òptica productiva i de l'ocupació	98
 ANNEX: Principals empreses de la ciutat i rodalies	 101
 Bibliografia	 108

I. ENTORN COMARCAL

I. GEOGRAFIA I URBANISME

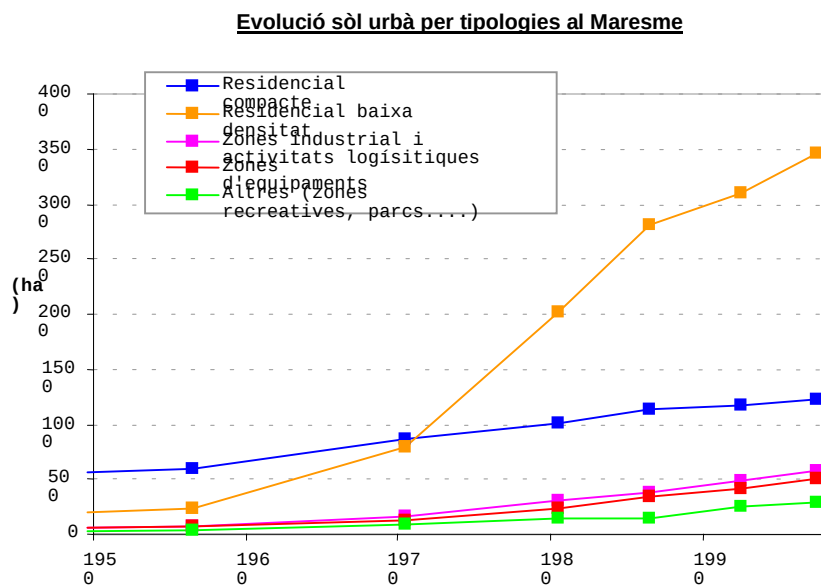
Un model residencial extensiu

El Maresme té una extensió de 39.700 Ha, però només un 42,4% del territori té menys del 20% de pendent, i és per tant, teòricament útil per al procés d'urbanització.

Segons el planejament vigent a finals dels noranta, un 55% del sòl útil estava ocupat o urbanísticament compromès (urbanitzable) amb una capacitat per a uns 400.000 habitants (segons estimacions del Pla territorial de la regió metropolitana).

Des dels anys 70, el Maresme ha experimentat un intens procés d'urbanització amb un caràcter residencial (un 77% del sòl urbà) i de baixa densitat (un 73% del sòl residencial i un 76% del sòl urbanitzable residencial).

Una part important dels nous habitatges construïts com a segones residències, s'han anat convertint progressivament en habitatges principals.

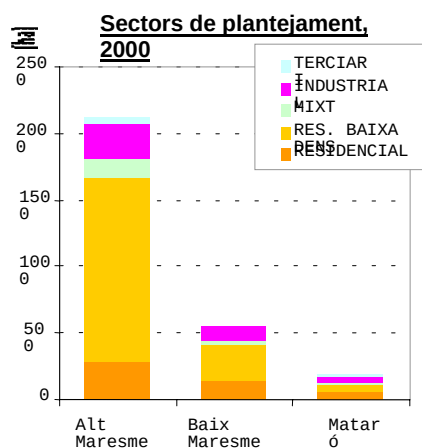

Font: Estudi de les infraestructures de Transport del Maresme. Barcelona Regional, Consell Comarcal Maresme

Com que es tracta de promocions de baixa densitat, l'ocupació del sòl ha estat molt més ràpida que el creixement demogràfic, fet que es mantindrà en el futur ateses les característiques del plantejament.

Això genera un model complicat tant des del punt de vista de l'ocupació del sòl, com del cost de manteniment de les infraestructures i l'elevada mobilitat privada que comporta¹

Font: Estudi de les infraestructures de Transport del Maresme. Barcelona Regional, Consell Comarcal Maresme

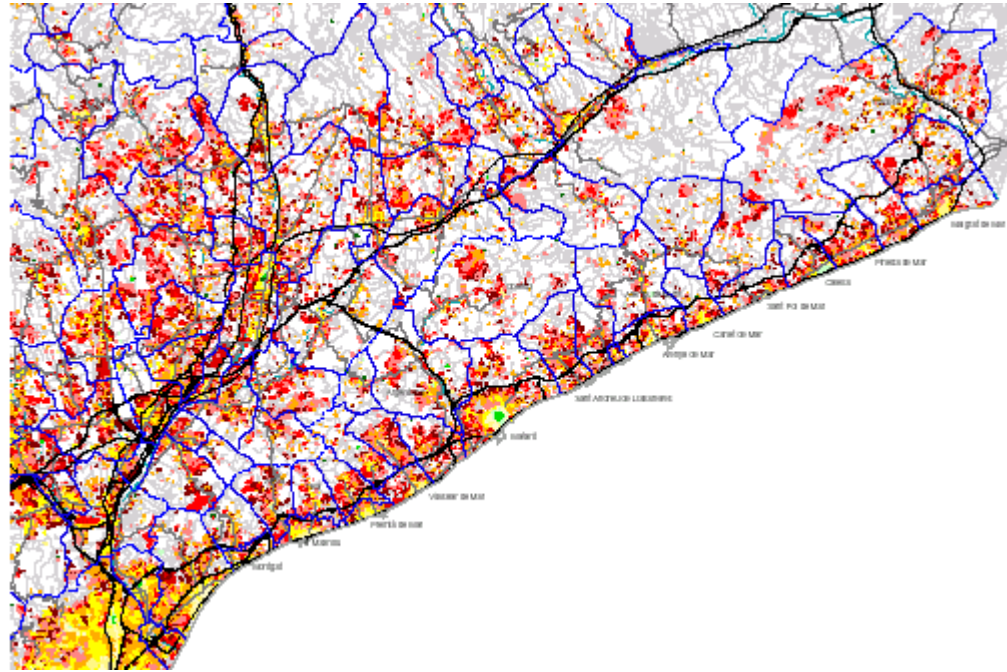
En el gràfic adjunt que mostra els sectors de plantejament (sòl urbanitzable), es pot observar el diferent potencial entre les tres subzones de la comarca, tant pel que fa a sòl residencial com al productiu. De tota manera cal puntualitzar que una part important de l'elevada proporció de sòl urbanitzable residencial amb baixa densitat, són les urbanitzacions de segona residència generades en els anys setanta i que encara estan en procés de legalització.

La pressió metropolitana

La potent base agrícola, industrial i turística de la comarca li va permetre funcionar raonablement bé i relativament autònoma de l'àrea de Barcelona fins a la meitat dels anys setanta. A partir de llavors, l'obertura de l'autopista i la progressiva millora del servei ferroviari, ens ha incorporat de forma molt ràpida a la dinàmica metropolitana.

¹ Per una crítica sobre les conseqüències d'aquest model d'urbanisme es pot consultar "The rise of sprawl and the decline of the american dream", Andres Duany i altres. Norht Point Press, 2000.

Sector de plantejament

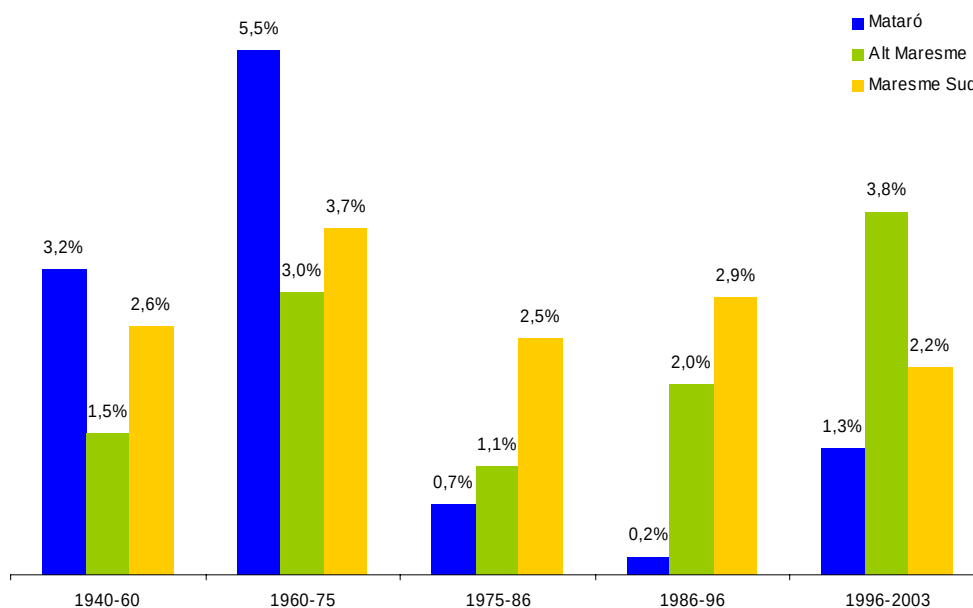

Font: Estudi de les infraestructures de Transport del Maresme. Barcelona Regional, Consell Comarcal Maresme

Els dics de defensa que representaven d'una banda l'activitat agrícola, que revaloritzava el preu del sòl, i d'una altra la baixa densitat edificatòria establerta pel plantejament dels anys 80, han estat polvoritzats per un boom immobiliari, que en els darrers anys ha superat els 4.000 habitatges iniciats, més del doble dels que es construïen en la primera meitat dels anys 90.

El procés va començar als municipis més propers a Barcelona, després va arribar a Mataró, i últimament, amb la perllongació de l'autopista, a l'Alt Maresme. El canvi més evident és l'establiment de nous residents provinents de l'àrea barcelonina, el que ha fet créixer la nostra base poblacional fins els 377.000 amb una progressió anual del 2,4%, som per tant una de les comarques de Catalunya amb més creixement residencial.

Creixement demogràfic a les diverses zones
(% de creixement anual acumulatiu)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades censals

A Mataró, l'augment de l'edificació residencial ha permès integrar a la ciutat els diferents barris construïts els anys seixanta i ha suposat una gran millora de les condicions d'habitabilitat dels mataronins. Però no és així a tot arreu. Massa sovint es tracta de creixements immobiliaris descontextualitzats del territori. Aquests nous residents, que viuen en entorns segregats, majoritàriament continuen treballant a Barcelona, i viuen al marge de les activitats dels municipis que els acullen.

Impulsada per aquesta gran activitat immobiliària, la construcció ha estat l'autèntic motor de l'economia de la comarca. El mateix que el terciari de serveis personals. En canvi, la indústria, de gran tradició a la comarca, ha crescut menys de la meitat que la catalana.

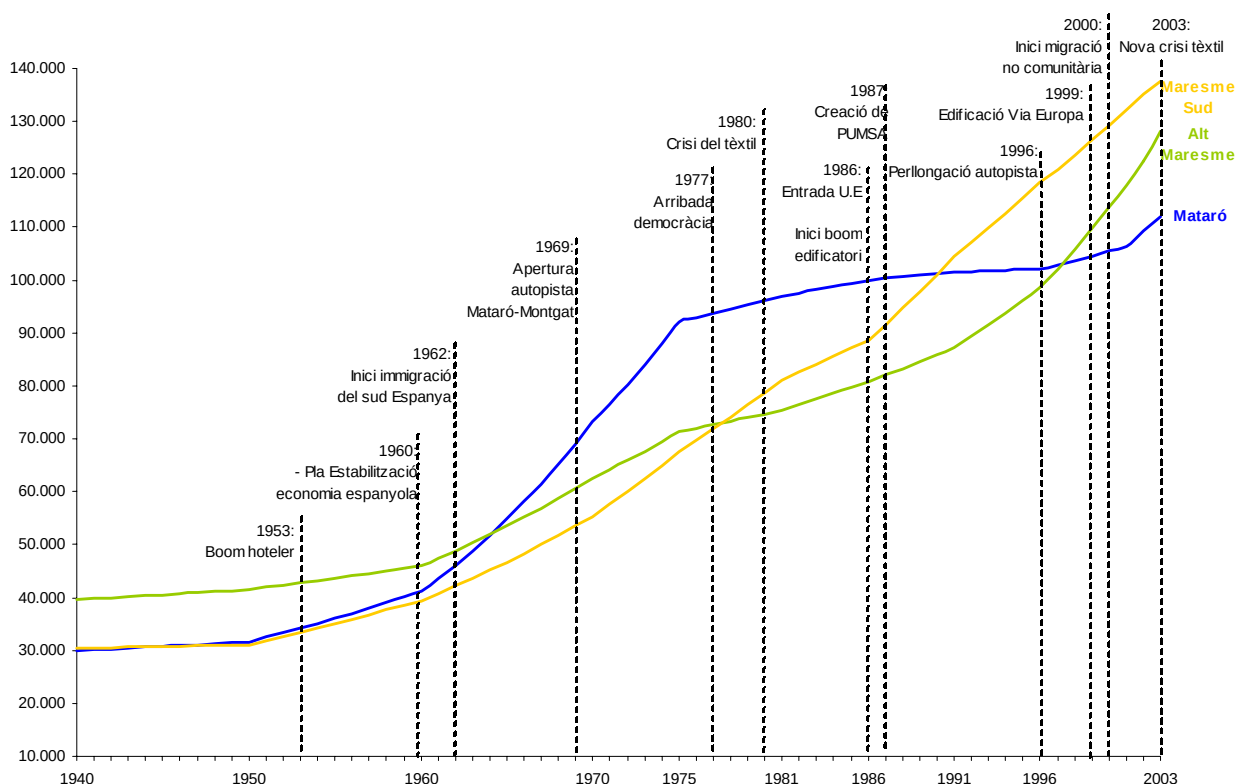
II. TRETS SOCIOECONÒMICS

Una demografia canviant

Durant les dècades dels vuitanta i noranta la comarca ha absorbit els importants contingents de població vinguts de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que s'han assentat principalment en els municipis mitjans i petits, accentuant cada cop més el seu rol residencial i incrementant substancialment la mobilitat privada.

Després d'una sèrie d'anys amb una demografia estancada, darrerament la ciutat de Mataró i els municipis més importants de la comarca han rebut una allau d'immigrants no comunitaris, situant-se Mataró i Premià de Mar al capdavant d'aquesta problemàtica.

Evolució demogràfica i fets socioeconòmics rellevants des de 1950

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades censals

El Maresme ha experimentat un creixement demogràfic continuat en els darrers cinquanta anys que ha tingut però ritmes diferents en els diverses zones.

Mataró creix a partir dels anys seixanta a causa de l'arribada d'immigrants, i dobla la població en menys de 15 anys. Després d'un període d'estabilització, torna a créixer en els darrers anys amb una immigració, aquesta vegada bàsicament extracomunitària.

El Maresme Sud té un creixement continuat a partir de la dècada dels seixanta, i que es consolida a mesura que augmenta el procés residencial.

L'Alt Maresme és el que mostra un creixement recent més gran, com a conseqüència de la perllongació de l'autopista.

A finals del 2003 el Maresme va arribar als 377.608 habitants, amb un ritme superior al 2,4% anual acumulatiu de mitjana en els darrers vuit anys, el que representa un creixement de 9000 habitants anuals.

Pel que fa al Maresme Sud, el creixement més intens es dona a Tiana, Vilassar de Mar, Teià i Premià de Dalt, que són precisament municipis amb una feble taxa de ritme constructiu, el que vindria a significar una accentuació del procés de transformació de segona a primera residència, tal com s'està produint des de fa anys², mentre que el Masnou, un municipi a on aquest procés sembla que ja s'ha completat, mostra un creixement substancialment menor.

Pel que fa a la zona central de la comarca, cal destacar la recuperació demogràfica de Mataró, que el 2003 s'apropa als 112.000 habitants, amb un ritme de creixement de 1,3% anual, prop de 1.500 nous residents anuals, majoritàriament procedents dels països del tercer món.

Els petits municipis de l'entorn com Sant Andreu de Llavaneres i Sant Vicenç de Montalt, estan creixent amb un ritme molt elevat com a conseqüència de la perllongació de l'autopista, de totes maneres quantitativament és modest, igual que Cabriels que en els darrers anys s'ha apuntat a la represa constructiva. En canvi Cabrera, es manté força al marge d'aquestes dinàmiques, tot i el seu elevat potencial de sòl. Les possibilitats de creixement d'Argentona es veuen limitades per una localització excèntrica en relació a Barcelona, que es veu compensada per la millora de l'accessibilitat en relació al Vallès i per un gran parc d'habitatge de segona mà susceptibles de transformar-se en primera residència.

---

² Vegeu *El Maresme: una visió immobiliària*. Caixa Laietana, 1996.

Creixement demogràfic per municipis

	<i>població</i>		<i>% anual</i>	
	<u>1996</u>	<u>2003</u>	<u>acumulatiu</u>	
Argentona		8.676	10.302	2,5%
Cabrera de Mar		3.417	3.869	1,8%
Cabrils		3.756	5.703	6,1%
Caldes d'Estrac		1.751	2.310	4,0%
Dosrius		2.269	3.504	6,4%
Mataró		102.018	111.879	1,3%
Òrrius		420	350	-2,6%
Llavaneres		6.194	8.450	4,5%
Sant Vicenç		2.248	4.326	9,8%
Mataró i rodalies		130.749	150.693	2,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

A l'Alt Maresme els ritmes més grans de creixement es concentren en els petits municipis; Santa Susanna, Sant Iscle, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Pol i Palafolls. Mentre que Arenys de Mar és el menys dinàmic en termes relatius.

Densitat urbana

<i>Municipi</i>	<i>Superfície terme (ha)</i>			<i>Població</i>	<i>habitants/ha</i>		
	<u>total</u>	<u>útil**</u>	<u>urbà</u>	<u>2003</u>	<u>total</u>	<u>útil*</u>	<u>urbà</u>
Argentona	2.522	980	340	10.302	4	11	30
Cabrera de Mar	905	610	179	3.869	4	6	22
Cabrils	699	280	282	5.703	8	20	20
Caldes d'Estrac	74	20	46	2.310	31	116	50
Dosrius	4.082	600	411	3.504	1	6	9
Mataró	2.257	1.770	746	111.879	50	63	150
Òrrius	557	70	15	350	1	5	24
Llavaneres	1.190	500	400	8.450	7	17	21
Sant Vicenç	800	320	6	4.326	5	14	741

*any d'aprobació

**Sòl amb pendent inferior al 20%

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Idescat i de la D.G. d'urbanisme

Gairebé un 30% de la població es concentra a la capital, mentre Premià de Mar, Pineda i el Masnou són els únics que superen els 20.000 residents. D'altra banda, els municipis amb menys pes demogràfic són Sant Iscle i Òrrius.

Pineda, Tordera, Palafrugell i Malgrat, amb importants reserves de sòl, són els municipis a on progressivament s'aniran concentrant els ritmes més grans de construcció en detriment de la resta de municipis, que presenten uns nivells de colmatació força més importants.

Hi ha diverses formes de calcular la densitat d'un municipi. El primer punt de referència és el terme municipal, al qual s'hi poden restar les superfícies de sòl amb un pendent superior al 20% i que per tant es consideren que no tenen utilitat urbanística, tot i que la majoria de les urbanitzacions de segona residència de la comarca se situen en aquests indrets. Finalment, hi ha la superfície qualificada com a sòl urbà d'acord amb el plantejament urbanístic.³

Premià de Mar compta amb una densitat poblacional molt elevada, que no varia substancialment en les diferents ràtios que hem utilitzat, ja que pràcticament té esgotat el seu terme (després del de Caldes d'Estrac és el més petit de la comarca). Mataró i el Masnou tenen també densitats molt considerables, si bé en el cas de Mataró, encara disposa de sòl per créixer.

La més gran reserva de sòl lliure es dona a Tordera i Palafrugell. El primer compta amb més sòl útil que tots els municipis del Maresme Sud agrupats, mentre que Palafrugell disposa d'un volum de sòl útil proper al de Mataró.

Flux de nous residents

Des que a mitjan de la dècada dels setanta s'atura la immigració de la resta d'Espanya, els nous residents a la comarca procedeixen majoritàriament de l'entorn metropolità, a causa del procés de descongestió residencial de Barcelona i els municipis de la primera corona.

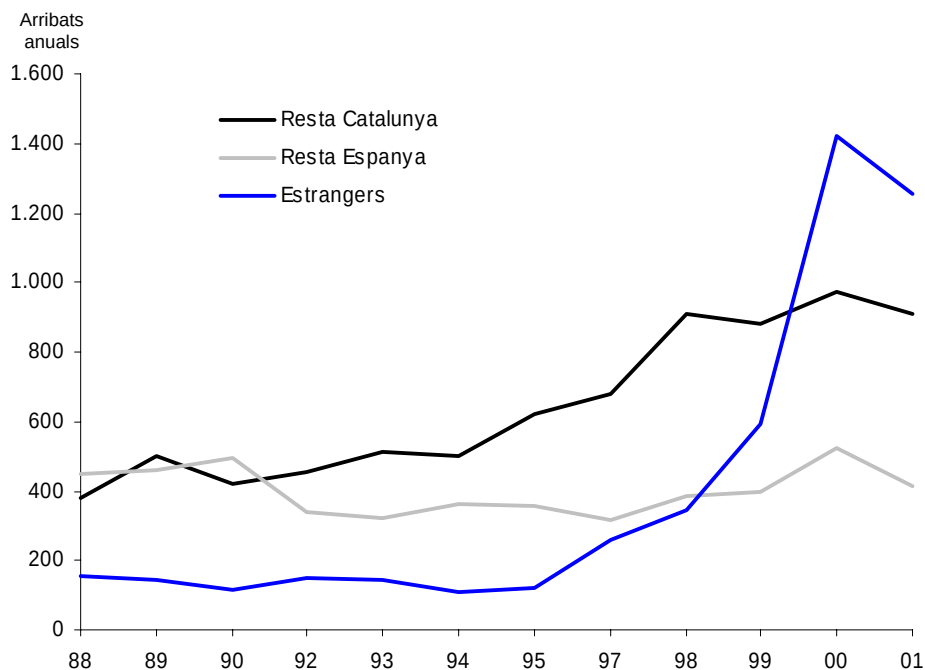
Darrerament però, ha crescut força el flux d'immigrants estrangers. Gairebé la meitat són d'origen africà, si bé en els darrers anys hi ha hagut un fort augment dels procedents de Llatinoamèrica, mentre que els procedents de la resta de la

---

³ La ràtio d'habitants per hectàrea en sòl urbà, és una variable clau, però s'ha d'utilitzar amb molta precaució. És, de totes maneres, molt útil per comparar els resultats dels municipis grans en la mesura que tinguin el seu plantejament urbanístic actualitzat.

Unió Europea augmenten lentament, el que explica la seva pèrdua d'importància en termes relatius.

La immigració a Mataró

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades censals

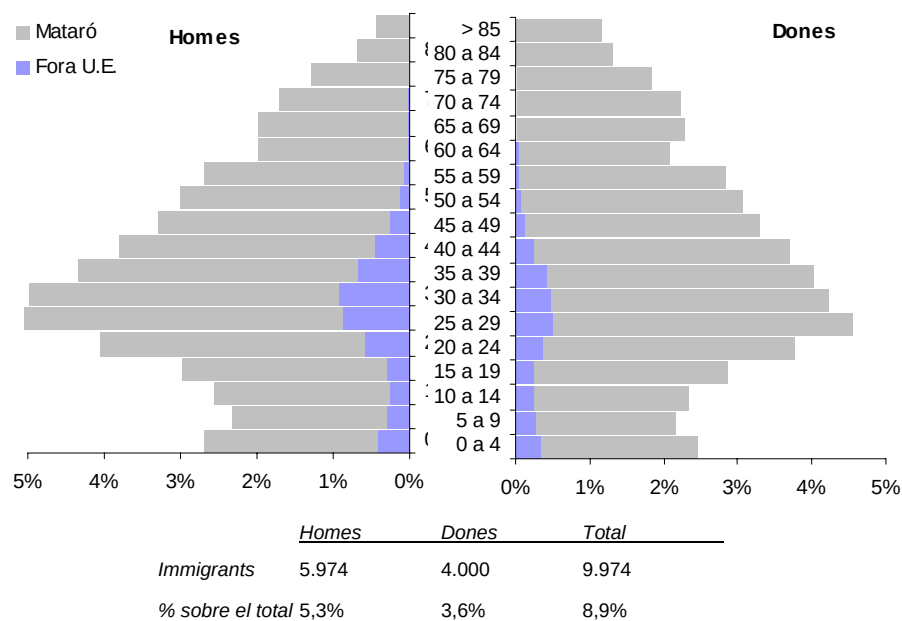
Mataró concentra un 35% dels immigrants estrangers, percentatge que ha augmentat per sobre del 40% els darrers 3 anys, i és per tant responsable de la represa del creixement demogràfic dels municipi. Dues tercers parts dels immigrants estrangers de Mataró són d'origen africà, i al voltant del 20%, llatinoamericans.

Una complexa transició demogràfica

Actualment, els immigrants representen gairebé l' 11% de la població total de Mataró, amb una clara concentració en el grup d'edat jove i molt jove, i un elevat desequilibri entre homes i dones.

De nou aquí es pot observar les abismals diferències que es produeixen entre municipis. De fet, la taxa d'universitaris de Mataró i els principals municipis de la comarca és molt modesta.

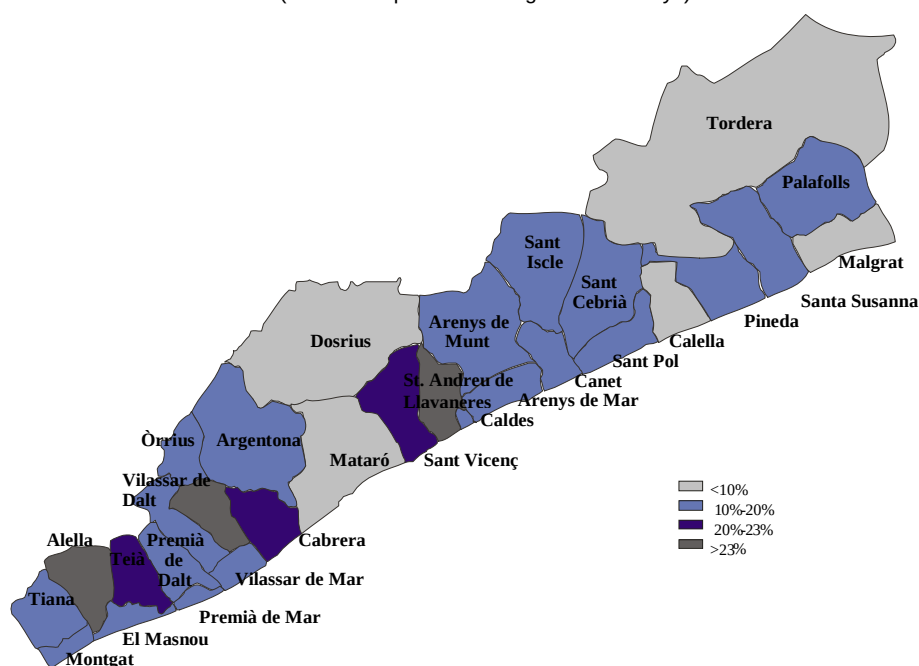
Una immigració jove i masculina (31-12-02)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades censals

Universitaris als municipis del Maresme

(% sobre la població més gran de 18 anys)

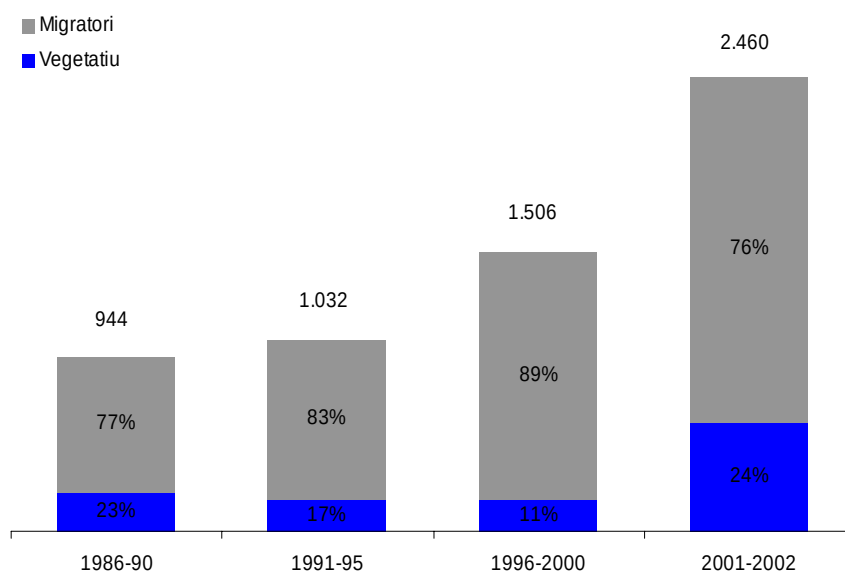
Font: Elaboració pròpia a partir del programa Hermes de la Diputació de Barcelona

La llarga davallada de la natalitat fa que la piràmide de població per edats prengui forma d'urna. L'edat mitjana de la població se situa en els 39,2 anys. La reducció de la base reflecteix el llarg període de caiguda demogràfica, si bé la recuperació del peu de la base reflecteix la recent recuperació de la taxa de natalitat.

S'estima que el nombre de dones més grans de 80 anys dobli al dels homes i que les vídues tripliquen els vidus.

L'edat mitjana entre les tres zones és força similar. En canvi, el perfil de la piràmide sí que mostra diferències. L'assentament de famílies procedents del Barcelonès al Maresme Sud ha reduït lleugerament la mitjana d'edat de la zona i sobretot ha ampliat el gruix del segment mitjà alt.

Creixement natural i migratori al Maresme
(dades anuals)

Font: Pla Metropolità de la Regió de Barcelona

La recent allau immigratòria que ha rebut Mataró ha incrementat de forma espectacular la franja d'homes d'entre 25 i 35 anys i també encapçala la recuperació quant a nombre d'infants, de 0 a 4 anys.

El creixement de població ha estat degut principalment a l'arribada de nous residents. En els darrers anys, però, es detecta un augment del creixement vegetatiu, tant en termes absoluts, com, el que és una novetat, en termes relatius, de manera que en els anys 2001-02 ha representat una quarta part del total.

Aquest augment de la natalitat es deu bàsicament al fet que el rejuveniment de la població ha fet augmentar el nombre de dones en edat fèrtil. D'altra banda, es detecta també en els darrers anys un augment de la taxa de fecunditat, que tot just està recuperant els nivells de la dècada dels vuitanta.

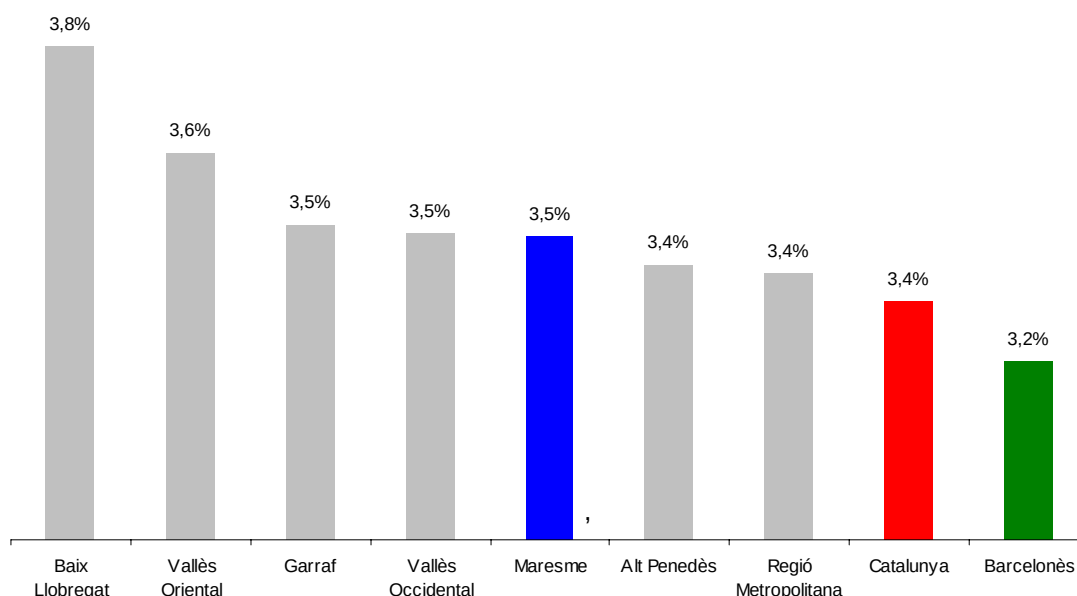
III. PRODUCCIÓ I RENDA

Més renda que PIB

En el període 1996-02, l'economia del Maresme ha crescut a un ritme del 3,5% anual de mitjana, que s'inscriu en un comportament globalment expansiu tant de l'economia catalana com de la Regió Metropolitana en particular.

El Maresme és la comarca catalana amb un menor PIB per càpita, un 37% inferior a la mitjana catalana. Aquest fet s'explica pel caràcter preferentment residencial de la comarca, que ha crescut amb l'arribada de persones que treballen fora de la comarca, bàsicament a Barcelona i el seu entorn.

Creixement mitjà anual del PIB 1996-2002

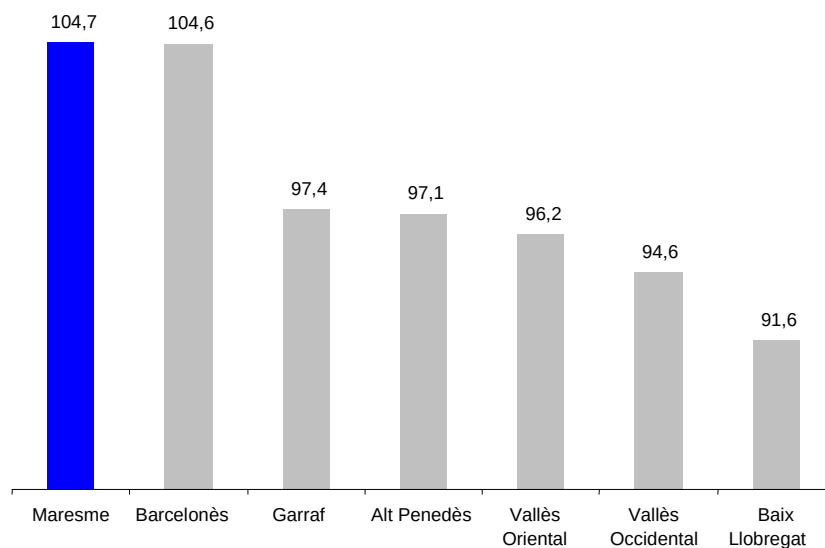
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Caixa Catalunya

Segons les dades de la Diputació de Barcelona corresponents a l'any 2000, el Maresme és la comarca metropolitana amb un nivell més alt de renda per habitant, quasi un 5% superior a la de la província de Barcelona.

L'arribada de nous residents de renda mitjana alta ha fet del Maresme una de les comarques catalanes amb un nivell de renda més elevat.

Nivell de renda de les comarques metropolitanes

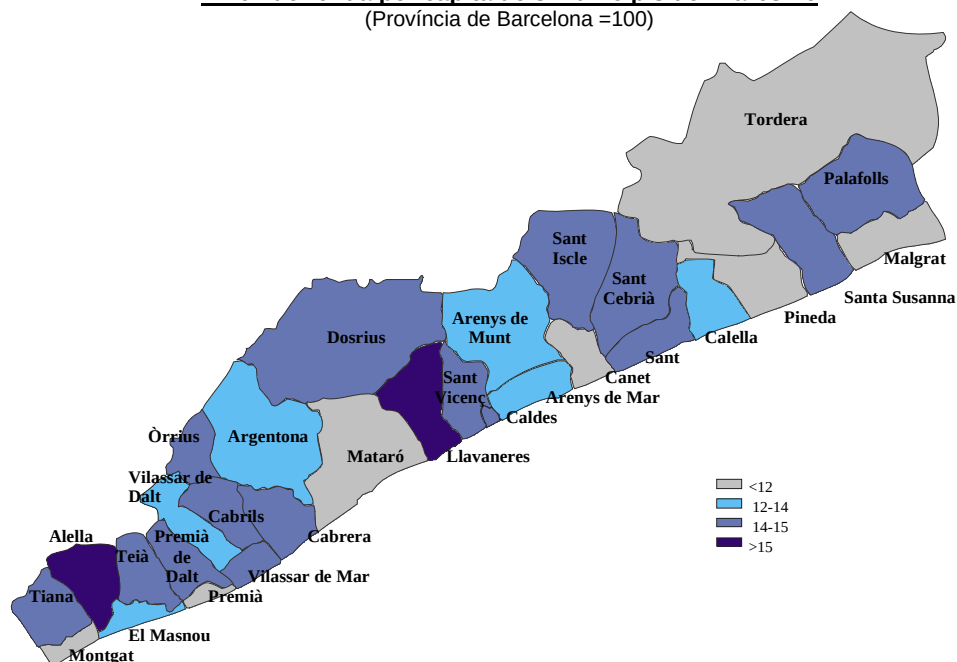
(Província de Barcelona =100)

Font: Elaboració pròpia a partir del programa Hermes de la Diputació de Barcelona

Nivell de renda per càpita dels municipis del Maresme

(Província de Barcelona =100)

Font: Elaboració pròpia a partir del programa Hermes de la Diputació de Barcelona

De totes maneres, les diferències intermunicipals són espectaculars i sobresurten els municipis residencials com Alella, Cabrils, Sant Andreu de Llavaneres i Sant Vicenç de Montalt, que són els que han rebut fluxos més intensos de barcelonins, i

on les diferències socials són més acusades, la qual cosa es fa sentir especialment en el mercat de l'habitatge.

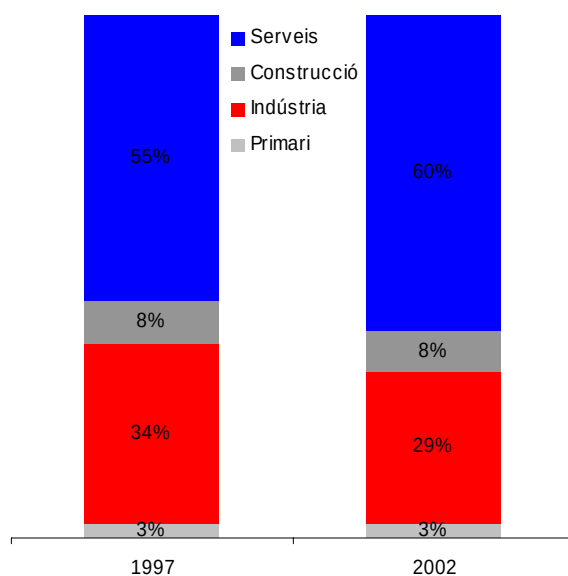
En canvi, Mataró, Premià de Mar, Canet, Pineda, Malgrat i Tordera són els de menor renda. Mataró, amb un nivell del 86% sobre la mitjana de la província de Barcelona és la més baixa de les capitals de comarca de la província. De totes maneres si es quantifiqués l'economia submergida, especialment elevada a Mataró pel gènere de punt i als municipis costaners de l'Alt Maresme pel turisme, segurament milloraria la posició d'alguns municipis.

Creixent terciarització

El Maresme mostra una estructura productiva diversificada, amb una sèrie d'activitats que tenen un gran pes específic com són el tèxtil, la construcció o l'hoteleria.

En els darrers anys, s'observa una forta davallada de les activitats industrials en benefici de les terciàries, que ja aporten un 60% del valor afegit de la comarca.

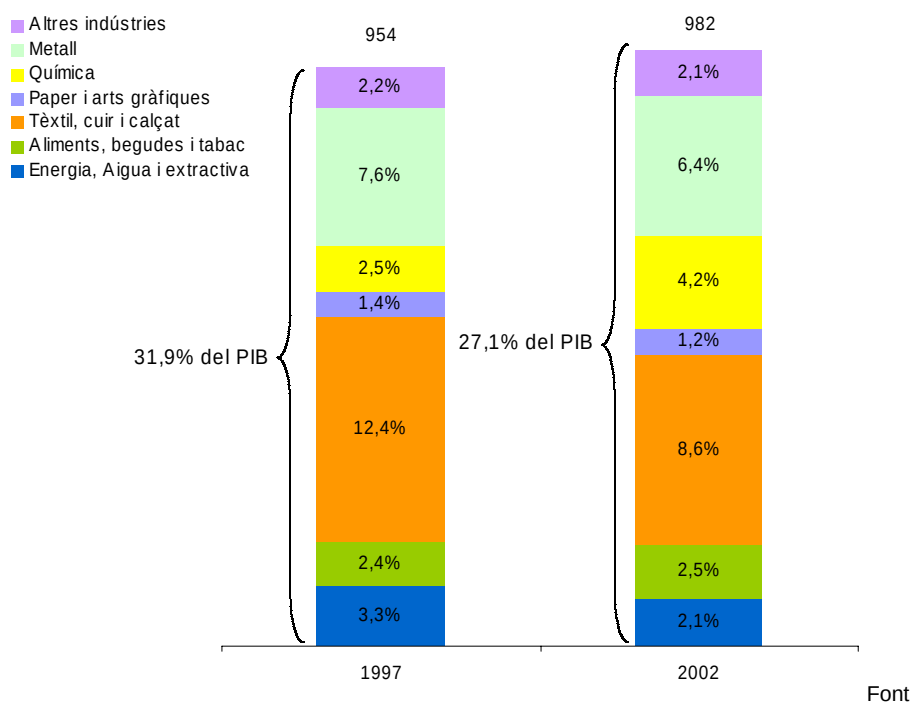
Distribució dels PIB del Maresme per grans sectors d'activitat
(en % sobre el total)

El cas del Maresme és paradigmàtic en el sentit d'una especialització local i diversificació territorial. La tradicional separació entre Maresme Sud, Alt Maresme i Mataró basada en criteris territorials té també un sentit productiu, ja que cada territori ha desenvolupat clústers distints, si bé en alguns casos relacionats.

Evolució del PIB industrial al Maresme

(en milions d'euros constants de 1995 i % sobre el PIB comarcal total)

: Elaboració pròpia a partir de les dades de Caixa de Catalunya

En els darrers cinc anys el PIB industrial ha crescut, en termes reals, un 4,8%, el que significa al voltant del 0,5% anual de mitjana, una constatació de la pèrdua d'importància en l'estructura productiva de la comarca.

Aquesta evolució ve marcada bàsicament pel retrocés del sector tèxtil, del 12,4% al 8,6% de la riquesa produïda a la comarca, el que significa una caiguda del PIB tèxtil del 3% anual de mitjana en termes reals. En canvi, creixen sectors relativament poc representats a la comarca com el químic o l'alimentari.

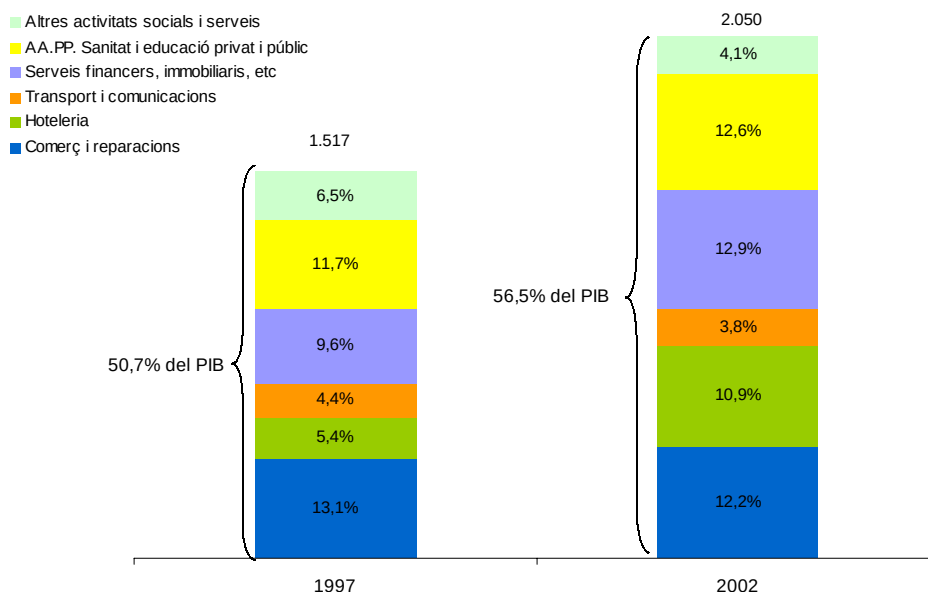
En el mateix període de temps, el PIB dels serveis ha augmentat en més d'un 35% en termes reals, és a dir, un 6,2% anual de mitjana fins arribar al 60% de la riquesa produïda a la comarca.

Destaca l'espectacular augment de la restauració i l'hoteleria, que en un quinquenni ha doblat i ha triplicat la seva aportació al PIB.

També cal destacar l'avenç dels serveis financers, immobiliaris i les empreses que ja aporten pràcticament un 13% de la riquesa de la comarca, que superen en termes quantitius al comerç, l'hoteleria o l'Administració pública.

Evolució del PIB terciari al Maresme

(en milions d'euros constants de 1995 i % sobre el PIB comarcal total)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Caixa de Catalunya

La residencialització de la comarca

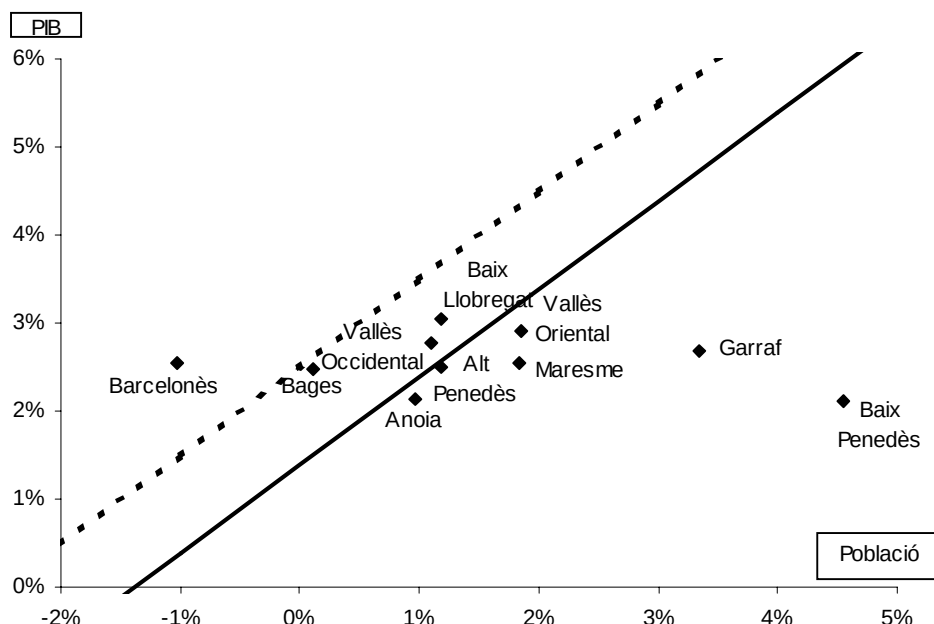
La matriu original de les àrees metropolitanes és de naturalesa centralitzadora; una espècie de forat negre territorial que absorbeix i engoleix totes les energies (de capital, de treball, de cultura) d'un ampli territori. Aquesta transformació provoca rendiments creixents però també congestió, el que dóna peu al fet que el fenomen es vagi transformant, els fluxos es tornin bidireccionals i s'estructurin una sèrie de subsistemes o "nodes urbans", utilitzant l'expressió del sociòleg italià Francesco Indovina⁴.

L'èxit del cor metropolità, la ciutat de Barcelona, accelera el seu procés de reestructuració en favor d'una sèrie de nodes urbans o polaritats situades amb el que es coneix com a segona corona metropolitana: Sabadell, Terrassa, Granollers, Mataró, Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès i Martorell, que estan exercint de contrapunt productiu i de serveis, o sia que amb més o menys èxit fan una funció reequilibradora.

⁴ "Terrassa i la seva disposició en la Regió metropolitana", Ajuntament de Terrassa, 1999

Creixement econòmic i demogràfic de les comarques de la regió metropolitana

(en % anual. Mitjana 1991-2000)

També s'hi ha inclòs les comarques de l'Anoia, el Bages i el Baix Penedès.

La línia discontinua mostra la diferència entre creixement econòmic i demogràfic que s'ha donat globalment a la regió metropolitana en aquest període. Per obtenir la línia contínua s'ha exclòs el Barcelonès.

Font: El Garraf: una Reflexió Estratègica.

Si s'integren les realitats econòmiques i demogràfiques, tal com es fa en el gràfic adjunt, s'observa que durant la dècada dels noranta el Maresme ha enregistrat un creixement demogràfic força superior al productiu, accentuant així el seu caràcter residencial. Aquest fenomen encara és més evident si s'aïlla el Barcelonès, que ha enregistrat un notable creixement del PIB i on ha disminuït la població.

Tot i que la transformació residencial del Maresme ha estat molt menor a la que s'ha donat al Garraf i al Baix Penedès (en acabar de superar els seus tradicionals problemes d'accessibilitat ha consolidat la integració metropolitana⁵), ha estat superada per tota la resta, especialment el Baix Llobregat i el Vallès Occidental.

Aquestes xifres encara serien més evidents si s'aïllés la construcció, que en comarques de creixement demogràfic ràpid té una presència més elevada del que li pertocaria en una situació de més estabilitat de població.

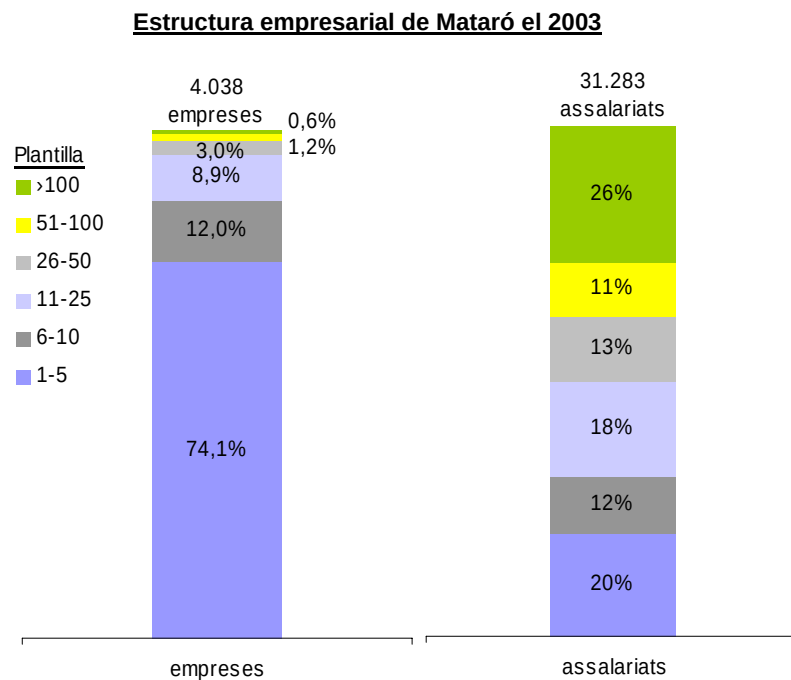
⁵ Vegeu *El Garraf: una reflexió Estratègica*. Gabinet d'Estudis Econòmics, 2002.

II. EL MODEL PRODUCTIU DE LA CIUTAT

4. PERFIL EMPRESARIAL

Més de 4.000 empreses

L'existència de més de 4.000 empreses, el que representa una ràtio de 27 empreses per cada 1.000 habitants, pot portar a pensar que estem davant d'una ciutat amb un elevat esperit emprenedor.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General de Treball i Indústria.

La realitat, però, no és tan brillant, ja que estem parlant d'una estructura empresarial de tipus familiar, molt individualista, el 74% no supera els 5 empleats dimensió que opera majoritàriament en sectors tradicionals que incorporen molt poca innovació.

Com deia recentment el professor Anton Costes: “*La mida importa*”. Les lloances indiscriminades a la petita empresa han de ser matisades; no es pot competir en mercats més grans només amb empreses petites.

Empreses per sectors a Mataró

Sector	Empreses	%	Ocupació*	%
Agricultura i pesca	4	0,1%	205	0,5%
Ind.extrac,energia i aigua	8	0,2%	125	0,3%
Ind.manuf.	1094	27,1%	11.457	28,7%
Construcció	519	12,9%	3.909	9,8%
Comerç i reparacions	1084	26,8%	8.342	20,9%
Hoteleria	247	6,1%	1.631	4,1%
Transp.i.comunic.	104	2,6%	1.199	3,0%
Mediació financera	32	0,8%	1.037	2,6%
Immob.i serv.empres	446	11,0%	3.209	8,0%
Serveis personals i altres	289	7,2%	2.825	7,1%
Educació	85	2,1%	1.728	4,3%
Sanitat i serv. socials	126	3,1%	4.303	10,8%
Total Mataró	4.038	100%	39.970	100%

*Inclou assalariats més autònoms

Font: *Informe de conjuntura socioeconòmica de Mataró*. Setembre 2003

La major part de les empreses grans i mitjanes pertanyen a empresaris mataronins.

Hi ha més de 1.000 establiments industrials, 800 corresponen al gènere de punt, i un número similar d'empreses comercials, si bé aquests darrers amb un menor pes laboral. Destaca també l'important nombre de constructors i d'empreses immobiliàries i de serveis a l'empresa.

Educació, sanitat i mediació financera són activitats amb poques empreses, però amb un volum d'assalariats important.

Més de 500 mitjanes grans

L'objectiu inicial era arribar obtenir un mapa actual de les empreses mitjanes i petites, i a partir d'aquí descobrir dinàmiques locacionals i empresarials, interrelacions, processos innovadors, estructures d'ocupació, tendències de mercat etc., de totes maneres val a dir que les presses per lliurar el treball ens han permès poc més que confeccionar un mapa, amb força apartats encara per resoldre⁶.

⁶ El primer pas ha estat preparar un llistat dels principals establiments productius existents (Atès que en alguns casos no són empreses sinó centres d'activitat d'empreses amb diferents plantes o establiments i d'altres es tracta d'institucions, en general parlem d'establiments o centres d'ocupació). Atès el procés de terciarització de la comarca, sembla que no era suficient relacionar les indústries sinó que també calia incloure les empreses de serveis i per tant també les empreses i institucions semipúbliques i públiques. Per fer-ho s'ha encetat una col·laboració amb els serveis locals d'ocupació i promoció econòmica dels diferents municipis, sent en molts casos d'un ajut inestimable.

D'acord amb les dades recollides hi ha uns 500 establiments o unitats productives que superen els 20 empleats, i donen ocupació a uns 30.000 treballadors (34.000 incloent els ajuntaments) el que representa el 27% dels 125.000 ocupats a la comarca, mentre que el 73% restant treballen en empreses més petites o d'autònoms.⁷

Comparat amb un anterior treball encarregat pel Consell Comarcal l'any 1995⁸, es constata que gairebé un 30% dels establiments industrials que apareixen en l'actual llistat són nous, mentre que més d'un 25% de les empreses mitjanes i grans que apareixien en aquell llistat han desaparegut en l'actualitat. La constatació d'aquesta elevada natalitat i mortalitat segurament s'incrementaria a mesura que analitzéssim els establiments de menor dimensió, el que posa en evidència que estem davant un model empresarial extraordinàriament volàtil.

Principals centres d'ocupació per municipis el 2004

(de + de 20 empleats)

<i>Municipi</i>	<i>Industrial</i>		<i>De serveis</i>		<i>Resta</i>		<i>Total</i>	
	<i>Est.</i>	<i>empleats</i>	<i>Est.</i>	<i>empleats</i>	<i>Est.</i>	<i>empleats</i>	<i>Est.</i>	<i>empleats</i>
Mataró	96	5.245	64	5.278	11	418	171	10.941
Argentona	21	1.293	0	0	0	0	21	1.293
Cabrera	22	785	6	595	1	30	29	1.410
Dosrius	20	633	1	45	0	0	21	678
Resta Comarca	148	9.060	99	6.099	17	435	264	15.594
Total Maresme	307	17.016	170	12.017	29	883	506	29.916

Font: Mapa de centres d'ocupació

Tot i ser conscients que hi ha moltes activitats innovadores de molt petita dimensió, ens hem vist obligats a concentrar-nos en aquells establiments de més de 20 empleats, tot i que la recerca ens ha servit per fer una primera selecció d'empreses innovadores.

El punt de referència bàsic ha estat l'ocupació municipal. Els grups empresarials, molt freqüents en el tèxtil i en l'hoteler, s'han procurat tractar de forma unitària.

Cada establiment s'organitza per sector i municipi, es descriu la seva activitat concreta i la seva dependència empresarial. L'única referència quantitativa que s'utilitza per cada establiment és el nombre d'empleats, una forma de mesurar, encara que de manera aproximada, el seu valor afegit. Per aquells establiments amb plantilles fluctuants, s'ha considerat l'ocupació teòrica (equivalent a la jornada completa anual) Atès que no ha estat possible posar-se en contacte directament amb cada establiment, la principal dificultat ha estat dimensionar la composició de les plantilles dels establiments que tenen les seves seus fora de la comarca, especialment pel que fa al sector serveis. (Per tant encara que queda molt a fer per a disposar d'un mapa real de l'estructura productiva de la comarca, considerem que en el cas de les indústries s'ha aconseguit un nivell de fiabilitat proper al 80/90%, mentre que en el sector serveis es força inferior.)

⁷ Una font estadística de referència com l'INSS, reconeix unes 560 empreses i 38.000 treballadors en empreses de més de 25 treballadors.

⁸ *Present i Futur Industrial del Maresme*, Gabinet d'Estudis Econòmics.

Un 30% d'aquests establiments es concentren a la ciutat de Mataró, si bé la xifra s'acosta al 50% quan s'inclou Cabrera, Argentona i Dosrius, municipis on la major part dels establiments pertanyen a empresaris de Mataró.

La distribució de l'ocupació segons la dimensió dels centres d'ocupació

<i>Dimensió</i>	<i>Est.</i>	<i>Plantilla</i>	<i>%</i>
+ de 500 emp.	2	1.200	18%
de 250 a 500	4	1.265	20%
de 100 a 250	16	1.971	30%
de 50 a 100	33	2.049	32%
Total	55	6.485	100%

Font: Mapa de centres d'ocupació

Mataró. La tradicional manca de sòl industrial ha provocat durant molts anys el trasllat de les empreses de Mataró als municipis de les rodalies; Cabrera, Argentona i Dosrius. Aquesta situació es va començar a redreçar a finals dels anys vuitanta, tot i que els elevats preus dels nous polígons mantenen encara un cert efecte dissuasiu. Tot i així aplega un terç de les empreses de la comarca de més de 20 empleats.

El gènere de punt continua sent el sector industrial majoritari, si bé amb un model empresarial molt més dispers, al capdavant del qual hi ha grups empresarials que difícilment superen els 100 empleats.

La manca de sòl ha frenat tradicionalment l'arribada d'indústries foranes, les poques presents a la ciutat hi són a través d'adquisicions d'empreses locals.

Argentona. Les multinacionals Velcro i Beiesdorf, amb més de 300 empleats cadascuna, són les dues grans empreses del municipi, amb una situació molt consolidada i situats en sectors de gran potencial de creixement. La base industrial es complementa amb una àmplia gamma d'empreses mitjanes d'una gran varietat de sectors, bona part d'elles estan lligades al sistema productiu de Mataró. L'estructura industrial es complementa amb una munió de petits tallers, majoritàriament d'origen local situats al nou eixample de la ciutat. La recent posada en marxa del polígon "Can Negoci", està propiciant una intensa dinàmica de noves implantacions.

Cabrera. Des de fa molts anys ha rebut establiments industrials expulsats de Mataró, especialment empreses de gènere de punt i metal·lúrgic de dimensions mitjanes. Actualment s'han comptabilitzat 22 indústries i quatre empreses de serveis de més de 20 empleats. Les més grans corresponen al sector serveis; un hiper Carrefour i un nou concessionari d'automòbils situats al peu de la N-II. La nova zona industrial del Camí del Mig, especialitzada en indústria petita, s'ha edificat molt ràpidament, si bé l'ocupació efectiva és força més pausada.

Dosrius. Tot i la seva escassa població, s'ha beneficiat de l'arribada d'empreses procedents de Mataró a la recerca de sòl industrial a bon preu. Actualment s'han quantificat 20 establiments de més de 20 empleats amb predomini dels tints i la química.

Relació dels principals establiments productius a Mataró

(de + de 100 empleats)

<u>Empresa</u>	<u>Empleats aproximats</u>	<u>Sector</u>	<u>Activitat</u>	<u>Control empresarial</u>
Ajuntament de Mataró	700	Serveis Públics	Serveis Públics	Local
Hospital Mataró	500	Serveis mèdics	centre sanitari	Local
Procter & Gamble España SA	435	Químics/begudes	química/begudes	Forana
Caixa d'Estalvis Laietana	300	Serveis varis	entitat financera	Local
Sans,s.a (Sara Lee)	280	Tèxtil	Gènere de punt interior	Local f.*
Laboratoris Unitex-Hartmann,S.A.	250	Farmacia	productes sanitaris	Local f.*
Torrent i fills SA	150	Alimentació	Escorxador d'aus	Local
Escola Pia Santana	150	Ensenyament	cicles complets	Local
Grup Aleña	150	Tèxtil	Gènere de punt	Local d.
Grup Ojea	136	Tèxtil	moda dona	Local d.
Cristalerias de Mataro SCOCL	130	Paper i vidre	vidre	Local
Grup Bispunt	130	Tèxtil	moda dona	Local
Grupo Vila y Crisol,SL	125	Serveis mèdics	geriàtric i ambulatoris	Local
Exel Logistic	125	Transport + logística	logística-serveis	Local f.*
Prades Motor Mataró,SA.	120	Cial.Automòbils	concessionari	Forana
Mercadona	120	Comerç	supermercats	Forana
Hijos de Antonio Fábregas SA	115	Paper i vidre	Fàbrica de paper	Local
Ferros Iluro,SL	112	Construcció	muntatge estructures	Local
Institut Politècnic Miquel Biada	100	Ensenyament	FP i Universitat	Local
Hospital Santa Magdalena	100	Serveis mèdics	centre sanitari	Local
Etal,SA.	100	Tèxtil	Tints i acabats	Local

*D'origen local però posteriorment adquirida per un grup empresarial forà.

Font: Mapa de centres d'ocupació

Els dos primers llocs corresponen a l'Ajuntament i a l'Hospital i en quarta posició Caixa Laietana, que compta amb uns 300 empleats a Mataró i uns altres 680 repartits per les seves oficines, arreu del Maresme, l'àrea de Barcelona i la resta de Catalunya.

A continuació apareixen una sèrie de grans empreses controlades per multinacionals com és el cas de Procter & Gamble, que va instal·lar-se fa molts anys al peu de la N-II, i d'Unitex-Hartman i Sara Lee, que tenen els seus orígens en empresaris locals per ser finalment absorbides per grups internacionals, el que ha significat una creixent especialització de la planta, que en molts casos concentra certes produccions de nivell europeu. Exel Logistic, antiga Serralta, dóna el servei logístic a Procter & Gamble, i reparteix la seva direcció general entre Mataró i Madrid.

Les instal·lacions de Mataró donen ocupació a 435 treballadors i estan dividides en plantes segregades per unitats de negoci, els detergents i les begudes (Sunny Delight) que ocupa uns 100 treballadors i que actualment està en venda⁹.

Perfils sectorials

El procés de transformació de la producció en sèrie a la producció flexible ha provocat la desaparició de bona part de les grans **empreses tèxtils**, de tota manera, és el sector que aporta més empreses de mitjana i gran dimensió, sobretot, si com és el cas, agrupem les empreses que pertanyen a un mateix empresari. Entre els grups locals cal destacar per la seva envergadura Victrix, Aleña i Círculo de Punto, si bé n'hi ha d'altres com Start Textil i Puig Janer, de menor dimensió però amb una progressió important.

Distribució de l'ocupació industrial per subsectors el 2004-04-20
(de + de 20 empleats)

<i>Subsectors</i>	<i>Est.</i>	<i>Empleats</i>	<i>%</i>
Tèxtil	60	2.830	58%
Alimentació	5	720	15%
Metall	15	507	10%
Paper i vidre	4	345	7%
Farmàcia	2	291	6%
Varis	4	127	3%
Química-plàstic	2	48	1%
Total indústria	92	4.868	100%

Font: Mapa de centres d'ocupació

Aquestes empreses, la majoria de les quals disposen d'una marca consolidada i d'una sòlida implantació en el mercat, són els punts de referència d'un ampli

clúster que engloba empreses auxiliars de confecció, amb ampli sector d'acabats i tota una sèrie d'empreses complementàries de fornitures, plàstic, capses, etiquetatge, logística, etc.

El metal·lúrgic aporta un elevat nombre d'empreses mitjanes. Les localitzades a Mataró han estat la major part d'elles constituïdes per antics operaris de les grans empreses de construcció de maquinària tèxtil, mentre que les de la resta de la comarca tenen una procedència més diversa. El seu mercat és molt variat; els que han treballat per al mercat de la construcció local són els que han experimentat un creixement més intents, però són els més debils amb vista al futur.

Pel contrari, **els sectors químic i farmacèutic** mostren una gran concentració en unes poques grans empreses que formen part de grups multinacionals com s'ha comentat en el paràgraf anterior.

Els serveis sanitaris. El principal establiment és el nou Hospital de Mataró, i una àmplia sèrie de centres geriàtrics amb elevat nombre d'empleats. La relació s'hauria de completar amb els centres d'assistència primària, la major part dels quals tenen plantilles superiors a les 20 persones.

El sector comercial té una presència important d'empreses mitjanes i grans. Alcampo, així com els grups Zara i Mango, són els establiments de més ocupació. En canvi, pràcticament no hi ha comerços locals que superin els 20 empleats.

Estructura dels serveis del Maresme
(de + de 20 empleats)

<i>Subsectors</i>	<i>Est.</i>	<i>Empleats</i>	<i>%</i>
Varis	8	1.097	24%
Serveis Mèdics	4	785	17%
Ensenyament	9	555	12%
Cial.Automòbils	9	448	10%
Comerç	9	447	10%
Serveis empresarials	10	341	8%
Majorista	8	306	7%
Transport i logística	4	288	6%
Serveis públics	4	182	4%
Hoteleria	2	80	2%
Total serveis	67	4.529	100%

*No Inclou Ajuntaments

Font: Mapa de centres d'ocupació

⁹ Procter & Gamble ven la planta de detergents de Mataró. Dossier Econòmic 26-07-03

Els principals establiments del **sector de l'ensenyament** són L'Escola Pia de Santa Anna, els centres universitaris i altres centres d'ensenyament regulat privats. La llista es podria completar amb els centres públics que tenen una plantilla a l'entorn de 15/16 empleats per línia, entre professorat i personal auxiliar.

La proximitat a Barcelona limita l'expansió de les empreses dedicades a la **consultoria empresarial**. De totes maneres, se n'han localitzat unes 14 que superen o com a mínim s'apropen a aquesta dimensió. Bona part d'elles formen part del que s'anomena societat de la informació.

Els **concessionaris d'automòbils** es tracta d'un sector molt específic, però a on s'hi pot trobar una sèrie d'empreses mitjanes, la major part localitzades al peu de la N-II. Es tracta d'un dels sectors en expansió per la recent implantació de concessionaris multimarca a Mataró i rodalies, el que ha permès crear una oferta amb una capacitat d'atracció supracomarcals.

5. MERCAT LABORAL

Metodologia

Per elaborar els quadres i gràfics que apareixen a continuació s'ha utilitzat tres tipus d'informació:

- D'una banda les **ESTADÍSTIQUES OFICIALS** elaborades i recollides per les diferents institucions: Idescat, INE, Ajuntament de Mataró, Departament de Treball i Indústria... En molts casos han estat preparades pel servei d'estudis de l'IMPEM.
- La informació empresarial prové d'un **MAPA DELS PRINCIPALS CENTRES D'OCUPACIÓ**, que s'ha preparat específicament per a aquest treball, i que inclou els elements necessaris per valorar cada una de les empreses i les seves estratègies de futur.
- L'anàlisi del mercat laboral s'ha recolzat finalment en el nostre **MODEL ECONOMÈTRIC (SIM-LAB)** que ens permet valorar temes com els tipus de contractació, l'economia submergida, l'actualització de la mobilitat laboral, etc.

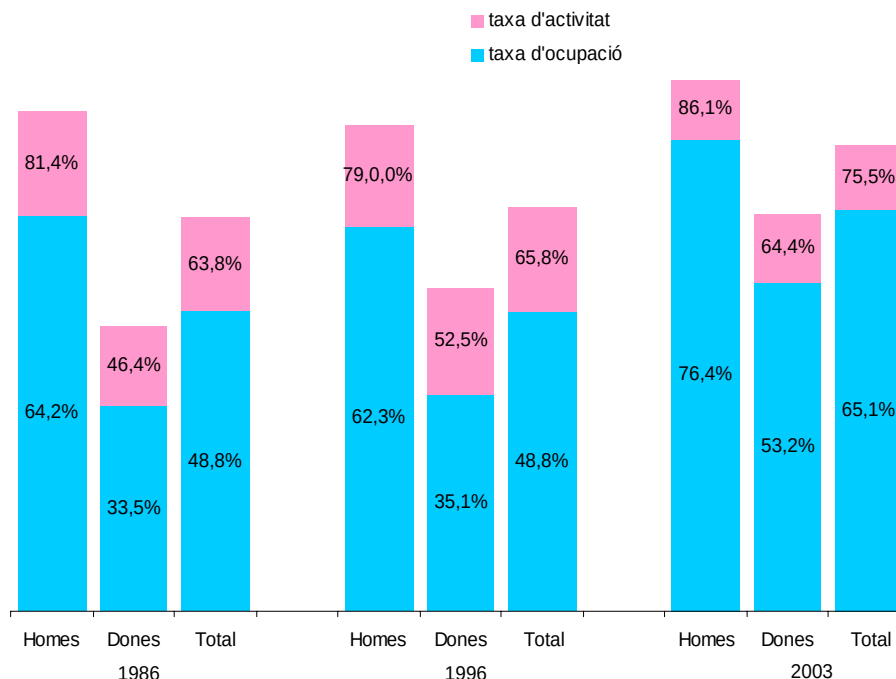
Elevada laboriositat

El cicle expansiu que l'economia catalana en general, i el Maresme en particular, han experimentat des de la segona meitat de la dècada dels noranta han portat com a conseqüència, una millora considerable de les variables laborals.

Mataró ha tingut tradicionalment un nivell d'activitat elevat en el context català, que ha estat degut a la facilitat per incorporar-se al mercat laboral atesa l'existència d'un teixit productiu que ho ha propiciat. Així, la **taxa d'activitat** se situa en un 75,5% de la població compresa entre els 16 i els 65 anys, - és a dir sobre la població que està en edat de treballar – quasi deu punts per sobre la que hi havia el 1996. De fet, a hores d'ara segueix sent superior a la mitjana catalana i també a la que es dona en el conjunt de la regió metropolitana.

Evolució de la taxa d'activitat i d'ocupació per sexes a Mataró

(En % sobre la població de 16 a 65 anys)

* Estimació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat, INE i Departament de Treball i Indústria.

L'increment de la taxa d'activitat en aquest període recent estat influït per la favorable evolució econòmica, però posa també de manifest dos factors que afecten la realitat laboral de la ciutat.

- D'una banda la progressiva incorporació de la dona al mercat laboral. La taxa d'activitat femenina se situa actualment en un 64% de les dones en edat de treballar, 12 punts per sobre de la que es donava el 1996.
- L'altre factor és la forta arribada de població dels darrers anys. En tractar-se de població jove i que immigra per motius laborals,¹⁰ ha incidit en un augment de l'activitat, que es reflecteix en les xifres d'activitat masculina –superior al 86%–, capgirant la tendència descendent que es venia produint en les darreres dues dècades i que eren producte de l'allargament de l'escolaritat.

¹⁰ Aquest és un fet inherent al model migratori actual. Vegeu Antonio Izquierdo, Diego López, "El rastro demográfico de la inmigración en España 1996-2002", *Papeles de Economía Española*, n.98, 2003.

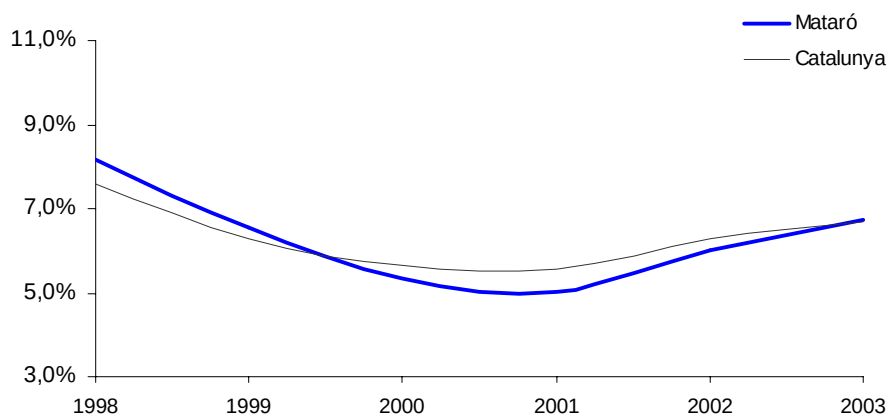
La **taxa d'ocupació** se situa al voltant del 65%, i ha experimentat un creixement important i continuat. El nombre d'ocupats residents a Mataró ha augmentat a un ritme proper a les 2.300 persones anuals en els darrers 7 anys.

Els nivells d'activitat a Mataró i la seva evolució han estat molt similars als del conjunt del Maresme, si bé l'increment de la taxa d'activitat masculina ha estat més remarcable, el que s'explica per la importància dels fluxos immigratoris.

La creació d'ocupació que s'ha produït en l'actual etapa expansiva ha permès no només absorbir l'increment dels actius, sinó que alhora ha possibilitat una substancial reducció de la taxa d'atur, que va arribar al seu nivell més baix al 2001, per repuntar a continuació, si bé en paral·lel a un augment d'ocupació.

En els darrers 5 anys, la taxa d'atur ha disminuït des del 19% que va assolir el 1985, al poc més del 5% el 2001, el que ha portat a alguns autors a afirmar que l'atur ha deixat d'ésser un problema important per l'estructura productiva de Mataró i del Maresme en general¹¹, un tema que abordarem més endavant.

Evolució de la taxa d'atur a Mataró i Catalunya
(En % sobre la població activa)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat, i Departament de Treball i Indústria.

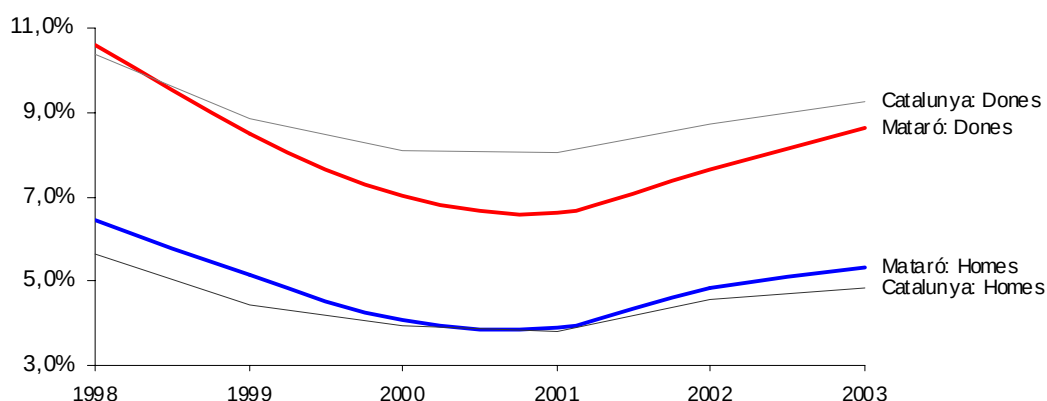
¹¹ Joan Miquel Piqué, "Diagnòstic socioeconòmic per al Pla d'acció conjunt del Pacte per a la ocupació del Maresme", 2003.

De les hores ençà, s'ha produït un cert repunt de la desocupació, amb un augment d'un punt, fins a situar-se al voltant del 6%, - similar a la mitjana catalana – quan uns anys abans la taxa d'atur havia estat inferior.

Com passa arreu, l'atur femení es manté en tot moment per sobre del masculí. El recent ha afectat més a les dones, i ha frenat la lleugera tendència a la reducció de les diferències de gènere.

Evolució de la taxa d'atur per sexes a Mataró i Catalunya

(En % sobre la població activa)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat, i Departament de Treball i Indústria.

L'atur masculí de Mataró està lleugerament per sobre la mitjana catalana, i el femení és inferior, si bé la crisi del tèxtil, amb especial incidència sobre les dones, està reduint aquesta diferència.

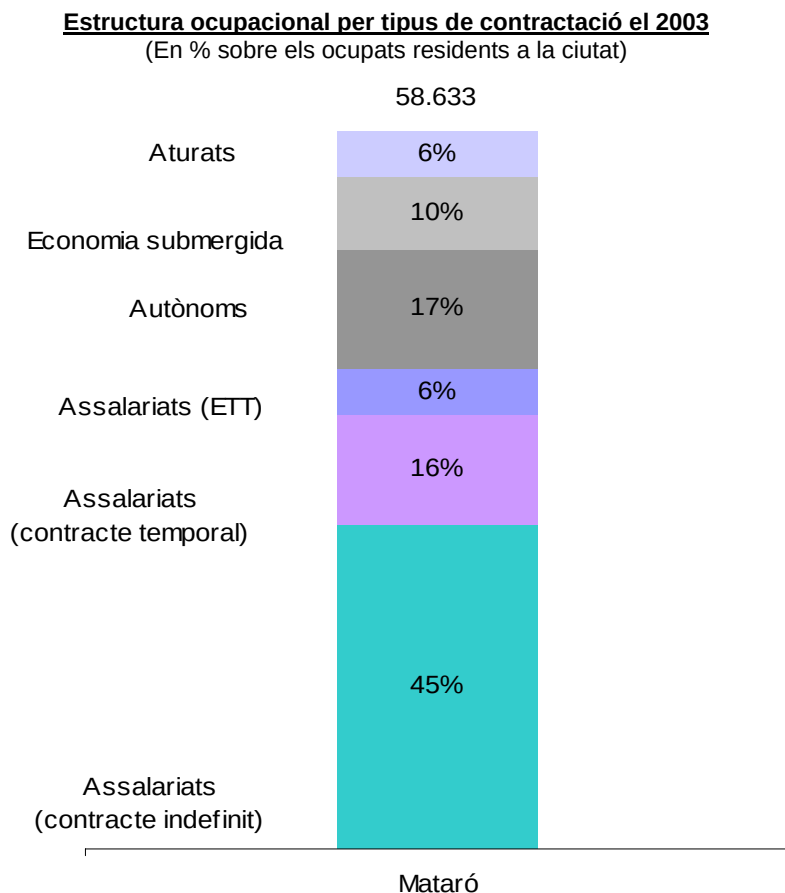
Tanmateix, a diferència del que succeeix globalment a la comarca, l'estacionalitat de l'atur a Mataró no és rellevant, a causa del fet que la ciutat té un context productiu més diversificat, i més presència d'activitats terciàries estables, davant del pes que té el turisme a la resta de la comarca.

Un model molt flexible

El gràfic adjunt és un intent de resumir la situació actual del mercat laboral de Mataró. De la totalitat de la població activa, un 84% treballa com assalariat o

autònom, un 6% està en atur, i s'estima que un altre 10% treballa en alguna de les activitats que conformen l'economia submergida¹².

És a dir, s'estima que entre l'economia formal i la informal, la ciutat ocupa a unes 55.000 persones, mentre hi ha prop de 3.600 aturats, i s'assoleix per tant la xifra de 58.600 ocupats.¹³

Font: Model SIM-LAB, a partir de diverses fonts estadístiques.

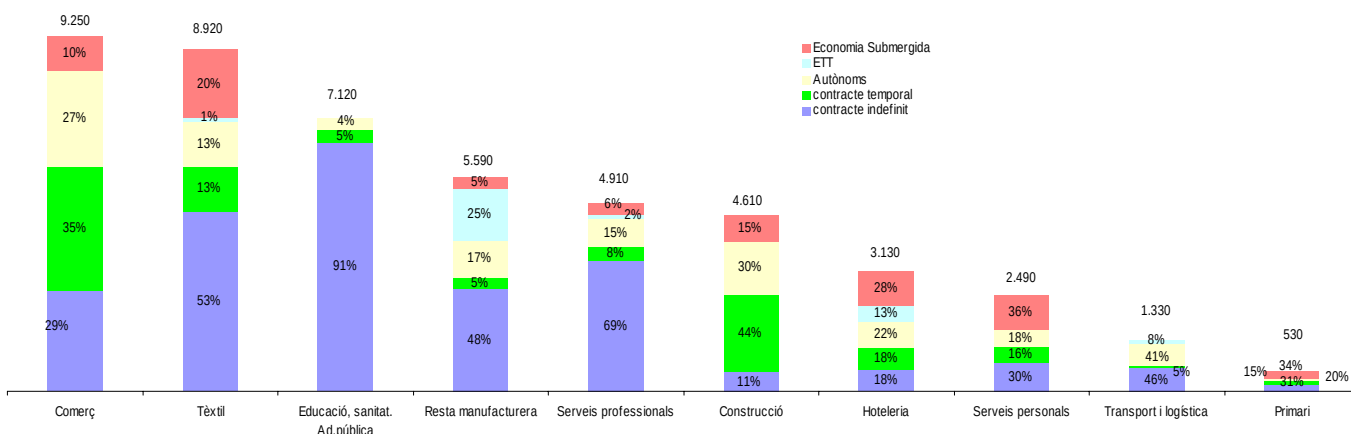
Els assalariats amb contracte indefinit representen un 45% dels actius, mentre un 16% addicional el tenen temporal, i una xifra lleugerament superior són autònoms. La vinculació laboral a través de les empreses de treball temporal (ETT) afecta ja un 7% dels actius. Els ocupats d'origen estranger són uns 8.100/8.300, al voltant del 15% del total.

¹² Cal tenir en compte que a vegades la frontera entre un aturat i un treball a l'economia submergida és molt tènue. D'altra banda, hi ha persones que tenen un lloc de treball en l'economia formal, i que a més tenen una segona activitat submergida.

¹³ Segons els càlculs del model SIM-LAB

Un dels trets específics del mercat laboral de Mataró en particular i del Maresme en general és la importància dels treballadors autònoms, uns 8.600, que representen un 21% dels llocs de treball del municipi, molt per sobre de la que es dóna a les principals ciutats de la regió metropolitana, si bé està per sota de la mitjana de la resta del Maresme que se situa en un 32%.

Tipus de contractació per sector el 2003
(En % sobre els ocupats residents a la ciutat)

Font: Model SIM-LAB, a partir de diverses fonts estadístiques.

La situació varia molt segons el sector. El contracte indefinit predomina en les activitats amb un pes important del sector públic, en els serveis professionals, i, encara que menys, també en el tèxtil, vinculat segurament a la tradició del sector.

Els contractes temporals són molt importants en la construcció (vinculats a contracte d'obra), i en el comerç on hi ha molta rotació de personal. En aquests dos sectors la presència d'autònoms és molt elevada, fet que també es dóna en el segment del transport.

La participació de les ETT se centra a les grans empreses industrials, i en l'hoteleria. Finalment, l'economia submergida es concentra en els serveis personals, bàsicament en els vinculats a la neteja i a la cura de la gent gran, l'hoteleria, i el tèxtil.

La gran diferència respecte a ciutats de la Regió Metropolitana posa en evidència l'existència d'una estructura organitzativa diferent, basada fonamentalment en xarxes de petites empreses que s'adapten a les condicions canviants de l'economia.

Si es compara aquesta distribució amb la que es dona a la resta del Maresme, s'observen unes certes divergències que es poden explicar per les diferències en les estructures productives. A Mataró per exemple, es dona una proporció més gran de contractes temporals i els de les ETT, fet que pot ser degut a la presència d'empreses de més dimensió, que utilitzen aquestes formes de contractació per aconseguir flexibilitat, més quan es tracta d'activitats que tenen cicles irregulars.

En canvi, a la resta del Maresme hi ha més proporció d'autònoms, fet que es pot explicar per la presència més gran d'activitats com el turisme i la restauració, però també un element que ens diu que la flexibilitat productiva es basa en aquest col·lectiu.

També es detecta a Mataró una importància més gran de l'economia informal, que ha estat tradicionalment vinculada al gènere de punt¹⁴, i que amb l'arribada de nous col·lectius d'immigrants, molts sense papers de residència, s'ha fet més gran i s'ha estès al servei domèstic.

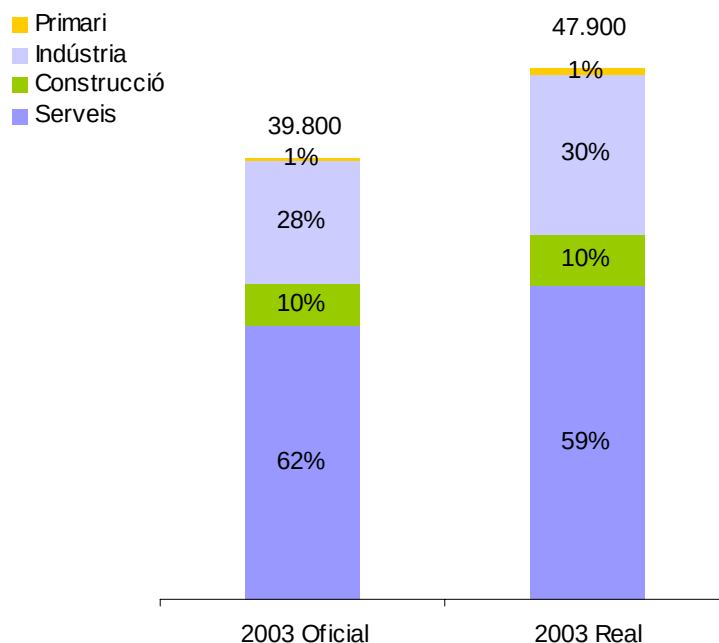
La terciarització de l'ocupació

Els intensos canvis de caràcter productiu que ha viscut la ciutat a la darrera dècada es posen clarament de manifest quan s'analitza l'evolució dels llocs de treball localitzats a Mataró.

Segons les dades oficials de l'INSS, hi ha a Mataró uns 40.000 llocs de treball. Tanmateix, si incorporem l'economia submergida, i depurem l'estadística, s'estima que realment hi ha al voltant dels 48.000 llocs reals de treball. La creació de llocs de treball en els darrers anys ha estat important, si bé força inferior al que s'ha produït en el Maresme.

---

¹⁴ "Mataró, La Chinatown del tèxtil", *Dossier Econòmic*, 07-02-04

Llocs de treball a Mataró per grans sectors productius

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat i del Dep. de Treball i Indústria per les xifres oficials i model SIM-LAB per les reals.

La creació d'ocupació ha estat heterogènia. Si ens cenyim al període més recent, s'observa que entre l'any 2000 i el 2003 els llocs de treball terciaris han augmentat en un 7%, mentre que la indústria ha perdut un 9% - en aquest període i segons les dades oficials, el tèxtil ha perdut un 11% dels llocs de treball si bé cal tenir en compte l'augment de l'economia submergida - i la construcció ha crescut un 11%.

Per tant, la pèrdua d'ocupació industrial ha estat compensada pel fort increment de la construcció i dels serveis. És una situació similar, però encara més accentuada, de la que s'ha donat globalment al Maresme, amb una forta disminució de llocs de treball industrials, i una forta creació d'ocupació en la construcció.

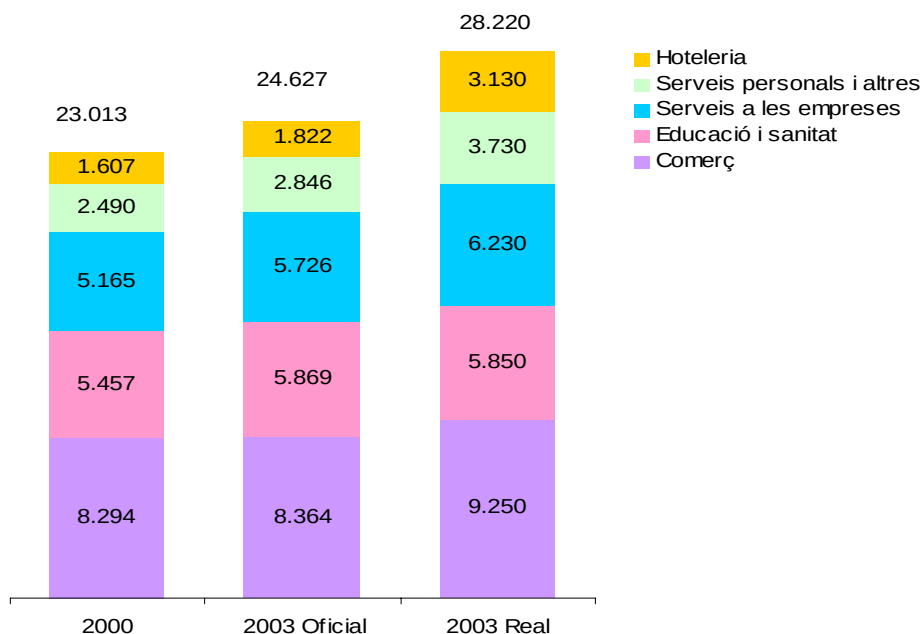
La **indústria de Mataró** ha perdut un 23% dels llocs de treball en només 10 anys. El tèxtil ha estat el més afectat en termes absoluts, -2.800 llocs de treball, el que significa una reducció del 25%, però també s'han produït importants disminucions d'ocupació en el químic i en el metall. A més, en el període més recent, s'està mantenint aquesta tendència, tal com indica la davallada del 5% en les xifres d'afiliats a la seguretat social entre el 2000 i el 2003.

Tanmateix, aquestes xifres s'han de tractar amb cura. El procés d'externalització de certs processos productius ha estat un dels trets característics de les empreses industrials en aquest període recent. A més, cal tenir en compte els increments de productivitat que fa que es puguin perdre llocs de treball alhora que s'incrementa la producció.

D'altra banda hi ha el tema de la desconcentració d'activitats vers Argentona, Cabrera i Dosrius, que han rebut activitats procedents de Mataró. Així, mentre el 1996 Mataró concentrava un 85% dels llocs de treball industrials que hi havia en els quatre municipis, el percentatge s'ha reduït fins al 74% actual. Aquest procés no s'ha produït en el camp dels serveis.

Els **serveis**, en canvi, han incrementat espectacularment el nombre de llocs de treball, un 7% en només 3 anys. Les xifres del INSS parlen de 24.600 llocs de treball, si bé els reals podrien superar els 28.000.

Evolució recent dels llocs de treball terciaris

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat i del Dep. de Treball i Indústria per les xifres oficials i model SIM-LAB per les reals.

L'increment més significatiu correspon als serveis personals que han crescut un 14% - xifra que inclou també altres serveis entre ells les administracions locals- i l'hoteleria que ha augmentat un 13%. Són percentatges importants si es té en compte el component d'economia submergida d'algunes d'aquestes activitats.¹⁵

Els serveis a les empreses han crescut un 11%. Una part vinculada a situacions d'externalització empresarial i una altra a l'establiment a la zona de professionals.

En canvi el comerç - el segment més important del terciari- ha tingut un creixement força inferior.

Dins aquest ampli grup hi ha ocupacions riques en coneixement com són els llocs executius, professionals i tècnics, però també hi ha un gran augment d'ocupacions en serveis inferiors i menys qualificats, que poden arribar a representar una proporció substancial de l'ocupació postindustrial.¹⁶

Malgrat el menor creixement demogràfic de la ciutat respecte a la comarca i un inferior nivell de renda, Mataró ha adquirit progressivament una posició de més centralitat, amb un augment de la capacitat d'atracció en els àmbits comercials i de serveis personals.

Cal tenir en compte també factors com la posada en marxa de l'Hospital de Mataró, del centre comercial Mataró Park o l'impuls universitari que ajuden a explicar també aquest procés de terciarització, així com la importància creixent dels serveis públics.

Una creixent mobilitat laboral

Les dades de mobilitat laboral de Mataró són molt elevades, i mostren una tendència creixent tant pel que fa a les entrades com a les sortides, fet que s'insereix dins una creixent obertura dels mercats laborals. El nombre de desplaçaments per motius laborals afecta més de 28.000 persones diàriament.

¹⁵ Amb canvis molt importants. Per exemple, la feina de senyora de companyia, per exemple, és exercida a Espanya per dones llatinoamericanes normalment amb una certa formació en infermeria. L'afluència d'aquesta ajuda domèstica ha estat definida pel professor Alessandro Castagnano com la "revolució amagada"

¹⁶ Per exemple, entre els serveis destinats a donar suport a la producció empresarial, s'inclouen professions que fan aportacions estratègiques en el sentit que proporcionen informació i recolzament necessaris per a l'augment de la productivitat i de la seva eficiència, però també incorporen serveis auxiliars lligats a la desintegració vertical o subcontractació d'activitats especialitzades com la

Evolució de la mobilitat laboral a Mataró

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat. Les dades del 2003 procedeixen del model SIM-LAB.

Actualment, al voltant del 35% dels mataronins treballa fora de la ciutat, mentre que una quarta part dels llocs de treball de Mataró estan ocupats per no residents.

Tot i l'augment de llocs de treball que s'ha produït a la ciutat en els darrers anys, s'estima que també ha crescut el saldo negatiu de mobilitat laboral que està augmentant en unes 650 persones anuals, fins arribar a finals del 2003 a la xifra de 6.200.

Els municipis de l'entorn concentren un 25% de la mobilitat laboral de Mataró. Els fluxos més intensos es donen amb Argentona, amb unes entrades i sortides que tendeixen a equilibrar-se. La relació amb Cabrera de Mar és molt descompensada amb un saldo molt favorable per Cabrera a causa de la localització de zones industrials. Els fluxos amb Dosrius són molt més petits i equilibrats.

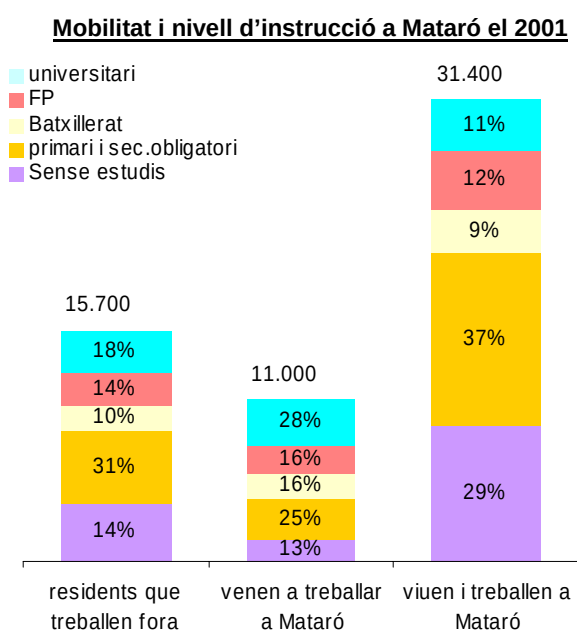
vigilància, la neteja, etc., que caracteritzen l'actual estructura industrial i que no requereixen una elevada especialització. Vegeu Manuel Castells, "La era de la Informació", Alianza Editorial, 1996.

Mataró atrau gent que resideix a la resta de la comarca del Maresme, en gran mesura directius i quadres intermedis que s'han traslladat a viure a les rodalies.

El procés d'integració metropolitana es posa en relleu en el creixement dels fluxos amb Barcelona, amb un saldo de creixement negatiu per a la capital del Maresme.

La posada en marxa de l'autopista Mataró-Granollers està significat un increment progressiu de la mobilitat laboral en direcció al Vallès, si bé no es disposen encara de les dades definitives del cens del 2001 per poder quantificar aquest procés.

La mobilitat va associada a un nivell més gran d'instrucció, com es posa de manifest en el gràfic adjunt. La formació dels que vénen a treballar és molt superior a la dels que treballen fora.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat.

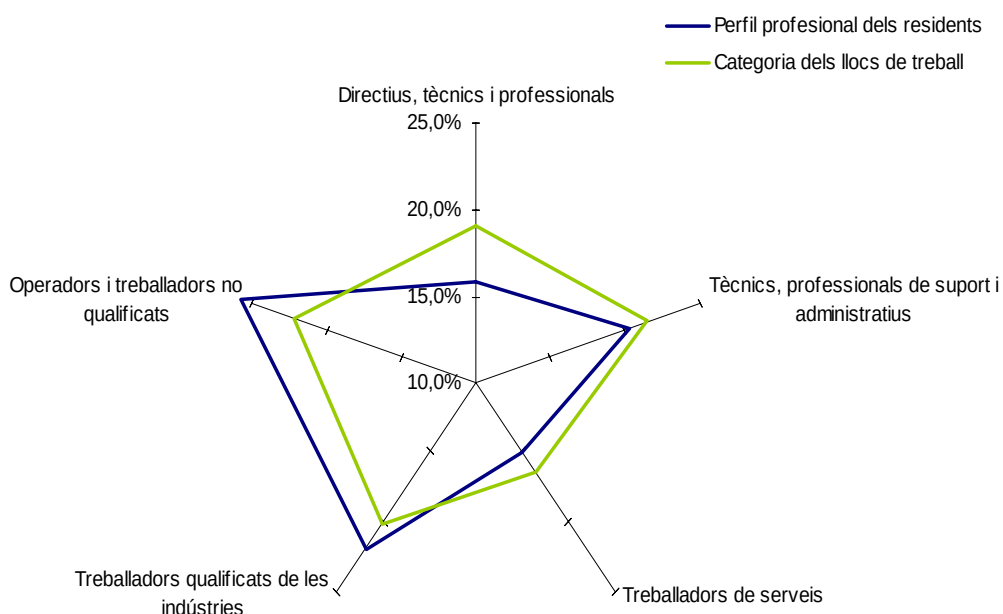
Aquest fet s'explica, d'una banda, per la localització d'indústries cap a les rodalies del terme municipal, i d'una altra, pel trasllat residencial de moltes famílies

mataronines d'elevat nivell d'instrucció i de renda cap als municipis de les rodalies, tot i que conservin el seu lloc de treball a la ciutat.

Algunes característiques del mercat laboral de Mataró

Respecte al global de la Regió Metropolitana, Mataró mostra una menor proporció de directius, tècnics i professionals. En canvi, és superior el pes dels treballadors no qualificats, operaris i treballadors industrials, diferència que es pot explicar per la tradició industrial de la ciutat.

Perfil professional dels mataronins i categoria dels llocs de treball a la ciutat

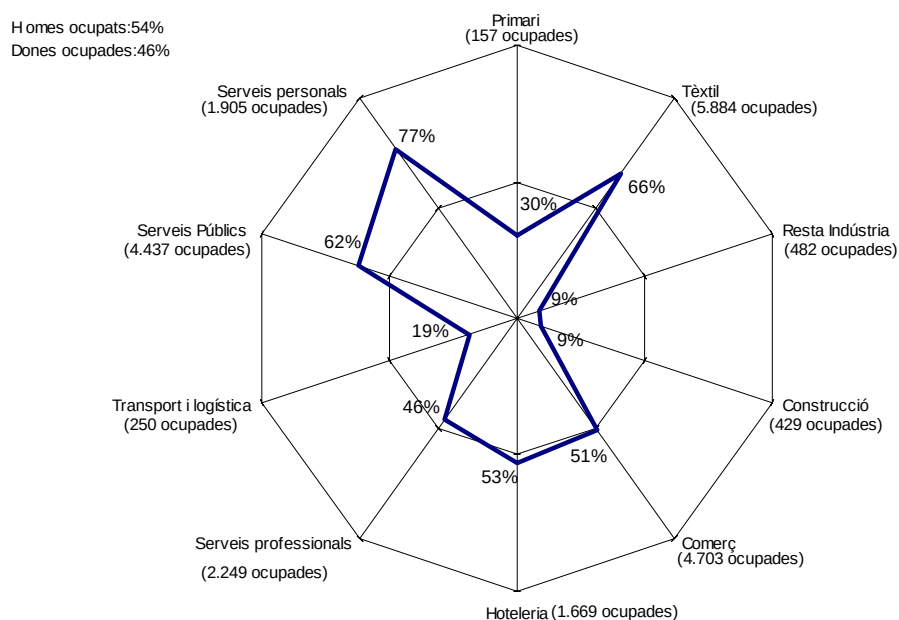
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat i INE.

L'anàlisi del perfil professional dels residents a Mataró, difereix de la dels llocs de treball localitzats a la ciutat. Així, els llocs de treball de Mataró utilitzen un percentatge més gran de directius, tècnics i professionals, així com de tècnics de suport i treballadors de serveis. En canvi, és molt menor el pes dels operaris i treballadors no qualificats.

Això reflecteix el fenomen de desconcentració d'activitats productives de menor nivell cap als polígons industrials situats a la perifèria de Mataró, i la presència més gran a la ciutat d'activitats terciàries especialitzades.

Les dones ocupen un 46% dels llocs de treball de Mataró. Les particularitats de la seva integració laboral es posen de manifest en la diferent presència en els sectors productius de la ciutat.

La participació femenina per sectors productius el 2003
(% sobre llocs de treball de cada sector)

Font: Model SIM-LAB.

Els serveis personals, el tèxtil i els serveis públics, són clarament sectors on l'ocupació majoritàriament és femenina. En l'hoteleria, el comerç, i els serveis professionals es dona un cert equilibri.

En canvi, en la resta de la indústria, la construcció i el transport i logística la presència de la dona és molt baixa.

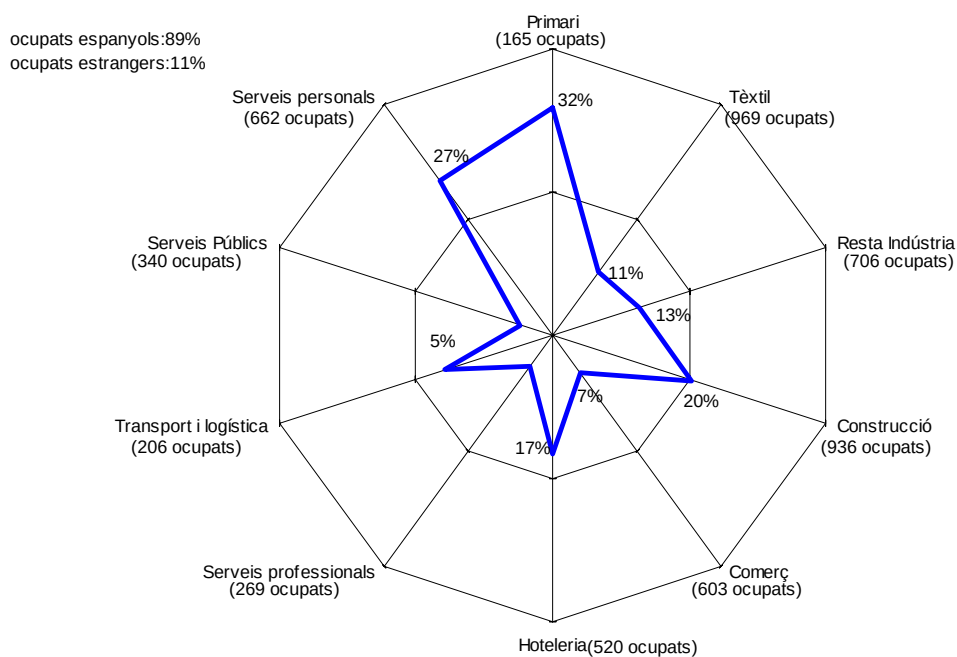
D'acord amb les estimacions del model Sim-lab, els estrangers representen un 11% dels ocupats a la ciutat.

En el sector primari, la tercera part dels llocs de treball estan ocupats per estrangers, si bé la seva importància en termes absoluts és molt petita.

Molt més significativa és la seva presència en els serveis personals (25% dels llocs de treball), i en la construcció i l'hoteleria (20%).

La presència estrangera per sectors productius el 2003

(% sobre llocs de treball de cada sector)

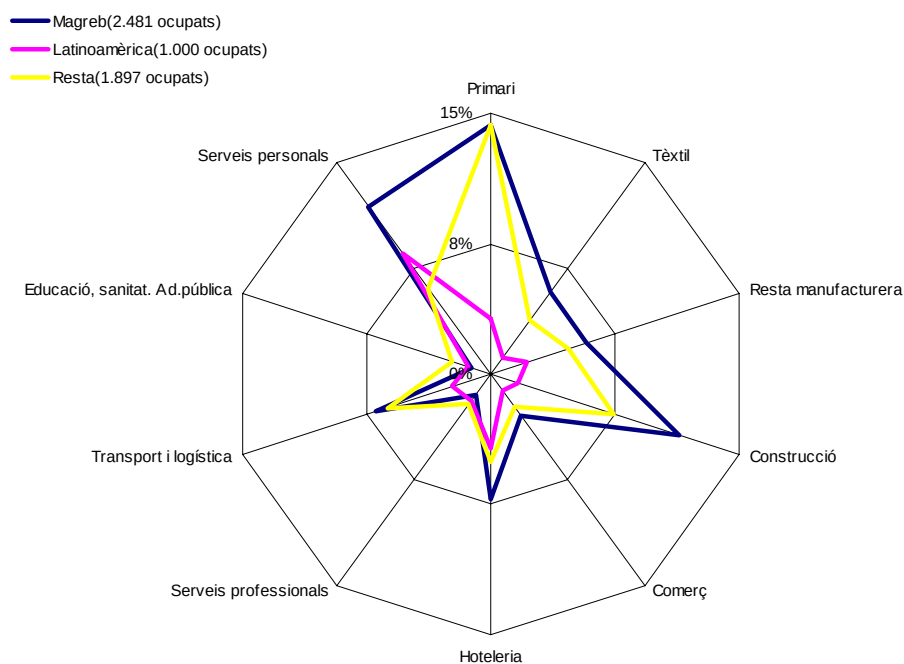
Font: Model SIM-LAB.

En termes absoluts el tèxtil és el que emplea un nombre més gran de treballadors estrangers, al voltant de 1.000, és a dir, més del 10% del total del sector. En canvi,

entre els serveis professionals i els serveis públics la presència d'estrangers és molt poc rellevant, tant en termes absoluts com relatius.

La integració laboral dels estrangers en els diferents sectors productius varia segons la nacionalitat.

Diferents especialitzacions per origen el 2003
(% sobre llocs de treball de cada sector)

Font: Model SIM-LAB.

La presència de magrebins és especialment intensa en la construcció i també en el tèxtil. La població llatinoamericana, en canvi, té una participació més gran en els serveis personals (neteja de cases i cura de la gent gran) i també en l'hoteleria, on l'idioma és un element que es valora.

En el grup d'altres hi ha una important presència de xinesos, d'aquí la seva rellevància en el tèxtil i les activitats comercials.

Potencial laboral dels diferents sectors productius

Aquest quadre resumeix la situació laboral de cadascun dels sectors productius presents a la ciutat, tant de forma quantitativa com qualitativa.

Les 3 primeres columnes indiquen el pes de cada sector, i la tendència futura quant a evolució de l'ocupació.

Potencial laboral dels diferents sectors productius

<u>sector</u>	<i>nombre d'ocupats el 2003</i>	<i>evolució previsible de l'ocupació</i>	<i>precarietat</i>	<i>rotació mà d'obra</i>
comerç	9.300		elevada	elevada
textil	8.900		molt elevada	mitjana
serveis públics	7.100		molt baixa	poca
resta indústria	5.600		baixa	poca
serveis professionals	4.900		baixa	poca
construcció	4.600		elevada	elevada
hosteleria	3.150		elevada	molt elevada
serveis personals	2.500		molt elevada	molt elevada
transport i tel.	1.350		baixa	poca
primari	500		elevada	elevada
Total ocupats	47.900			

Font: Model SIM-LAB.

Les condicions laborals de cada sector són molt diferents. En alguns, com els serveis personals o el tèxtil, la precarietat laboral és molt alta, mentre que en els serveis públics és molt baixa.

En general, els sectors amb molta precarietat tenen una rotació molt elevada, i a l'inrevés.

La facilitat d'entrada en cada sector depèn de l'evolució previsible de l'ocupació i de la rotació de la mà d'obra. Els serveis personals i el comerç semblen en aquest sentit els de més facilitat d'entrada.

L'accés al mercat laboral es produeix encara a hores d'ara de manera prioritària a través de les relacions personals i familiars. De tota manera s'està produint progressivament una presència més gran de noves formes de contractació, tant des d'actuacions del sector privat com del sector públic. En aquest sentit, serveix d'exemple i és destacable la creixent importància de la borsa de treball de l'IMPEM, que el 2003 ha rebut 862 ofertes i n'ha gestionat 606, quasi el doble de fa tres anys.

III. SECTORS PRODUCTIUS RELLEVANTS

6. EL CLÚSTER DEL PUNT

Una activitat global

Segons les dades de l'INSS a finals del primer trimestre del 2004 al Maresme hi ha 13.800 persones ocupades al sector tèxtil, xifra que s'acosta als 15.000 si s'hi suma l'economia irregular.¹⁷ La facturació va assolir els 1.450 milions d'euros l'any 2003.

El clúster tèxtil, en el que caldria incloure fornitures, l'etiquetatge, manipulats, embalatge, reparació de maquinària, transport i logística i serveis empresarials, pot sumar entre un 12 i 15% d'activitat addicional.

Si es comparen aquestes xifres amb les d'un estudi precedent de principis dels noranta,¹⁸ s'aprecia que el sector ha perdut en els deu darrers anys a l'entorn de 5.000 ocupats - un 25% del total -, bàsicament dedicats als processos de confecció.

Tot i així la facturació ha crescut en un 75% (un 38% un cop descomptada la inflació). La gran diferència és però, que actualment s'estima que gairebé dues terceres parts de la confecció que es factura des del Maresme es realitza ja en altres indrets.

Hi ha vuit empreses per damunt dels 100 empleats i 150 que superen els 20. Aquestes, que es consideren empreses mitjanes i grans, engloben més del 50% de l'ocupació, mentre que la resta es distribueix entre petites i microempreses. Sis de les vuit empreses de més de 100 treballadors estan en mans d'empresaris forans, mentre que la major part de la resta depèn d'empresaris locals.

Gairebé la meitat de l'activitat es concentra a la ciutat de Mataró, una xifra que s'apropa al 60% en afegir els municipis de les rodalies com Argentona, Cabrera i Dosrius, que han cobrat importància a mesura que han anat rebent trasllats procedents de Mataró.

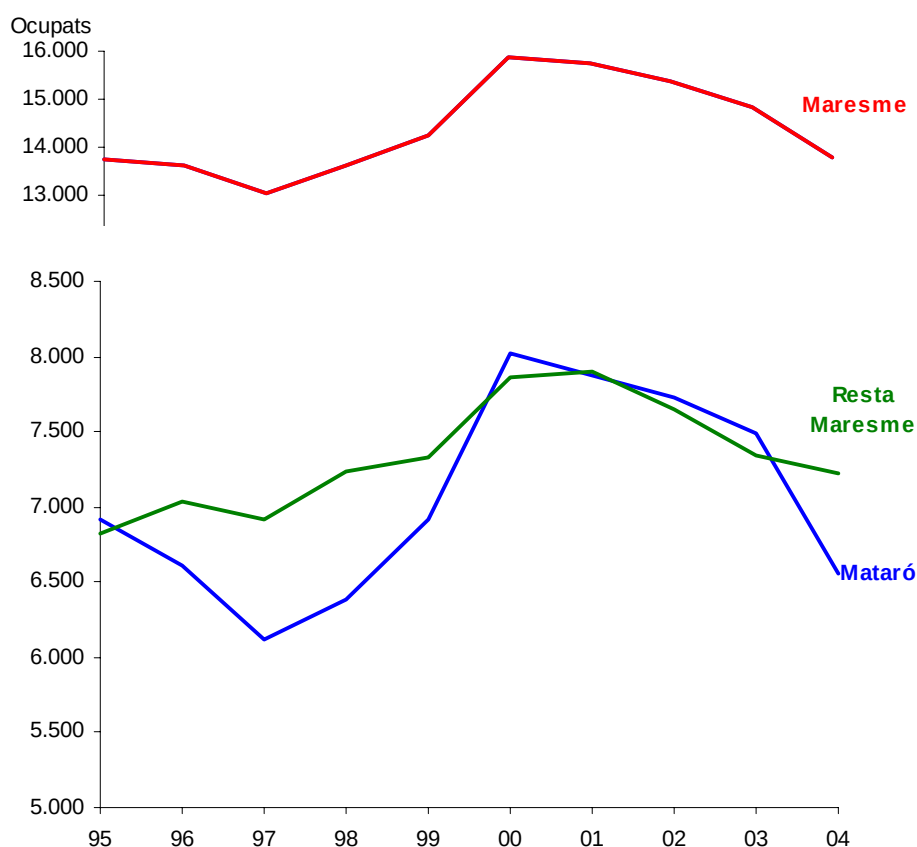
¹⁷ L'economia submergida pot arribar a implicar a unes 3.000 persones amb dedicacions esporàdiques que representa 1.200 en jornada equivalent.

¹⁸ *El gènere de punt: motor industrial del Maresme*. Pere Lleó - Víctor Fabregat. Caixa Laietana 1994.

Pineda, que agrupa els industrials del municipi i els traslladats de Calella, és el segon focus en volum de producció. Finalment, hi ha una àmplia sèrie de municipis: Tordera, El Masnou, Arenys de Munt, Malgrat o Canet, on també hi ha força activitat tèxtil, si bé en aquests casos es tracta d'implantacions puntuals d'empreses de certa dimensió.

Una estadística preparada recentment pel serveis d'estudis de l'Impem, ens mostra l'evolució temporal de l'ocupació a Mataró i a la comarca. Les oscil·lacions anuals que mostra el gràfic d'ocupats a la ciutat de Mataró està estretament relacionada amb l'evolució general de l'activitat econòmica. Crisi del 96-97, recuperació fins a setembre del 2001, i la caiguda posterior que s'agreuja de forma notable a partir del 2003.

Evolució del nombre d'ocupats a la indústria tèxtil i de la confecció.

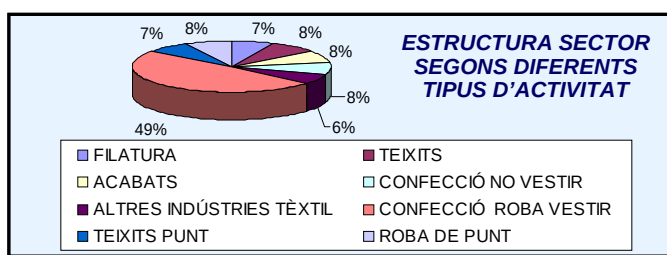
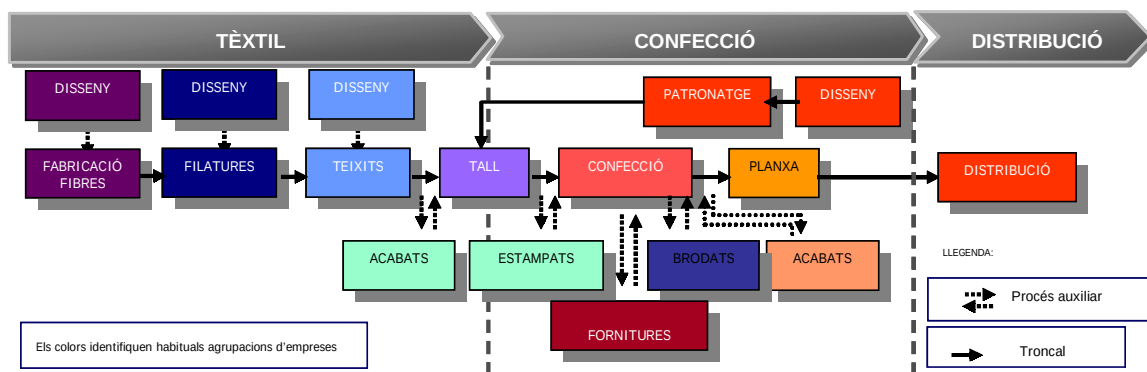

Font: Impem

L'estadística referent a la resta de la comarca mostra una tendència similar però molt més atenuada. Això es podria explicar en gran part pel trasllat d'empreses de Mataró cap als municipis de les rodalies (per poder-lo avaluar amb precisió, caldria

disposar de xifres d'ocupació municipal). Per tant, les xifres més representatives de l'evolució del sector són les referents al total comarcal, que mostren una pèrdua de 2.000 llocs de treball en els darrers quatre anys, la meitat dels quals, però s'havien produït en el darrer any.

La cadena de valor del tèxtil

Font: Situació i recomanacions de digitalització per a les pimes tèxtils, Tomàs Megia – CIDEM

En termes macroeconòmics, el tèxtil supera el 8% del PIB comarcal i s'acosta al 10% si es consideren les activitats complementàries. A Mataró i rodalies se superen àmpliament aquestes xifres.

Dafo gènere de punt

Punts forts

- La tradició del sector
- L'existència d'un clúster empresarial potent
- Existència de pimes especialitzades capdavanteres
- La disponibilitat de mà d'obra especialitzada
- L'existència de centres de formació tèxtil i de centres de tecnologia amb Cetemsa

Oportunitats

- Aprofitar les mesures de recolzament previst en la mesa sectorial del tèxtil que promou la Generalitat de Catalunya
- Obrir-se als mercats internacionals
- La mateixa elaboració d'un Pla estratègic del sector en l'àmbit comarcal
- Introduir la cultura de la innovació a les empreses

Punts dèbils

- La creixent competitivitat dels productes dels països en desenvolupament
- La creixent desmoralització que impera en el sector
- El pes creixent de les grans marques i de les grans superfícies
- Manca d'empreses i marques importants
- Pèrdua de capacitat exportadora

Amenaces

- El creixement de l'economia informal
- Dràstica pèrdua de pes del sector

zona), ja que bona part de la resta de la indústria simplement es dirigeix a subministrar el mercat local o barceloní.

El sector es manté bàsicament centrat en el vestuari, el sector més cíclic i amb més risc. Poques empreses han tendit a diversificar-se cap als productes de la llar i els tècnics, tot i que aquests segments gaudeixen d'unes perspectives de mercat més positives.

El procés de deslocalització

El procés de concentració comercial i el pes cada cop més aclaparador de les grans marques han pressionat l'estructura empresarial tradicional fins abocar-la a la reconversió o a la seva desaparició. El sector ha tingut però, la suficient agilitat per transformar-se creant un ampli teixit d'empreses mitjanes i petites amb estructures molt flexibles amb capacitat per adaptar-se amb rapidesa als canvis de mercat.

Magnituds estratègiques del tèxtil al Maresme

Distribució dels llocs de treball per funcions

	<u>llocs de treball x</u>	<u>%</u>	<u>tendència</u>
Producció	8.600	57%	
confecció	(5.000)	(33%)	
teixit	(1.300)	(9%)	=
acabats	(2.300)	(15%)	=
Logística	1.600	11%	
Administració	2.400	16%	
Disseny, Cial i Dir.	2.400	16%	
Total	15.000	100%	

Distribució de la producció

	<u>%</u>	<u>tendència</u>
Vestuari	90%	
exterior	(50%)	
interior	(20%)	
infantil	(20%)	
Llar	5%	
tècnics	5%	
Total	100%	

x: inclou economia submergida que s'estima en un 8% adicional d'ocupació

La deslocalització de la confecció

	<u>% de peces</u>
continua al Maresme	30%
resta de Catalunya	10%
resta d'Espanya	15%
Nord d'Àfrica	25%
Extrem Orient	20%
Total	100%

Canals de distribució

	<u>% sobre vendes</u>
Mercat Interior	90%
majoristes	(10%)
detallistes	(25%)
gran distribució	(40%)
Tendes pròpies	(15%)
Exportació	10%
Total	100%

x: inclou economia submergida que s'estima en un 8% adicional d'ocupació

Font: Estimacions Cityc

En paral·lel s'ha impulsat des de fa anys una dinàmica de deslocalització de les fases més intensives de mà d'obra; bàsicament la confecció, que s'ha mantingut a la comarca el "core busines", disseny, màrqueting, comerç, logística i la direcció i administració de tot el procés, el que pot arribar a representar el 40% dels llocs de treball del sector.

La feble presència de grans empreses dificulta l'exportació que actualment representa poc més del 12%, un avenç de només 4/5 en els darrers 10 anys, mentre que el sector tèxtil espanyol ha passat del 14% al 39%.

Principals empreses tèxtils de Mataró, Argentona, Cabrera i Dosrius

<i>Empresa</i>	<i>Municipi</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Velcro Europe, S.A.	Argentona	Cintes de tancament	326	Forana
Sans, s.a (Sara Lee)	Mataró	Gènere de punt interior	280	Local f.
Grup Aleña	Mataró	pronto moda	150	Local
Grup Ojea	Mataró	Gènere de punt	136	Local d.
Grup Bispunt	Mataró	moda dona	130	Local d.
Etal, S.A.	Mataró	Tints i acabats	100	Local
Grup Victrix, SA	Mataró	roba de senyora	95	Local
Texknit, S.A.	Cabrera	gènere de Punt	93	Local
Valenri, S.A.	Mataró	Confecció infantil	90	Local
Antal, S.A.	Mataró	Confecció	80	Local
Estampunt, S.L	Cabrera	estampacions	70	Local Maresme
Vilsi, S.A.	Mataró	Gènere de punt	65	Local
Golo SA	Mataró	Confecció i gèn. de punt	65	Local
Textprint, S.A.	Argentona	estampació, teixits elàstics	60	Local Maresme

Font: Mapa de centres d'ocupació

Actualment hi ha dos estratègies dominants. D'una part aquells grups que produeixen per les grans marques i de l'altra, aquells que mantenen marques pròpies que progressivament van introduint-se en el mercat de la distribució creant la seva pròpia xarxa de distribució. A Mataró predominen les del primer grup, mentre que les del segon grup són majoria a la zona de Pineda.

El repte de la liberalització

Des de principis del 1993 fins al 2001 el sector havia viscut una etapa de relativa expansió que va acabar amb la crisi del 2001. El procés de desarmament aranzelari del 2005 afecta més plenament alguns dels productes predominants al Maresme, tal com es constata en el quadre de la pàgina següent.

Per tant, novament el sector s'enfronta a un procés d'adaptació a les noves circumstàncies del mercat basades en l'augment de la competència internacional i a l'aparició de nous productors que tenen una estructura de costos molt favorable.

Una valoració de l'impacte que tindrà aquest nou escenari sobre el sector a Mataró en particular i al Maresme en general, es pot fer a partir d'aplicar els resultats d'un estudi que va encarregar el Centre d'Informació Tèxtil i de la Confecció (Cityc) amb un àmbit més general.¹⁹

L'estudi mostrava que en el cas que el sector adoptés una actitud passiva, a l'any 2010 les activitats de confecció i gènere de punt (que són les predominants a la comarca), podrien perdre al voltant del 25/30% de la seva activitat, i un 40% dels llocs de treball. En cas que s'optés per una estratègia activa en el camp de l'exportació, la pèrdua d'activitat es podria reduir fins al 15% i els llocs de treball fins al 25%.

Sensibilitat de los productos con contingentes a la liberalización del 2005

MUY SENSIBLES

- Camisas, camisetas, T-Shirts, polos o niquis de punto
- Pantalones, pantalones cortos, tejidos
- Camisas, camisetas de tejidos, masculinas
- Slips, calzoncillos y bragas de punto
- Gabanes, impermeables y abrigos, masculino
- Trajes y conjuntos de tejidos, masculinos
- Tejidos de filamentos sintéticos continuos
- Las demás prendas de vestir, de punto
- Tejidos de lino o de ramio

SENSIBLES

- Tejidos de algodón
- Tejidos de fibras sintéticas discontinuas
- Jerseys, chalecos, cazadoras, cardigans y similares, de punto
- Camisas, blusas tejidas o de punto, femeninas
- Gabanes, impermeables y abrigos, femeninos
- Chaquetas y chaquetones tejidos, masculinos
- Ántalones, pantalones cortos, de punto
- Sostenes y corsés, tejidos o de punto
- Ropa de mesa, tocador o cocina (excepto rizo) distinta de la de punto
- Las demás prendas de vestir, tejidas

POCO SENSIBLES

- Hilados de algodón
- Tejidos y ropa de rizo
- Calcetines y leotardos, de punto
- Ropa de cama distinta de la de punto
- Hilados de fib. Sentéticas scont. Sin. a.v.p.m.
- Hilados de fib. artificiales scont. Sin. a.v.p.m.
- Vestidos, tejidos o de punto, femeninos
- Trajes-sastres y conjuntos, tejidos, femeninos
- Tejidos de lana o pelos finos
- Cordeles, cuerdas y cordajes, de fib sintét.
- Redes, redes para pescar, de hilados, cordeles
- Hilados de lino o de ramio

Font: *El impacto de la liberalización de los intercambios mundiales en el sector textil-confección español*. ICE mayo 2003.

Per tant, el mateix estudi planteja actuacions de caire més estructural com estratègia per impulsar el sector. Aquestes actuacions exigeixen canvis

¹⁹ Vegeu, Gabinet d'Estudis Econòmics, "El impacto de la liberalización de los intercambios comerciales en el sector textil", Cityc, 2003.

organitzatius importants que en alguns casos s'estan realitzant. Per exemple el procés d'internacionalització de Dogi, la central logística del grup Inditex, o impuls de franquícies en grups empresarials de mitjana o petita dimensió com Punto Roma, Bóboli o Canadá entre d'altres. Una altra estratègia podria ser la d'obrir nous mercats en productes industrials o de la llar, uns segments que tenen un potencial superior a les peces de vestir.

L'activitat producció es deslocalitza, amb la qual cosa es perden llocs de treball, però es conserva i àdhuc s'incrementen les activitats logístiques, d'administració i disseny, que actualment ja representen més d'una tercera part de l'ocupació del sector a la comarca. Això permet augmentar la productivitat global del sector que progressivament adquireix un perfil més terciari d'alt valor afegit, en un sector que fins ara es distingia per la seva elevada ocupació, però amb activitats de baix valor afegit.

7. L'ACTIVITAT CONSTRUCTIVA

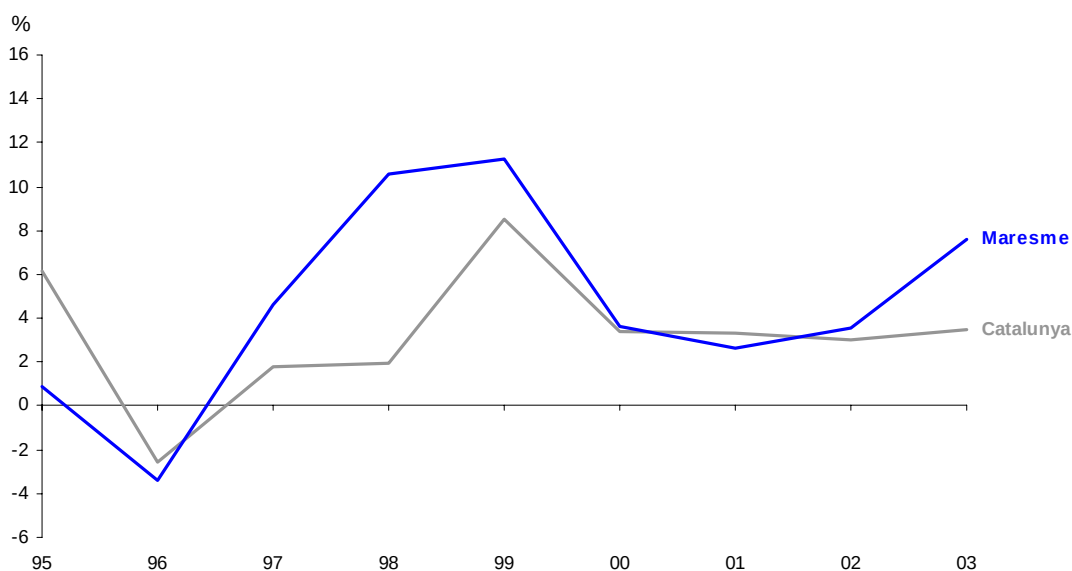
Un espectacular creixement

Amb un creixement mitjà del 6,3% anual en termes reals en els darrers 7 anys, davant el 3,6% que ha enregistrat l'economia del Maresme en el seu conjunt, el sector de la construcció s'ha convertit doncs, en el motor econòmic de la comarca.

En termes macroeconòmics, l'activitat directament constructiva representa actualment més del 8% del PIB comarcal. A més, arrossega una sèrie d'activitats indirectes com els distribuïdors de material, instal·ladors, serrallistes, fusters, tècnics i agents immobiliaris, el conjunt de les quals supera àmpliament l'11% del PIB comarcal. Això fa que actualment se situï dos terços per damunt del sector tèxtil, quan estava dos terços per sota.²⁰

Aquest procés s'inscriu en el context expansiu que la construcció ha enregistrat a tot Catalunya, però en el cas del Maresme la recuperació ha estat especialment espectacular, atès el predomini del subsector residencial, que és el que va iniciar la recuperació a finals dels noranta. Les xifres del 2003 confirmen la competitivitat de l'oferta residencial del Maresme en el context català.

Creixement del PIB en construcció

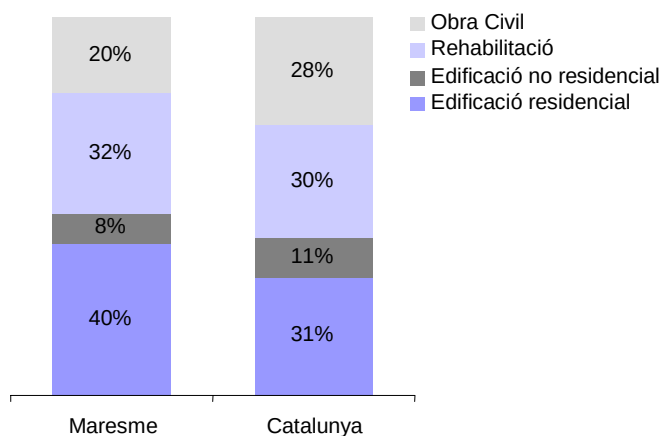

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Caixa Catalunya i Idescat

²⁰ Vegeu, *Anuari econòmic comarcal de Catalunya*, Caixa de Catalunya, diversos anys.

La importància del parc residencial de la comarca, amb un gran nombre de segones residències explica el pes de la rehabilitació. En canvi, l'obra civil i l'edificació no residencial tenen un pes inferior en favor del segment residencial nou, que s'estima representa un 40% de l'activitat total del sector, 10 punts per sobre del global català.

Distribució de l'activitat constructiva

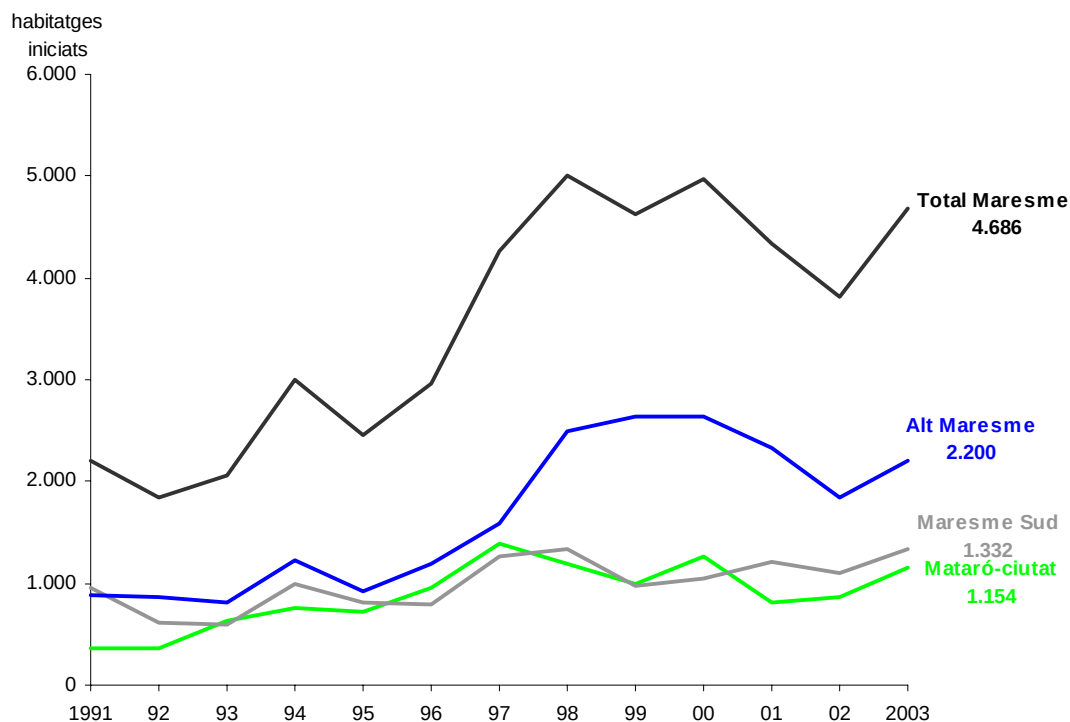

Font: Elaboració pròpia

La dinàmica edificadora

Com s'ha comentat anteriorment, el boom residencial ha estat l'origen d'aquesta expansió. Dels poc més de 2.000 habitatges iniciats anualment a principis de la dècada del noranta es va passar als 4.800 del 1998-2000, el que representa més que doblar la dinàmica constructiva. El 2001 es produeix un primer intent d'aterratge suau, que es recupera espectacularment el 2003.

Mataró concentra gairebé el 20% dels habitatges iniciats. El punt màxim es va assolir l'any 1997, amb l'inici de les promocions del Parc Central. Posteriorment va experimentar una suau davallada de la qual s'ha recuperat parcialment en els dos darrers anys, per acabar amb més de 1.150 habitatges acabats l'any 2003, el que representa un ritme constructiu a l'entorn dels 10 habitatges iniciats per cada mil habitants.

Evolució dels habitatges iniciats al Maresme

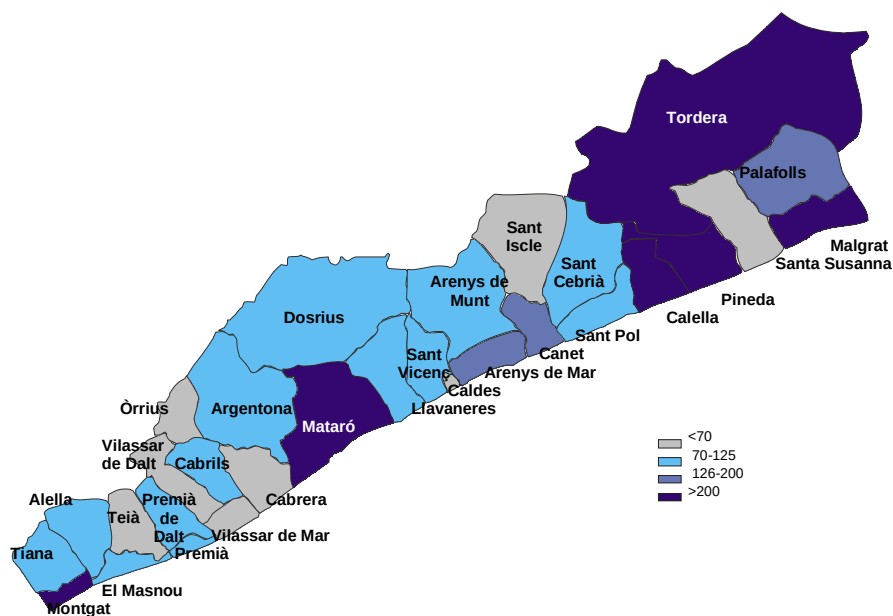
Font : Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat i DPTOP

Els municipis del Maresme Sud, han mostrat una notable estabilitat al llarg de tota la dècada, el que posa en evidència el fet que es tracta d'una àrea de gran atractiu residencial, al marge de la conjuntura, i que per tant el ritme edificador depèn bàsicament de la disponibilitat de sòl. Gairebé la meitat dels municipis (Alella, Argentona, Cabrils, El Masnou, Montgat i Tiana) construeixen a l'entorn dels 100 habitatges anuals. En conjunt assoleix un nivell d'activitat similar al de Mataró.

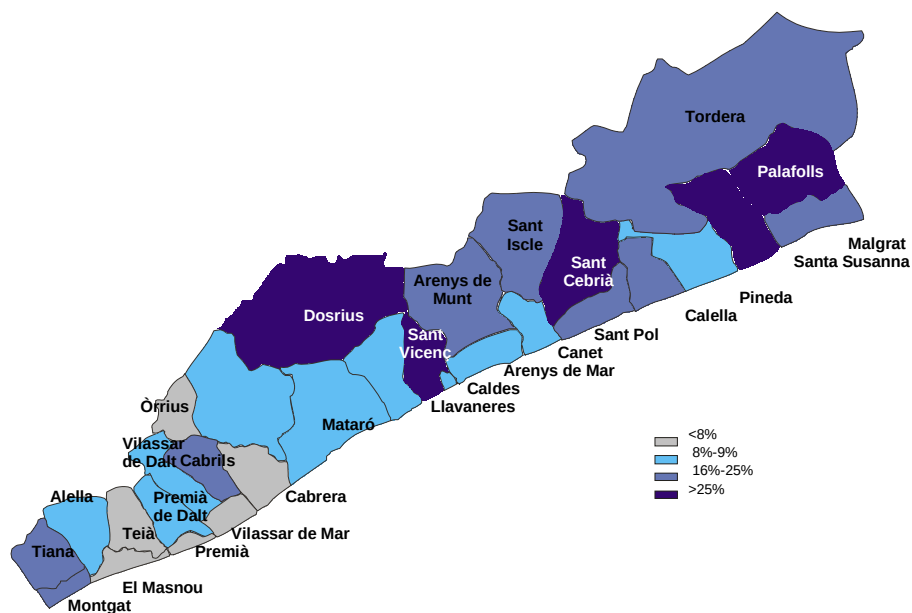
La coincidència en la data d'obertura de la perllongació de l'autopista de Mataró el 1996 i la recuperació de l'activitat de construcció residencial de tot el país, va provocar un boom del ritme d'habitatges iniciats en els municipis al nord de Mataró. El ritme edificador és especialment intens a Malgrat i Pineda, més de 300 habitatges anuals, i Calella i Tordera, més de 200. D'aquests, Pineda i Tordera tenen a més grans reserves de sòl que previsiblement es materialitzaran en els propers anys.

Habitatges iniciats per municipis

Nombre absolut (mitjana d'habitatges anuals construïts en els darrers 3 anys)

Intensitat relativa (mitjana anual d'habitatges iniciats en els darrers 3 anys per 1.000 habitants)

Font: Elaboració pròpia amb dades de la D.G. d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat

En termes relatius, els municipis petits són els més actius: Santa Susanna, Sant Vicenç de Montalt i Montgat han iniciat per damunt de 25 habitatges per mil habitants, Mataró o el Masnou, poc per sota de 10 per mil, encara mantenen unes ràtios intermèdies, mentre que Vilassar de Mar i Premià de Mar, amb una manca evident de sòl, se situen al voltant del 3 per mil.

Un cas especial és el de Montgat, amb una activitat molt centrada en el Pla de Montgat, que determina les seves elevades ràtios d'edificació actuals.²¹ Un cas oposat és el de Palafróls, amb un elevat potencial edificador, que el converteix en un dels pols residencials de més futur de l'Alt Maresme.

Habitatges d'HPO iniciats els darrers 3 anys

Municipi	HPO				Mitjana anual per 1000 habitants
	2001	2002	2003	Total	
Montgat	0	108	0	108	4,1
Palafróls	12	0	40	52	2,8
Canet	78	0	0	78	2,4
Tiana	0	29	0	29	1,6
Mataró	23	64	0	87	0,3
Maresme	115	201	57	373	0,3

Font: Elaboració pròpia amb dades de la D.G.d'Arquitectura i Habitatge

Només Montgat, Canet i Palafróls, s'han mostrat mínimament actius pel que fa a l'HPO. Mataró ha aconseguit unes xifres molt baixes, i els altres 25 municipis no s'han estrenat en aquest concepte. El resultat final, al voltant del 3% de la nova oferta, indica que el tema no va formar part de les prioritats dels governs municipals de la darrera legislatura.

Un espectacular increment d'ocupació

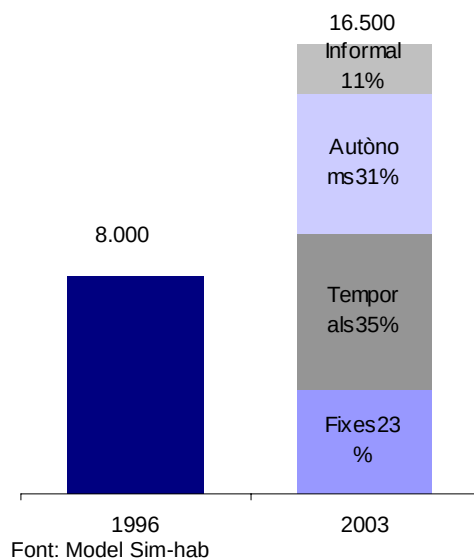
L'espectacular creixement de l'activitat ha comportat una gran demanda d'ocupació. En només 7 anys s'ha passat de 8.000 llocs de treball a 16.500, és a dir, s'ha més que doblat.

Els contractes d'assalariats temporals i els autònoms són les formes de contractació predominants (dos terços del total), mentre que poc més del 20% dels ocupats són assalariats amb contracte fix. A part de l'existència d'un segment

²¹ Vegeu, Gabinet d'Estudis Econòmics, *El Maresme, una visió immobiliària*, Caixa Laietana, 1999.

d'economia informal que s'avalua, a l'entorn de l'11% addicional, fonamentalment en el segment de la rehabilitació.

Evolució de l'ocupació en el sector de la construcció al Maresme (nombre d'ocupats)

A més, la construcció és una activitat molt mòbil. S'estima que actualment unes 7.600 persones residents al Maresme que treballen en el sector de la construcció es desplacen diàriament a treballar fora de la comarca, mentre que el flux invers és molt més petit.

Mobilitat laboral al sector de la construcció del Maresme

	Residents que treballen fora del Maresme	Viuen i treballen al Maresme	Venen a treballar al Maresme	Llocs de treball localitzats al Maresme	Saldo
1986	772	4.120	583	4.703	-189
1991	1.948	7.124	735	7.859	-1.213
1996	2.046	5.786	855	6.641	-1.191
2001	6.652	10.395	1.542	11.933	-5.110
2003	7.600	13.000	1.700	14.700	-5.900

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat i model Sim-hab

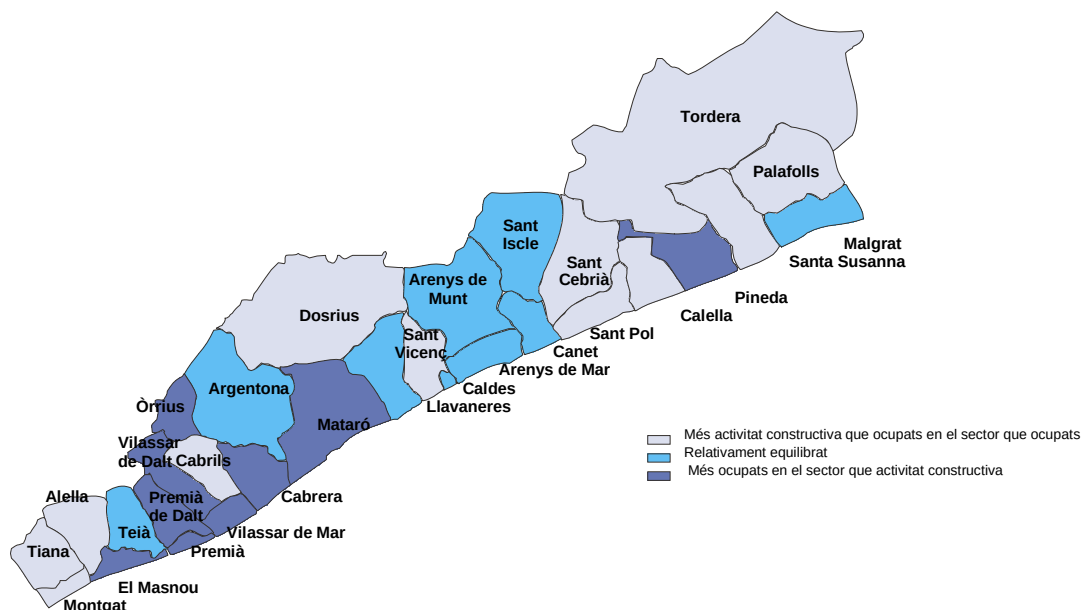
Si se sumen els treballadors a la comarca i els residents que treballen fora, es pot observar que en els darrers set anys el nombre de residents al Maresme que treballen al sector de la construcció, gairebé s'ha triplicat fins a superar les 24.000 persones, el que representa el 12% de la força laboral de la comarca. Aquest és el sector clau en el procés d'integració en el mercat laboral dels joves sense formació i dels immigrants.

Distribució territorial de l'activitat

La població activa no es distribueix de forma uniforme pel territori. De fet es donen importants concentracions d'ocupació en determinats indrets, com el barri Cotet a Premià de Mar, Cerdanyola i la Llàntia a Mataró o el Poble Nou de Pineda. Aquesta situació es reflecteix en el mapa adjunt on es grafia l'índex d'activitat laboral (índex que relaciona el nombre de llocs de treball localitzats a cada municipi amb l'activitat constructiva que s'hi realitza). Mataró, per exemple, aplega gairebé un terç dels ocupats en el sector a la comarca, si bé només concentra en el seu terme municipal un 22% de l'activitat constructiva comarcal, amb uns 1.000 habitatges iniciats anualment.

La zona de Calella Pineda constitueix el segon focus d'activitat comarcal, amb gairebé 500 empreses i 2.000 ocupats, la major part residents al Poble Nou de Pineda, amb un mercat de l'edificació d'uns 400 habitatges anuals entre els dos municipis.

El tercer nucli d'ocupació constructiva és Premià, amb 1.700 ocupats, molts d'ells treballen, però en altres indrets. Els municipis del sud de la comarca –Cabrera, Vilassar de Mar, Premià de Mar, Premià de Dalt i el Masnou- també tenen més capacitat que demanda si bé el desequilibri és molt menor. En canvi, els municipis de l'Alt Maresme mostren una situació inversa, el que significa que es dona un flux de treballadors cap a la zona.

Índex d'activitat laboral en el sector de la construcció

Font: Elaboració pròpia amb dades de la D.G. d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat i de l'INSS

Hi ha 4.500 contractistes d'obres registrats a la comarca, la majoria de petita dimensió i, fins i tot, unipersonals. Els principals es troben a Mataró: Ferros lluro (estructures), Dentell, Constructora Mataronense, Cooperativa la Llàntia, Anglada, Concisa (edificació) i Chacosa i Iosa (obra civil). La més gran compta amb un centenar de treballadors, si bé la majoria oscil·la entre els 30 i 50 empleats. Alguns d'ells transcendeixen el seu mercat local, però no n'hi ha cap que tingui rellevància fora de l'àmbit comarcal.

La vulnerabilitat del model

La força i l'extensió territorial de la dinàmica residencial posa de relleu la competitivitat de la comarca en el mercat immobiliari de l'àrea metropolitana.

El resultat d'aquest procés ha estat la creació en els darrers set anys de 8.430 llocs de treball (el 23% de tota l'ocupació creada en el període), enquadrats en unes estructures empresarials de petita dimensió i una gran precarietat contractual.

Es tracta per tant d'una situació fràgil, ja que més enllà de la típica ciclicitat de l'activitat constructiva, en aquest cas no es compta amb l'efecte reequilibrador de

l'obra pública, ni amb una base empresarial amb capacitat per superar el marc comarcal.

DAFO del sector

<u>Punts forts</u> - La competitivitat residencial de la comarca - La tradició del sector - Àmplia disponibilitat de mà d'obra	<u>Punts dèbils</u> - Les limitades possibilitats del territori per urbanitzar (especialment el Maresme Sud) - Baixa formació empresarial i de la mà d'obra - Manca d'empreses de certa dimensió amb capacitat per treballar fora de la comarca - Una excessiva especialització en l'activitat residencial nova - Un model urbanístic i arquitectònic poc sostenible i poc sensible al paisatge i al territori - La poca sensibilitat de l'Administració local envers els contractistes de la zona
<u>Oportunitats</u> - Afavorir un urbanisme més sostenible - Potenciar la rehabilitació - Reconvertir la mà d'obra cap a la rehabilitació - Potenciar la formació d'empreses de mitjana dimensió (que l'Administració local generi un flux d'obres més estable) - Crea una oferta d'HPO de venda i lloguer - Racionalitzar l'ús del parc immobiliari; sobretot els que tenen una localització cèntrica	<u>Amenaces</u> - Que una eventual crisi de la construcció residencial generi un fort increment en les xifres d'atur del sector, especialment en els municipis fortament dependents d'aquesta activitat - Que el manteniment de l'activitat en la construcció es faci en detriment de la sostenibilitat del territori

Tot i les elevades xifres d'habitatges iniciats els primers mesos del 2004, es detecten creixents dificultats en la seva comercialització i venda, el que fa preveure que estem entrant en una fase de progressiu ralentiment de l'activitat, el que portarà una frenada en el procés de creació d'ocupació.

L'evolució de la demanda de ferrallistes i encofradors ens hauria d'anticipar un eventual canvi de tendència en un sector que durant tots aquests anys ha estat la principal via d'inserció laboral de joves sense formació i immigrants.

El comportament de la rehabilitació seria clau per atenuar una eventual caiguda en el ritme de construcció de residencial, tot i que no cal oblidar que el transvasament

de mà d'obra d'un a l'altre segment d'activitat és complex i comporta un important esforç en reciclatge.

8. LES CLAUS DEL MERCAT IMMOBILIARI

El sòl: factor estratègic

El preu del sòl varia segons el grau d'execució i de la seva localització. Mentre que el del sòl brut depèn de les expectatives de transformació en urbà, el del sòl finalista a punt d'edificar s'estableix com un valor residual, és a dir, la diferència entre el preu de venda de l'edificació que pot acollir, menys els costos d'execució i el marge del promotor.

Quan es tracta de sòls en transformació, l'increment de preus accelera el trasllat d'activitats amb més o menys grau d'obsolescència, que d'altra forma no es realitzarien o quan menys es retardarien. En canvi, quan es tracta de sòls de nova creació, l'increment dels preus enriqueix directament als seus propietaris, que en molts casos són els mateixos agents urbanitzadors, o els promotors, la major part dels quals disposen d'abundants reserves de sòl.

De tota manera ni els venedors ni els compradors de sòl saben amb certesa el preu a què acabaran venent els habitatges. Si ho fan per sota del previst, el seu marge de benefici es redueix. En canvi, en fases d'encariment com les actuals, el preu del sòl en el moment de l'adquisició acostuma a ser inferior al seu valor quan es ven l'habitatge, per tant el promotor obté un benefici addicional.

L'Incasol, o altres agents urbanitzadors públics com Pumsa en el cas del Maresme, mitjançant convenis amb els urbanitzadors privats, intenten trencar aquestes possibles situacions d'abús de mercat i capturar una part d'aquestes plusvàlues. El seu objectiu, o quan menys els resultats obtinguts, no han estat tant frenar l'escalada de preus, com produir sòl urbà el més ben urbanitzat i equipat possible, el que ha repercutit en una millora substancial de la qualitat urbana de les nostres ciutats.

L'escalada de preus

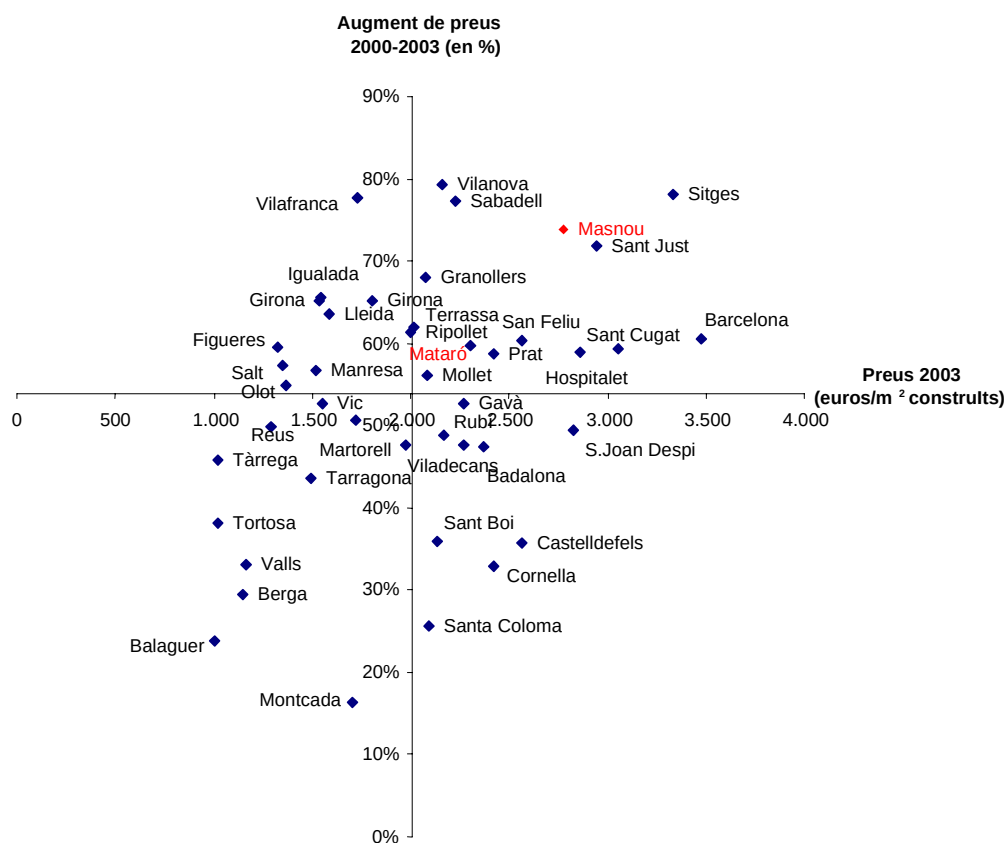
Durant el 2003, la mitjana de preus en les ciutats analitzades ha augmentat un 20%. L'increment ha estat superior en les ciutats de la Regió Metropolitana que a la primera corona o a la conurbació, una constatació més del fet que l'escalada de

preus, iniciat a la ciutat de Barcelona, es trasllada progressivament a la resta del territori.

Tot i així, les diferències són considerables. En el gràfic adjunt es relaciona el preu de l'habitatge de tota una sèrie de ciutats catalanes, amb l'increment de preus del trienni 2000-03.

En el quadrant superior de la dreta tenim aquelles ciutats en les quals tot i tenir preus cars, continua l'escalada: Barcelona, Sitges o Sant Just són els casos més significatius. Mataró i el Masnou, també se situen en aquest quadrant.²²

Preu de l'habitatge i la seva evolució a les principals ciutats catalanes

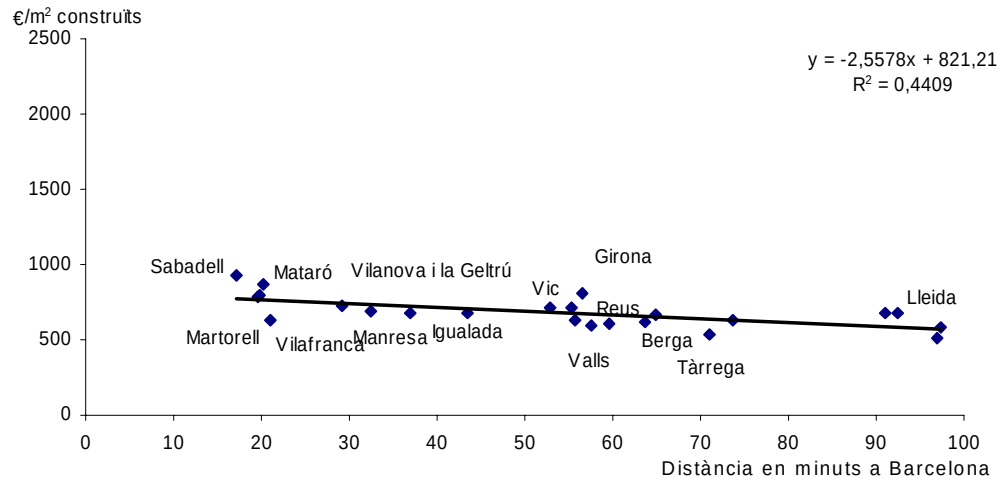
Font: *La dinàmica residencial de 80 ciutats de Catalunya*, Gabinet d'Estudis Econòmics, 2004

La proximitat a Barcelona és un dels factors que explica la diferència del preu de l'habitatge entre les diferents ciutats. A mesura que un municipi s'allunya de la capital, el preu de l'habitatge disminueix, tal i com posa en relleu el gràfic adjunt.

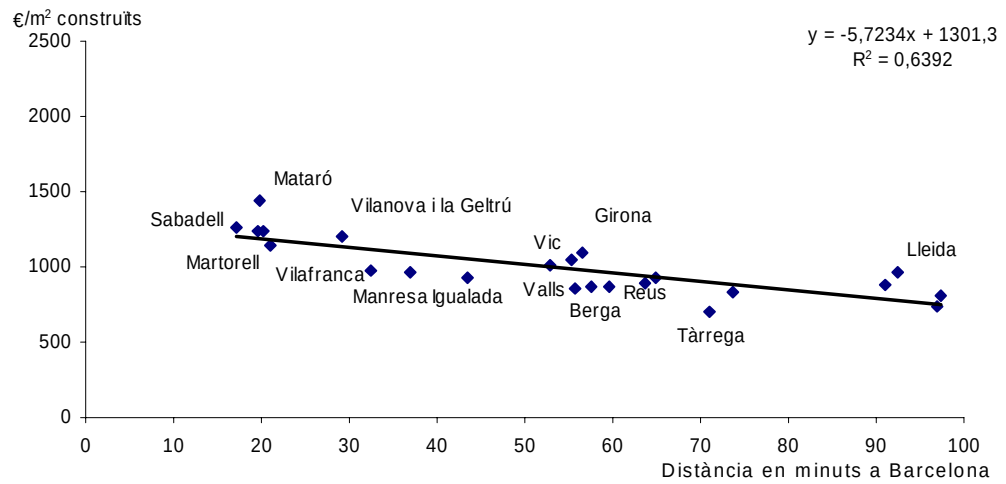
²² Aquests són els dos únics municipis de la comarca que la D.G. d'Habitatge elabora estadístiques.

Relació entre el preu de l'habitatge i distància a Barcelona

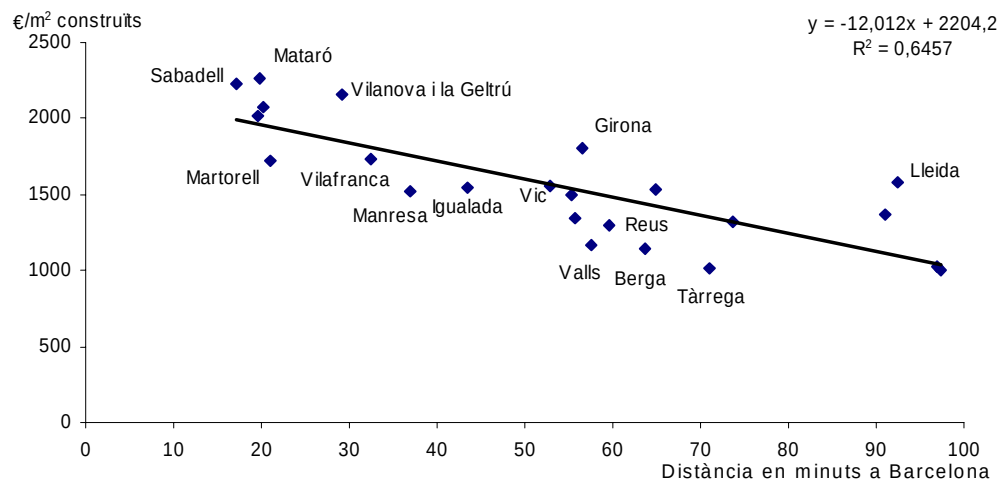
1996

2000

2003

Font: La dinàmica residencial de 80 ciutats de Catalunya, Gabinet d'Estudis Econòmics, 2004

De tota manera també cal tenir en compte altres factors com l'atracció residencial, la disponibilitat de territori apte per urbanitzar o la voluntat i l'eficàcia del municipi per produir sòl urbà.²³

El gràfic anterior posa en relleu com Mataró cada cop es distancia més de la recta de regressió. Una evolució molt similar a la que experimenta Vilanova i la Geltrú, una altra ciutat que també experimenta un ràpid procés de transformació residencial²⁴

Els trets de Mataró

Mataró mostra una dinàmica força diferenciada en relació a Sabadell i Terrassa, en certa manera equidistats de Barcelona ciutat. Les principals magnituds de Sabadell indiquen un sector immobiliari més consolidat, amb uns ritmes constructius elevats, una elevada oferta d'HPO i uns preus relativament competitius.

Indicadors del mercat residencial de les ciutats intermèdies més dinàmiques

	<i>Sabadell</i>	<i>Terrassa</i>	<i>Mataró</i>	<i>Girona</i>	<i>Vic</i>
Creixement demogràfic 1996-03	0,40%	1,73%	1,33%	2,03%	2,18%
Hab. iniciats per 1.000 habitants (2001-03)	12,8	15,2	8,4	18,2	20,8
%HPO	29%	5%	3%	3%	14%
Preu mitjà (euros/m ²)*	2.228	2.015	2.301	1.808	1.552
Índex Barcelona=100	64	58	66	52	45
Increment de preus 2002-03	23%	22%	28%	24%	42%

* Mitjana dels dos darrers anys

Font: **La dinàmica residencial de 80 ciutats de Catalunya**, Gabinet d'Estudis Econòmics, 2004

²³ L'alt preu de Lleida, un municipi amb planejament recent i un vast territori per créixer podria deures a problemes de gestió urbanística, o per propostes tipològiques poc adequades a la realitat del mercat actual. En canvi la gran oferta de sòl públic de Martorell és un factor que explica que la seva elevada competitivitat en preus en el context de ciutats de la 2ª corona.

Vic, d'acord amb el seu elevat creixement demogràfic i ritme constructiu, s'estaria beneficiant d'uns preus molt competitius i està cridada a convertir-se en una de les ciutats receptores d'aquestes dinàmiques metropolitanes, especialment arrel de la consolidació de la seva universitat, l'obertura del túnel de Bracons i les nous polígons industrials que preveu el seu recent Pla d'Actuació Urbanística Municipal.

El creixement demogràfic i residencial de Girona ciutat, obeeix a la seva gran atracció urbana el que alhora es tradueix amb els preus de repercussió més elevats, tot i el seu allunyament relatiu a Barcelona, premonitori d'una continua escalada de preus de l'habitatge.

²⁴ *El Garraf: una reflexió estratègica*. Gabinet d'Estudis Econòmics, 2002

El progressiu esgotament del seu PGOU farà que en els propers anys sigui Terrassa, amb un PGOU recent aprovat, qui assumeixi un protagonisme més gran, una tendència que es consolidarà amb la millora del seu servei ferroviari. Per la seva part, Mataró, amb unes condicions climàtiques més favorables però amb un reduït territori, mostra uns menors ritmes edificatoris i uns preus més elevats, tendència que es mantindrà, atesos els seus elevats preus de repercussió.

Relació constructores de Mataró

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Ferros Iluro, S.L.	Montatge estructures	112	Local
Constructora Mataronesa, SA	Edificació	40	Local
Dentell, S.L.	Construc. i immobiliàries	36	Local
Iomsa	Obra civil	30	Local
Grup Garcia Cano	Contratista obra civil	30	Local
Coop.La Llàntia	Edificació i promoció	30	Local
Concisa, Coop	Edificació i promoció	25	Local
Chacosa	Contratistes-promotors	20	Local
Anglada, SL	Edificació	20	Local

Font: Mapa de centres d'ocupació

El boom urbanístic de Mataró ha permès la consolidació d'alguns promotors urbanitzadors com Volumètric però només ha reforçat mínimament l'estructura empresarial dels contractistes.

Mataró. La revisió del PGOU durant la segona meitat dels anys noranta, la construcció de la variant Nord i el reposicionament estratègic de la ciutat arran de la perllongació de l'autopista litoral i la construcció de l'autovia de Parpers ha donat un impuls espectacular a la ciutat. La gestió del sòl per part de l'empresa pública PUMSA ha permès un increment substancial del ritme edificatori i la consegüent represa demogràfica, amb un creixement de la població de l'1,3% anual, impulsat per la immigració no comunitària.

Hores d'ara, tot i que les reserves de sòl s'estan exhaurint, encara es manté un ritme de 8 habitatges iniciats per cada 1.000 habitants, si bé només un 3% són de protecció oficial.

Les promotores foranes que van aterrar la segona meitat dels noranta arran de l'arrencada de l'avinguda Europa, ara estan desenvolupant el Front Marítim. Els petits promotors locals concentren la seva activitat en l'eixample que experimenta una progressiva densificació.

El reforçament de la capacitat d'acollida de la ciutat està provocant una contínua escalada dels preus del sòl amb repercussió mitjana a l'entorn als 1.200 euros/m² en residencial i de 800 en l'industrial (tot i que en la darrera subhasta de Pumsa, ha assolit el 1.370 euros/m²) amb el consegüent increment dels preus finals; 2.300 euros/m² de mitjana, un 66% dels quals es donen a la ciutat de Barcelona, si bé un 15% superiors, per exemple, als de Terrassa.

El nou Programa d'actuació urbanística municipal pendent d'aprovar, amplia l'oferta de sòl en els nous sectors del Sorral i en les remodelacions de la ronda Barceló, l'antiga fàbrica IVECO, el camp de futbol, la Llar Cabanillas i l'entorn del carrer Biada, amb un potencial global d'uns 2.500 habitatges, que poden esgotar-se en el proper quinquenni.

Els constructors promotors locals, s'han mantingut bàsicament concentrats en els projectes de mitjana i petita dimensió en sòl urbà. Les grans immobiliàries són les que s'han fet càrrec dels grans paquets de sòl urbanitzable i són les que han incrementat més la seva activitat al llarg del període.

Pumsa. La societat municipal Promocions Urbanístiques de Mataró va iniciar les seves activitats d'urbanitzar sòl industrial i residencial el 1990. A partir de 1997 ha ampliat la seva actuació a la promoció residencial de venda i lloguer i a la creació d'aparcaments.

Després de 13 anys d'actuació ha urbanitzat 287,7 hectàrees de sòl de les quals un 50% s'ha destinat a usos residencials, un 37% a industrial i el 13% restant a equipaments. Així mateix ha creat un patrimoni constituït per 150 habitatges socials, 1.700 places d'aparcament i 16.000 m² de naus en lloguer. Amb una facturació global de 140 milions d'euros.

Així doncs, la creació de grans operacions de sòl residencial a l'avinguda Europa, al Parc Central o al Front Marítim ha propiciat l'arribada d'una àmplia gamma de grans promotores: les tradicionals espanyoles com Vallehermoso, les de Barcelona, com Incosa o Habitat, fins i tot constructores madrilenyes com Hercesa, però ni ha potenciat cap grup local ni s'han atret promotors mitjans catalans que projecten habitatges més personalitzats i de més qualitat.²⁵

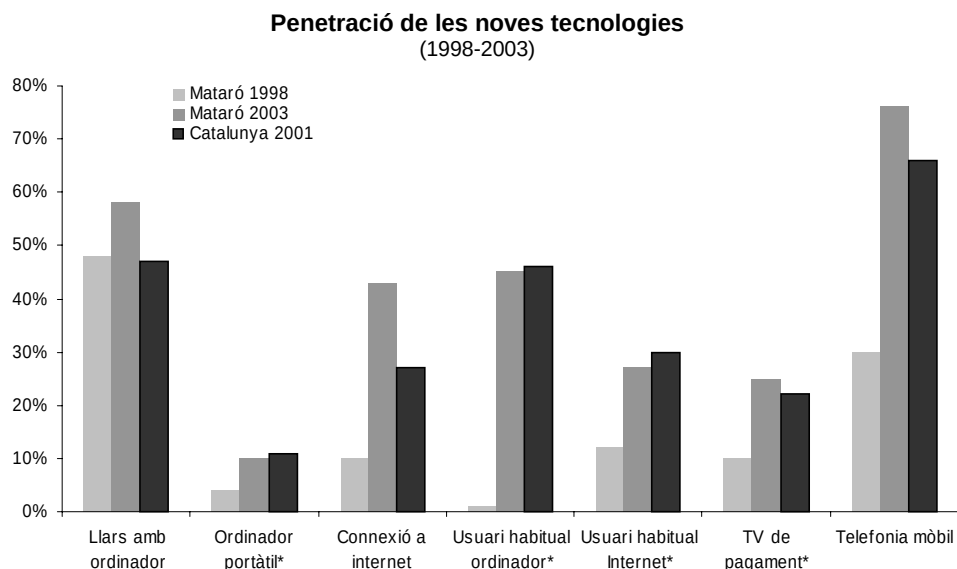
²⁵ En tractar-se d'un producte poc estandarditzat, de fabricació in situ, condicionat per la disponibilitat de sòl, amb un període de maduració força llarg i amb un volum de demanda molt cíclic, la producció d'habitatge ha tingut tradicionalment un fort component local. En el seu model més tradicional, cada municipi tenia els seus promotors que alhora eren contractistes d'obres, si bé en el decurs del temps, en la mesura que l'activitat constructiva s'ha especialitzat i ha guanyat pes la subcontractació, s'han concentrat en la fase promocional.

9. DESENVOLUPAMENT DEL QUARTERNARI

La societat del coneixement

El progrés de les noves tecnologies de la informació i les telecomunicacions estan transformant radicalment la manera de viure i treballar de les persones en la societat de la informació. Conscients del repte, el Govern de la ciutat de Mataró aposta clarament per una societat del coneixement i s'ha dotat del TecnoCampus com a instrument per liderar aquesta transformació.

El Tecnocampus realitza enquestes de forma continuada per diagnosticar el nivell de disposició i ús que fa la població i les empreses de Mataró de les TIC, i dóna com a resultat un nivell similar a la resta de ciutats de la segona corona metropolitana.

* Dades corresponents a l'any 2001

Font: Enquesta TIC de l'observatori de la Societat de la Informació (TecnoCampusMataró)

Per facilitar la transició cap a aquest nou model, un equip dirigit pel Dr. Josep M. Viedma està desenvolupant un model de gestió per als actius intangibles, com el capital intel·lectual, que es considera la font principal de riquesa, prosperitat i creixement futur.²⁶

²⁶ La metodologia de treball se centra en aprofundir en el coneixement del capital humà de la ciutat (coneixements, habilitats, intuïció i saviesa de les persones), capital de procés (la cooperació i el flux de coneixements), capital de mercat (els actius generals inclosos en les relacions de la ciutat amb els

Segons l'estudi "Economia de l'arc tecnològic de la regió metropolitana de Barcelona", del professor Trullèn, el 27% dels ocupats al corredor i el 33% de Mataró treballen en el que ell anomena sectors de coneixement alt, amb un avenç remarcable en la darrera dècada, augmentant el seu desfasament amb la resta del corredor de Mataró.

D'altra part, mentre el 1991 Mataró mostrava un retard evident en comparació amb les principals polaritats de la segona corona, en l'actualitat se situa en posició de pràctica igualtat, tal com s'aprecia en el gràfic adjunt; uns resultats que segurament no resistirien una aproximació empírica, atès que Sabadell i Terrassa compten amb una estructura empresarial manifestament més potent, diversificada i moderna.

De tota manera en els darrers anys Mataró ha estat una de les ciutats pioneres en el foment de les noves tecnologies a través de l'impuls d'una sèrie de centres i institucions com Cetemmsa, l'Impem, o el projecte TecnoCampus.

Motors de la innovació

Cetemmsa (Centre de Tecnologia Empresarial de Mataró-Maresme), creada el 1991, és una iniciativa conjunta de les associacions empresarials i les administracions per facilitar el procés d'innovació tecnològica de les empreses, mitjançant serveis d'assessorament, formació i compartició de recursos tècnics.

Els seus esforços inicials es van centrar en l'àmbit de les tecnologies de la informació. Posteriorment la demanda els ha portat a la recent creació del **Centre d'Innovació Tèxtil- CETEX**, que neix amb l'ambició de convertir-se en el principal centre tecnològic de recolzament a la innovació d'àmbit català i àdhuc ser un referent europeu.

L'Impem (Institut Municipal de Promoció Empresarial de Mataró) creat el 1994, en pocs anys ha assolit un notable reconeixement entre els instituts municipals dedicats a la promoció econòmica, oferint un servei integral i molt proper als joves.

Entre l'ampli ventall de tasques que realitza cal destacar la seva àrea de promoció de la ciutat i de fires, la de formació ocupacional i la d'orientació i prospecció

---

mercats internacionals) i capital de renovació i desenvolupament (inversions en recerca i desenvolupament).Gestión del Capital Intelectual a Mataró. TecnoCampus.2002.

laboral. A més compta amb una incubadora i un potent servei d'estudis que recolza de forma transversal la resta d'àrees.

La seva activitat, però, ha quedat molt limitada a l'àmbit de Mataró, renunciant a exercir un paper de lideratge ni tan sols en relació als municipis del seu entorn immediat.

Un pas més en aquesta política és la posada en marxa del **Set** (Sistema d'Empreses Tecnològiques) ubicat a l'IMPEM, on s'hi instal·len una sèrie d'empreses TIC i un espai de dinamització.

El seu programa incubadora ha assessorat 29 empreses TIC, per a les quals ha fet 17 plans d'empresa i n'ha creat 10 que s'han instal·lat a la incubadora que es va posar en marxa el gener del 2001. Des del 1999 coordina i dirigeix el Pla director de la informació a Mataró que ha donat peu a la creació de la Fundació TecnoCampus.

L'associació Gentic (generació TIC) que engloba a prop de 40 empreses entre les que cal destacar Irco, Kriter²⁷, Sala Ass²⁸, i Trini Tronick.²⁹ i Samcla-esic³⁰

Cal assenyalar igualment la creació per part de PUMSA del **Centre d'Activitats logístiques** al nou polígon de les Hortes on s'han instal·lat diverses empreses de logística entre les quals destaca LogistikaMataró, dedicada a la gestió informatitzada de mercaderies.

Entre els projectes de futur cal esmentar el projecte de creació de la xarxa d'inversors privats del Cidem a Mataró, una rèplica de les societats de capital de risc però d'àmbit local. El tema estrella per als propers anys és, però, la creació per part del **TecnoCampus** d'un espai tecnològic amb un pressupost de 36 milions d'euros que ocuparà una àrea de 26.380 m² en el polígon del Rengle.

²⁷ Creada a principis dels noranta, compta amb 33 empleats, comercialitza el programa de software ERP per millorar la gestió informàtica a la empresa. Compta amb delegacions a Madrid, Granada i Lisboa. A obert delegacions a Madrid.

²⁸ Creada el 1992, amb seu a Mataró, compta amb 16 empleats dedicats a la implementació de hard, comunicacions i xarxes informàtiques.

²⁹ Desenvolupament e productes que tenen com a objectiu la telemesura i/o localització digital de diversos paràmetres en un objecte, animal o persona.

³⁰ Creada el 2002 per dos enginyers mataronins, especialitzada en el disseny d'equips i sistemes de control electrònic per l'agricultura, la indústria i la seguretat. A principis del 2004 va rebre una inversió del "Business Angel" Banc per finançar el seu producte estrella, el CTR-100, un mecanisme de rec instantani per pistes de tennis.

Algunes de les empreses TiC de Mataró

Empresa	Activitat
<i>Autopista KM0*</i>	<i>Portal de venda de cotxes km0</i>
<i>Bio-Inspired Solutions, S.L.*</i>	<i>Aplicacions d'intel·ligència artificial</i>
<i>Bitlonia.com</i>	<i>Serveis Internet</i>
<i>Clap, SCCL</i>	<i>Grabacions musicals</i>
<i>Clònica Networks, SCP*</i>	<i>Projectes online</i>
<i>Datum</i>	<i>Serveis Informàtics</i>
<i>Domicili@*</i>	<i>Servei tècnic informàtic a domicili</i>
<i>Fibranet *</i>	<i>Servidors de comunicacions Linux</i>
<i>Gersoft</i>	<i>Serveis Informàtics</i>
<i>Infotema de Comunicació</i>	<i>Formació</i>
<i>Ingènium Multimèdia</i>	<i>Serveis de disseny d'interiors</i>
<i>Irco</i>	<i>Antenes de telecomunicacions</i>
<i>Kriter, SA</i>	<i>Aplicacions de gestió empresarial</i>
<i>Microbis Multimèdia</i>	<i>Disseny Internet</i>
<i>Onize Web Design*</i>	<i>Serveis Internet</i>
<i>Plenus Global Advisors</i>	<i>Serveis Internet</i>
<i>Roca Informàtica, SL</i>	<i>Auditoria Informàtica</i>
<i>Sala Assessor Informàtic, SL</i>	<i>Serveis Informàtics</i>
<i>Samcla – esic*</i>	<i>Implantacions domòtiques</i>
<i>Sintelec Informàtica, s.l.</i>	<i>Serveis Informàtics</i>
<i>Solbed Bio-Inspired Solutions*</i>	<i>Aplicacions intel·ligència artificial</i>
<i>Tiny tronic*</i>	<i>Localització per radiofreqüència</i>
<i>Version Traducciones*</i>	<i>Traduccions on-line</i>
<i>Wapaa Mobile Software*</i>	<i>Solucions mòbils.</i>
<i>Working Maresme*</i>	<i>Portal d'ofertes i demandes de treball</i>

*Pertanyen a la incubadora de l'IMPEM

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de l'IMPEM

Tal com explica en Manuel Castells, el repte tecnològic es converteix en un desafiament de política econòmica, social i cultural i assenyala que el principal efecte negatiu que pot detectar-se en relació a les noves tecnologies prové de la situació que podria crear-se en el cas de no incorporar-se activa i conscientment al procés de modernització tecnològica. Si les empreses no es modernitzen, no seran els robots els que desplaçaran els treballadors sinó la fallida de les mateixes empreses, incapaces de competir en una economia cada cop més irreversiblement internacionalitzada. “Assumir el repte tecnològic és, en definitiva, accedir a la modernitat i obrir-se al món, per intercanviar influències amb altres països i amb altres culturals a partir de la nostra identitat³¹”.

La promoció de la ciutat

Fins a l'actualitat, Mataró no ha estat una ciutat orientada a l'activitat turística, però a partir dels resultats obtinguts de l'estudi comparatiu en relació a d'altres ciutats de l'entorn metropolità com Badalona, Granollers i Terrassa es posa de relleu que la ciutat compta amb una sèrie d'atractius que poden ser explotats.

Mataró es planteja doncs, el repte de transformar aquests recursos de contingut patrimonial, cultural, de lleure, comercials, de mar i de muntanya en productes d'interès turístic.

D'entre els recursos agrupats en grans àmbits i valorats segons la seva rellevància i singularitat, destaquen el Clos Arqueològic, l'arquitectura modernista (Ruta Puig i Cadafalch) i industrial, el Centre Històric, el Museu Arxiu de Santa Maria així com l'activitat comercial i de lleure.

El Pla d'actuació per a la promoció de la ciutat, desenvolupat des de l'IMPEM defineix les fases d'actuació, cataloga els productes turístics, reconeix els públics objectius i determina les actuacions necessàries, així com la participació dels diferents agents implicats.

A partir d'aquí, des de l'Ajuntament s'impulsarà la definició i el posicionament de la ciutat sobre el seu àmbit d'influència i es crearà una marca identificativa de la ciutat.

Avaluació dels recursos catalogats

<u>Àmbit</u>	<u>Principals</u>	<u>Secundaris</u>	<u>Complementaris</u>	<u>Potencials</u>	<u>Total</u>
Artístic i Patrimonial	5	5	15	10	35
Cultural i de Difusió Artística	3	5	5	-	13
Festes i Tradicions	2	8	-	-	10
Firal	-	11	-	-	11
Gastronòmic	1	1	2	-	4
Comercial	1	2	1	-	4
Marítim	3	2	3	1	9
Naturals	1	2	4	-	7
Allotjament	-	-	3	-	3
Tecnologies	-	-	-	2	2
Altres recursos	-	-	5	-	5
Total	16	36	38	13	103

³¹ *El desafío tecnológico: España y las nuevas tecnologías.* Manuel Castells i altres. Alianza Editorial.

Font: IMPEM, *Pla d'actuació per a la promoció de la ciutat*, Mataró, Ajuntament de Mataró, 2004.

Pel que fa a la rellevància dels diferents àmbits de recursos, l'artístic i patrimonial apareix com el més destacat, tant pel volum de recursos existents com pels recursos complementaris i potencials.

Pel que fa als punts forts i febles de les altres ciutats metropolitanes de referència a l'estudi, Mataró comparteix amb Badalona i Terrassa la importància del patrimoni arquitectònic modernista i industrial, de manera que serà important que sigui capaç de desenvolupar els recursos secundaris i complementaris d'aquest àmbit, així com els culturals i de difusió artística, molt lligats a aquests.

IV. CONCLUSIONS

Un territori polièdric

El clima, el paisatge i les platges han estat històricament considerats un dels principals atractius de la comarca. Ben aviat el tren Mataró Barcelona es va perllongar fins a Caldes d'Estrac, que juntament amb Vilassar, Premià i el Masnou, eren els indrets preferits pels barcelonins benestants des del segle passat. El fet que la zona de Calella i Pineda es convertís a principis dels anys cinquanta en un dels primers llocs d'atracció del turisme estranger és una altra constatació de la **qualitat residencial de la comarca**, que des de fa anys rep un flux creixent de nous residents d'alt poder adquisitiu procedents de la conurbació barcelonina.

DAFO PER MATARÓ

Punts Forts El clima i la platja Espectaculars millores urbanístiques Una dimensió competitiva per generar sinergies La dinàmica urbanística Flexibilitat productiva (clústers) Un remarcable esperit emprenedor Una atractiva oferta comercial Lideratge municipal en la promoció econòmica Existència de centres d'innovació com Cetemmsa Oferta universitària ben direccionada	Punts dèbils Baix nivell formatiu de la població Les dificultats competitives del gènere de punt Les debilitats dels sectors innovadors Elevats preus del sòl industrial Escassa oferta d'habitatges a preus accessibles Feble lideratge empresarial Alta proporció d'economia submergida Dèficit en equipaments culturals Una estructura hotelera insuficient Dimensió reduïda de les empreses Manca d'inversió productiva per part de la indústria
Oportunitats Integrar els fluxos d'immigrants i dinamitzar l'oferta laboral Crear un clúster formatiu Crear un nucli d'innovació (Tecnocampus) Desenvolupar la ciutat a nivell turístic Potenciar un terciari de qualitat Reforçar Mataró com a polaritat Enfortir la coordinació amb els municipis veïns Continuar la renovació dels barris problemàtics Potenciar l'habitatge social. Noves infraestructures de transport (tren orbital) Ús d'aliances per superar el minifundisme empresarial	Amenaces Pèrdua d'activitats en capacitat exportadora Potenciar la segregació social Convertir-se en ciutat dormitori

Aquests nous residents han tendit a buscar habitatges unifamiliars que es localitzen preferentment en els municipis petits amb més espai lliure. D'altra banda, els municipis més poblats han rebut en cada període de bonança econòmica **fluxos importants d'immigrants** atrets per la facilitat de trobar feina en els sectors tradicionals de la comarca.

Aquesta **excepcional climatologia** ofereix també seguretat i estabilitat a uns conreus cada cop més productius i per tant més rendibles, però en canvi ha distorsionat la dinàmica urbana i, més concretament, la generació de sòl industrial, que ha estat tradicionalment un bé escàs i car. De totes maneres, alguns ajuntaments, Mataró al capdavant, estan generant darrerament increments d'oferta, amb el que es posa en evidència una nova sensibilitat al voltant d'aquest tema.

L'estructura lineal del territori ha facilitat històricament la comunicació dels pobles costaners entre ells i respecte a Barcelona. Al segle XIX per ferrocarril, a finals dels seixanta del segle XX per l'autopista, mentre que al segle XXI és la combinació de les dues infraestructures la que compta a efectes d'accessibilitat.

La asimetria en el fluxos de passatgers, genera congestions puntuals i encareix notablement el cost de funcionament i li resta sostenibilitat.

Aquest model territorial allargassat ha dificultat però la seva consolidació com a comarca i ha restat protagonisme a Mataró. Una situació que paradoxalment està canviant ara a mesura que **la capital comarcal s'està constituint com un centre de comerç i de serveis especialitzats**.

L'accessibilitat a Barcelona i la disponibilitat relativa de mà d'obra fa del Maresme Sud i sobretot Mataró una **zona desitjable per a la localització petits d'establiments productius per part d'empresaris que viuen o estiuegen a la zona**. L'èxit dels nous polígons industrials és una constatació d'aquest fet.

L'estretor de la terrassa litoral limita el territori urbanísticament útil. Les principals zones planes es localitzen a Mataró-Cabrera-Vilassar, on una gran part del territori està ja urbanitzat o està ocupat per activitats agràries industrialitzades i a l'Alt Maresme, que és on cal cercar especialment les grans reserves de sòl disponibles especialment a la zona de Tordera Palafolls.

La dispersió de les estructures municipals i uns termes que no s'han modificat al llarg de tot el segle passat, constitueixen el principal problema per una gestió eficient del territori i els serveis públics. Trenta municipis de dimensions molts diferenciades, amb nuclis que han quedat excèntrics, generen complexos problemes de gestió: el Poble Nou de Pineda, el Cros d'Argentona, el Pla de l'Avellà de Cabrera o el Cotet de Premià de Dalt són alguns dels exemples més

evidents. De totes maneres, en els darrers anys s'aprecia més disposició per **endegar processos de col·laboració intermunicipals**.

La renda per càpita de la comarca és la més elevada de l'entorn metropolità, al mateix nivell que el Barcelonès. Alguns dels municipis petits del Maresme Sud i de l'entorn de Mataró es consideren entre els més rics del país, mentre que els municipis més grans com Mataró o Premià de Mar i la majoria de l'Alt Maresme, no arriben a la mitjana. De totes maneres, la constatació de l'elevada qualitat de vida és un dels aspectes sobre els quals hi ha més consens entre els residents a la comarca segons la recent enquesta metropolitana.

La colmatació del territori es fa evident en **l'escalada del preu del sòl**, tant en l'àmbit residencial com productiu. Aquest intens procés especulatiu no afavoreix la dinàmica emprenedora.

Una demografia potent

L'arribada d'un flux important d'immigrants extracomunitaris li ha permès **recuperar un ritme de creixement demogràfic positiu**, potenciar l'oferta laboral i rejuvenir l'edat mitjana de la població, fet que obre un ventall d'expectatives.

Darrerament també ha atret població d'altres municipis de l'Àrea Metropolitana, el que demostra una creixent capacitat d'atracció residencial derivada de la qualitat de la seva oferta de serveis i **una relació qualitat preu en l'àmbit residencial competitiva en relació als municipis de l'entorn**.

En els darrers anys s'ha experimentat **un notable increment de la taxa d'activitat**, influïda tant per la favorable evolució econòmica amb la massiva incorporació femenina al mercat de treball, com per la intensa immigració. Això ha comportat un ritme de creixement de l'ocupació superior a les 2.000 persones anuals, per una creació de llocs de treball de 1.400; per tant el flux de desplaçaments fora de la ciutat ha crescut a un ritme de 600 persones per any.

La població ha mostrat **un notable esperit emprenedor**, si bé limitat a empreses de petita i mitjana dimensió, la qual cosa aporta flexibilitat però no genera projectes d'envergadura. Mataró presenta una de les taxes més alta d'autònoms entre les ciutats de l'àrea metropolitana.

Reptes en el camp laboral

La versió habitual del procés de transició històrica porta a considerar-lo com un canvi en una sola direcció que va des de l' agricultura a la indústria i posteriorment als serveis. Aquesta visió excessivament simplista, no té en compte la complexitat, l'ambigüitat i la diversitat interna de les activitats incloses en la categoria de serveis.

Tampoc presta suficient atenció a la revolució de les noves tecnologies de la informació que permetrà un enllaç directe i en línia entre els diferents tipus d'activitats en el mateix procés de producció, gestió i distribució, estableix una estreta connexió estructural entre les esferes de treball i ocupació separades de forma artificial per categories estadístiques obsoletes.

Oblida la diversitat cultural i històrica de cada societat i la seva interdependència d'una economia global. De fet, el canvi a la producció del coneixement segueix línies diferents en cada entorn social.

En canvi, hi ha una sèrie de fets que s'estan donant en les economies avançades,³² i que també es poden aplicar a Mataró, influint sobre la creació d'ocupació futura:

- **Desaparició progressiva de l'ocupació agrícola.** Bàsicament s'ha reduït el nombre d'assalariats, mentre que els que romanen en aquesta activitat són els propietaris de terres, que contracten empleats segons les necessitats de les feines agrícoles.
- **Descens continuat de l'ocupació industrial tradicional.** A Mataró s'ha posat de manifest de manera especial en el sector tèxtil, si bé una part de la recent reducció ha estat conseqüència dels trasllats a municipis de les rodalies. La posada en marxa de les noves zones industrials frenarà previsiblement aquesta tendència.
- **Espectacular avenç dels serveis públics.** En el cas de Mataró especialment Sanitat, Ensenyament i l'Ajuntament, que ja supera els 700 treballadors, representant un 1,5%% dels llocs de treball de la ciutat.

³² Robert B.Reich, "The futur success: work and life in new economy". 2002

- **Increment dels serveis a la producció.** Aquest fet es posa en relleu en les dades anteriors on es veia un creixement dels serveis professionals.
- Un consum cada cop més sofisticat ha augmentat **l'oferta comercial** i per tant l'ocupació en aquest sector, tot i la pèrdua de llocs de treball en el comerç tradicional sotmès a un ràpid procés de modernització, i a l'aparició de noves formes comercials menys intensives en personal.
- Formació d'un **proletariat de coll blanc** compost per oficinistes i venedors lligat a la presència d'empreses distribuïdores de productes especialitzats.
- Creixent diversificació de les **activitats de serveis** com a font de creació d'ocupació. Han aparegut jaciments d'ocupació en temes mediambientals, culturals, de lleure, relacionats amb la qualitat de vida de col·lectius de població, etc. També l'aparició de noves tecnologies ha permès la creació de noves professions.
- Ràpid increment dels llocs **d'executius, professionals liberals i tècnics** que en molts casos tenen el seu lloc de treball molt més vinculat a la residència, ja que el tipus de treball i les noves tecnologies permeten desvincular el lloc de treball real de la localització del client final. En un primer moment això implica més mobilitat, però progressivament impulsa noves formes de teletreball.

Oportunitats per a Mataró

Davant d'altres ciutats amb una societat civil i un teixit empresarial més estructurat i amb capacitat per assumir iniciatives, Mataró pateix una manca de liderat social i baixa estima col·lectiva com a societat industrial. Ha estat per **tant el Govern Local l'impulsor de les principals transformacions productives dels darrers anys.**

Mataró ha estat afectada per la proximitat a la ciutat de Barcelona, davant la qual però es percep una creixent independència, a mesura que està reeixint i es dota d'una centralitat i personalitat urbanes suficients com per articular un espai econòmic propi, amb rellevància comarcal.

DAFO SOBRE ECONOMIA PRODUCTIVA I OCUPACIÓ

El repte de Mataró és doncs el de convertir-se en un pol reequilibrador dins la segona corona metropolitana, i que aquest pol pugui fer-se amb activitats d'alt valor afegit en la línia que s'ha assenyalat en els capítols precedents.

Perfil laboral dels diferents sectors productius de la ciutat

<i>sector</i>	<i>nombre d'ocupats</i>	<i>precarietat</i>	<i>evolució previsible</i>	<i>rotació mà d'obra</i>
comerç	9.300	elevada		elevada
textil	8.900	molt elevada		mitjana
serveis públics	7.100	molt baixa		poca
resta indústria	5.600	baixa		poca
serveis professionals	4.900	baixa		poca
construcció	4.500	elevada		elevada
hosteleria	3.100	elevada		molt elevada
serveis personals	2.500	molt elevada		molt elevada
transport i tel.	1.350	baixa		poca
primari	500	elevada		elevada
Total ocupats	47.750			

Font: Elaboració pròpia a partir de diverses dades.

En contraposició s'enfronta a reptes gens menyspreables en el camp de la integració social, habitatge i incorporació al mercat laboral, lluitar contra l'exclusió social, compatibilitzar la vida laboral i familiar... Malgrat això, gaudeix d'una bona qualitat de vida i una estructura econòmica que respon a les necessitats bàsiques dels ciutadans.

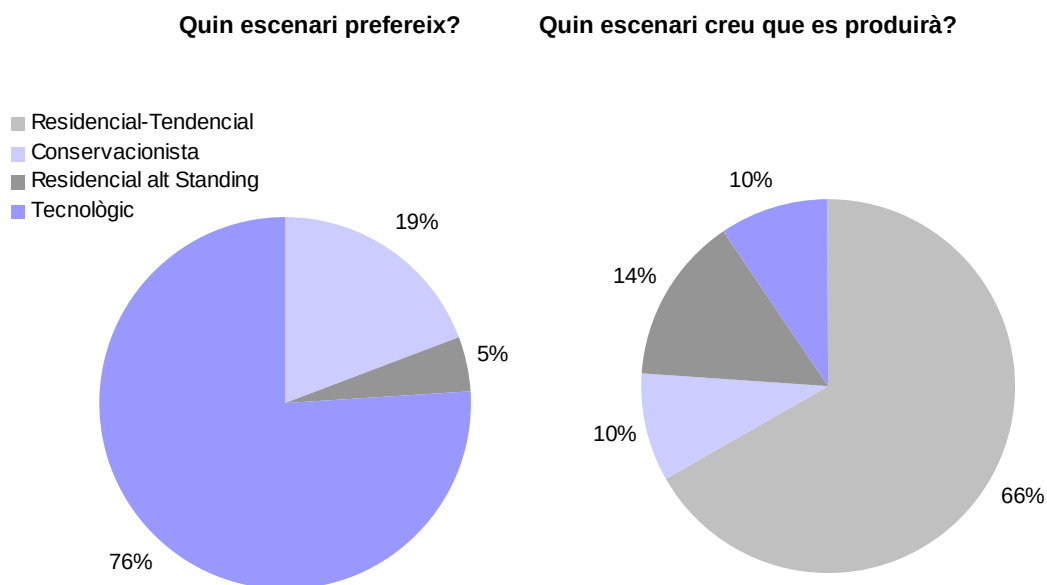
Tot i una relativa feblesa de la seva base productiva, excessivament centrada en el gènere de punt i la construcció, s'està assistint a l'emergència d'altres sectors com el comerç i la sanitat, que estan impulsant un nou model productiu i laboral.

Una de les alternatives plantejades des de l'àmbit local és aprofitar les possibilitats del sector turístic. A través del Pla d'actuació per a la promoció de la ciutat, desenvolupat des de l'IMPEM, es cataloguen els productes turístics, es reconeixen els públics objectius, es determinen les actuacions necessàries i s'identifica nous filons d'ocupació i de creació de riquesa. A partir d'aquí, des de l'Ajuntament s'impulsarà la definició i el posicionament de la ciutat sobre el seu àmbit d'influència i es crearà una marca identificativa de la ciutat.

IV. PROPOSTES D'ACTUACIÓ

Models de futur

En una recent reunió amb del Pacte per l'ocupació per Mataró vam demanar als participants el seu posicionament davant de quatre eventuais escenaris de futur per a la comarca, que a grans trets es van definir com residencial terciari, conservacionista, residencial d'alt standing i tecnològic.

Font: Reunió representants Pacte de l'Ocupació a Mataró, Impem 2004

Com es pot apreciar en el gràfic, tres quartes parts de les respostes preferien un escenari tecnològic i la quarta part restant optava per un escenari conservacionista.

De totes maneres, la majoria considerava que el més probable és que continuï l'escenari residencial tendencial davant el canvi de mentalitat, els elevats recursos econòmics i el lideratge que requeriria un canvi de model. Pensant en clau local, aquest quadre d'escenaris del Maresme es queda reduït a dos en el cas de Mataró: industrial tecnològic i comercial turístic.

Quant a la situació geogràfica, a la segona corona metropolitana amb excel·lents comunicacions viàries i ferroviàries amb Barcelona, s'hi ha d'afegir des de mitjan dels anys noranta la perllongació de l'autopista de la costa i la connexió amb el Vallès a través de Parpers. Amb aquesta nova incardinació, la ciutat passa plenament a operar en el mercat immobiliari metropolità, i tot i l'escassetat de sòl i els preus elevats, resulta competitiva per a la seva qualitat climàtica i atractiu urbà.

Per què considera que el seu escenari no es produirà?

- Fàcil d'assolir i políticament poc arriscat davant d'un lideratge i recursos difícils d'assolir
- La pressió demogràfica i urbanística és imparable
- Perquè requereix una inversió extraordinària i un canvi de mentalitat encara més gran.
- Requereix massa recursos econòmics i competències
- Perquè és difícil d'aconseguir i al final el més còmode és seguir la tendència
- Per la proximitat amb Barcelona i la falta de grans empreses
- Perquè té punts una mica utòpics (tecnològic). Estem en una situació econòmica que busca el creixement demogràfic, la quantitat i no la qualitat.
- Perquè en contra d'uns valors més igualitaris, es tenen en compte altres factors amb més interessos concrets
- Manca de recursos i lideratge
- Hi ha una manca de planificació del sòl urbà, agrari i tecnològic a Catalunya, de manera que cada Ajuntament fa la seva "guerra" quant al Pla urbanístic. La construcció és un sistema fàcil de captació de recursos pels ajuntaments i d'interessos personals. Si més no caldria un pla urbanístic del Maresme.
- No es tenen els instruments idonis i no hi ha hagut la voluntat política de buscar un altre escenari.

Per tant hi ha el perill real de convertir-se en una ciutat purament residencial, un model molt freqüent en àrees urbanes. Aquesta però no és l'única alternativa ja que si bé, com explicava el professor Francesco Indovina, les regions metropolitanes amb un nucli molt potent es converteix en una espècie de forat negre que absorbeix les energies (principalment mà d'obra, però també capital i cultura..) del seu entorn, quan les deseconomies d'urbanització de la gran ciutat creixen és quan es dona la possibilitat de revertir aquesta tendència a favor d'altres polaritats perifèriques.

Pel que fa a l'àrea metropolitana de Barcelona aquest procés s'està donant de forma progressiva cap al Vallès Occidental, i forma un eix tecnològic a l'entorn de la B-30, Sant Cugat i el Parc Tecnològic, però la seva extensió cap al Maresme, tot i la tasca de l'equip de Govern municipal, ha estat més aviat decebedor. La manca d'un Campus Universitari potent, d'un Parc Tecnològic i els elevats preus del sòl industrial, se situen com els principals esculls a què s'enfronta aquesta estratègia.

Davant d'un model residencial tipus Florida al que sembla estem abocats, no solament el Maresme, sinó fins i tot, tot el país, el Maresme hauria d'aspirar a ser *una Califòrnia*. No hem de dubtar de les nostres capacitats, però sense deixar-nos arrossegat cap a un atzucac basat en la idea de la societat del coneixement i els serveis avançats a les empreses sense el suport d'una àmplia base productiva.

Aquestes noves alternatives es poden resumir de forma sintètica a través dels dos models que presentem a continuació i que anomenem la ciutat industrial tecnològica i la ciutat comercial turística, tot i que la recerca de l'excel·lència ens portaria a una combinació dels dos models.

La ciutat industrial tecnològica. S'entén aquí un futur urbà articulat sobre l'activitat industrial, a partir de modernitzar els sectors consolidats i diversificant i ampliant cap a nous àmbits d'alt valor afegit, que sigui complementari amb els serveis, i que l'activitat universitària representa un dels elements articuladors necessaris en aquest procés d'**atracció d'activitats d'alt valor afegit**, "pols d'excel·lència" tal i com en diu en Guiseppe Dematteis, activitats que són precisament les que permeten augmentar la productivitat.

Característiques del model industrial tecnològic

Potencialitats que cal aprofitar

Competitivitat del clúster del gènere de punt
Proximitat residencial de molts empresaris de l'àrea de Barcelona
Tradició de mà d'obra tècnica especialitzada
Multiplicitat d'iniciatives que configuren un teixit empresarial dinàmic
Proximitat amb les àrees industrials del Vallès
Serveis a la innovació com Cetemmsa, l'Impem i el Tecnocampus

Problemàtiques i obstacles per a la seva concreció futura

Elevat preu del sòl industrial i la competència del sector serveis
Una feble vocació per la tecnologia de bona part dels mataronins
Dèficits pel que fa a la formació professional
Febles vincles entre el món empresarial i la universitat
Una estructura d'empreses excessivament minifundista

Característiques del model comercial turístic

Potencialitats que cal aprofitar

El mar eina de creixement econòmic i de la qualitat de vida
L'atractivitat comercial de la ciutat
Una demanda comarcal d'alt standing
La proximitat a Barcelona

Problemàtiques i obstacles

Una feble imatge d'identitat
Retard en la creació d'oferta hotelera
Difícil accessibilitat amb transport privat
Necessitat d'augmentar la qualitat urbana
Eventual aparició de processos d'exclusió social

Un dels elements clau és la millora de les condicions de transferència tecnològica entre el món empresarial i l'àmbit universitari.

La conseqüència més directa és que, amb nous plantejaments empresarials, el **gènere de punt continuarà sent un dels puntals de la base productiva**.

La ciutat comercial turística. Les recents transformacions urbanístiques i comercials de la ciutat, la seva obertura al mar i l'èxit de Barcelona com a destí turístic obren grans oportunitats per desenvolupar aquest nou vessant econòmic de la ciutat, en paral·lel amb la idea d'utilitzar el mar com a eina i motor per a l'economia, la cultura, el lleure i el turisme.

Tant o més interessant que pensar en la l'elecció d'un d'aquests itineraris de futur per a la ciutat, és valorar les complementaritats existents entre els dos i integrar els projectes a gran escala per a la ciutat. Projectes a mitjà i llarg termini que assumirien l'objectiu de la diversificació estratègica especialitzada.

Mataró ciutat de serveis

Tradicionalment Mataró era una ciutat bolcada en la indústria del gènere de punt i exercia poc com a centre de serveis. Tot això ha canviat espectacularment. En els darrers 10 anys s'ha dotat d'un ampli ventall de nous serveis com el Port Esportiu, els estudis universitaris, l'Hospital comarcal, el Mataró Parc, el que juntament amb la modernització del comerç del centre ha fet que Mataró reforçés la **qualitat urbana i la seva capacitat d'atracció**.

D'altra banda, la **promoció de sòl industrial** ha permès desplaçar activitats productives del centre de la ciutat, ampliar i crear noves activitats comercials i de serveis personals, la major part de les vegades per a la població resident.

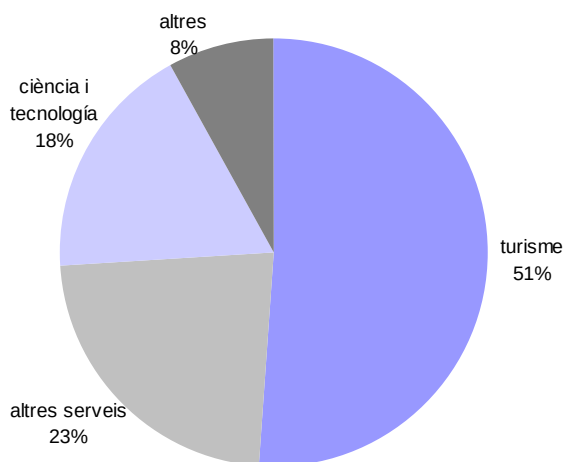
El desenvolupament residencial de la façana costanera, i la futura implantació d'un gran centre comercial, van en la direcció de **reforçar el seu vessant residencial** i d'impuls a aquells serveis personals locals.

De l'anàlisi de les empreses mitjanes i grans s'ha deduït que un 16% d'aquestes empreses pot considerar-se que estan en expansió, el 76% estables i només un 8% en regressió, o sia que estem davant d'una estructura productiva relativament sòlida.³³

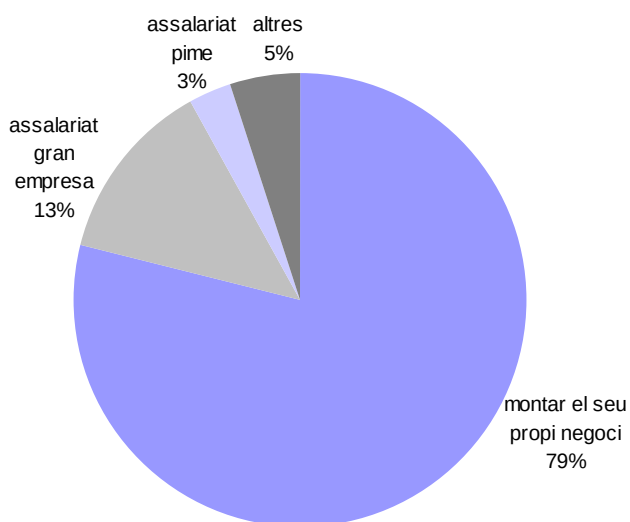
³³ Es tracta d'una instantània. Per valorar amb més precessió la salut empresarial caldria conèixer la base empresarial i la competitivitat dels seus productes.

Aquesta visió encaixa amb els resultats d'una enquesta realitzada en una recent reunió empresarial, on es posava en relleu, tot i sent conscients de les incerteses sobre el futur productiu de Catalunya, la seva elevada satisfacció amb la seva activitat empresarial, de tal manera que és el que majoritàriament desitgen per als seus descendents.

Quina serà l'activitat més important a Catalunya l'any 2020?

De què li agradaria que treballés el seu fill/net el 2020?

Font: Cetemmsa

Aquestes respostes reflecteixen un innegable gust pel risc que comporta tota activitat empresarial però sobretot constaten que l'actual situació empresarial no és dolenta. De fet l'informe socioeconòmic de l'Ajuntament de Mataró parla d'un

augment de 200 empreses en el darrer any al Maresme, encara que només 27 a Mataró.³⁴

Les limitacions financeres, l'individualisme, la limitació a mercats molt restringits, les fa però molt volàtils davant conjuntures desfavorables. De fet, en el capítol anterior s'indica que una quarta part de les empreses mitjanes grans de fa deu anys han desaparegut del llistat actual.

Estem doncs lluny doncs del concepte que utilitza en Peter Drucker quan defineix un emprenedor com aquella persona que crea noves satisfaccions o noves demandes.³⁵

De tota manera tal com assenyala Robert B. Reich, la inseguretat no és necessàriament dolenta, ja que potencia la innovació, que és el motor de la nova economia.³⁶

Propostes generals des de l'òptica local

Els dos models han d'**evitar que l'excessiu encariment del sòl** impedeixi l'execució dels projectes proposats. És per això que les primeres accions s'han de focalitzar per trobar mecanismes per frenar aquest problema, tant pel que fa a l'habitatge (Pumsa) com per al sòl productiu. De totes maneres som conscients que això passa per un **replantejament a fons de les actuals figures impositives**, que faci possible que els ajuntaments es financin al marge de l'activitat urbanística.

L'èxit econòmic de la ciutat pel que fa a la creació de llocs de treball està atraient un intens flux immigratori de persones procedents de països en vies de desenvolupament, que pressiona el mercat de l'habitatge social amb el perill de generar bosses d'exclusió social en algunes zones concretes de la ciutat. Per tant cal aprofitar l'oportunitat d'**acollir-se al nou programa establert per la Generalitat per la millora integral d'aquests barris** per tal de donar un nou impuls als projectes iniciats a Palau Rocafronda.

³⁴ Des del 1r trimestre del 2002 al 1r trimestre del 2003.

³⁵ *Innovation and Entrepreneurship*. 1985.

³⁶ *The Future success. Work and live in the new economy*. 2002.

Amb l'explosiu increment dels preus, l'entrada al mercat de l'habitatge a Mataró, s'està fent impossible per a àmplies capes de la població amb menys recursos, per tant es tracta que des de l'Administració Local es proporioni **sòl edificable per potenciar l'habitatge protegit en les diferents modalitats**, tal com està previst en el PAUM actualment en procés d'aprovació.

Aquesta actuació s'hauria de complementar amb una sèrie d'accions amb capacitat per **assolir una rendibilitat social més gran de l'actual parc immobiliari de la ciutat** i amb una especial actuació per tal de frenar el progressiu despoblament del barri antic

A més de ser el principal sector d'ocupació, el clúster del gènere de punt és pràcticament l'únic sector que ens relaciona amb l'economia global. Les empreses que es poden adaptar al nou marc competitiu estan sortint enfortides de la recent crisi i estan de nou en línia competitiva per fer front als reptes del procés de liberalització dels intercanvis comercials d'àmbit mundial del 2005. La **realització d'un Pla estratègic del sector** del Maresme, tal com es va proposar en la reunió a l'IMPEM el passat mes de març hauria de permetre analitzar les accions que s'han de realitzar per reforçar aquesta competitivitat.

Arran de la primera (peatonalització) del centre es va iniciar l'expansió del comerç de centre ciutat, mentre que l'obertura de Mataró Parc i l'expansió de l'àrea del comerç automobilístic en el nou sector urbà de les Hortes del Camí Ral ha convertit Mataró en un centre d'abast supracomarcal, un procés que ara es pot consolidar amb la **instal·lació d'un nou gran format comercial, que s'integri i reforci la resta del comerç de centre ciutat**.

Això obligarà a **revisar i ampliar el programa de (peatonalització) del centre**, fer una transformació a fons del mercat de la plaça de Cuba i també serà el moment oportú per enfocar la realització d'un **pla d'equipaments cultural pel centre**, llargament reclamat³⁷, en el qual es replantejaran els equipaments existents des de la doble mirada de necessitats no cobertes i d'oportunitats que es puguin presentar.

Les transformacions urbanístiques realitzades a la ciutat han canviat en pocs anys la seva tradicional imatge de ciutat industrial del segle XIX. A part de la seva excel·lent accessibilitat a Barcelona, Mataró disposa d'una zona costanera de gran

³⁷ "La cultura a la ciutat de Mataró: diagnòstic de necessitats i propostes d'acció", Diputació de Barcelona, 2002

qualitat, amb un port esportiu, que es complementa amb un passeig marítim en avançat estat d'execució, un patrimoni arquitectònic que s'està recuperant i una oferta hotelera que està en procés d'expansió. Seria per tant un moment oportú per **plantejar-se la potenciació turística de la ciutat, dins un model de turisme de negocis i de ciutat.**

La ciutat tecnològica s'ha de recolzar en dos elements; la Universitat i el TecnoCampus. Una línia estratègica fonamental seria la **consolidació i integració de l'oferta universitària amb unes noves instal·lacions i una diversificació de l'oferta**, potenciació de la formació permanent i afavorir les interrelacions amb el món empresarial.

La potenciació de la innovació i l'establiment de lligams entre el món universitari i l'empresarial passa per a la posada en marxa de les **instal·lacions del TecnoCampus**, el qual ha de ser el referent que situï Mataró com una ciutat del coneixement i el seu lligam amb Cetemmsa i el nou Centre d'Innovació Tèxtil; Cetex, està cridat a convertir-se en prestador de serveis avançats a la indústria del gènere de punt.

Aquest projecte ha d'operar en xarxa amb altres com el Centre d'Activitats Logístiques de Pumsa al polígon de les Hortes, ja en funcionament, i el SET (Servei d'Empreses Tecnològiques), que està en procés d'endegar l'IMPEM, i d'altres d'àmbit privat que haurien de **permetre la creació de parcs empresarials per a empreses innovadores**, que generin un model urbanístic adient per a la societat postindustrial per a la qual es treballa. Es tractaria a més de trobar un model àgil de creació i gestió a partir de les necessitats que vagin apareixent.

Propostes de canvi cultural

- Enfortir la confiança sobre el futur productiu de la ciutat i la comarca
- Impulsar actituds com la creativitat, l'autoaprenentatge i la iniciativa (des de la formació)
- Repensar la idea del treball estable al treball continu
- Potenciar la concertació pública privada
- Avaluar la sostenibilitat del model econòmic actual

Aprofitant que la Generalitat impulsa processos de col·laboració intermunicipals i tenint en compte les evidents complementarietats entre Mataró, Cabrera i Argentona, podria ser un moment adient per plantejar la **realització d'un Pla estratègic intermunicipal**, per definir línies de col·laboració.

Línies d'actuació des de l' òptica productiva i de l'ocupació

D'acord amb el marc de referència de la Comisió Europea, les propostes de futur en el camp de l'ocupació han d'anar dirigides a complir tres objectius prioritaris: la plena ocupació, la qualitat i la productivitat de treball i la cohesió social i la inserció.

Tal com s'ha posat en evidència en els capítols precedents, Mataró es una ciutat que ha mostrat un gran dinamisme pel que fa a la creació d'ocupació, amb unes taxes d'ocupació força satisfactòries en el context català i espanyol, però amb un marge ampli pel que fa a l'assoliment d'una situació de plena ocupació.

La situació és però força més insatisfactòria pel que fa a la qualitat i la productivitat del treball. D'una part es dona una proporció excessiva d'autònoms i d'economia submergida, uns temes que s'han d'abordar, encara que amb prudència per no crear problemes addicionals.

El creixement de la productivitat del treball es insatisfactòria. Això es deu en gran part a l'elevat pes dels sectors convencionals i a una estructura empresarial d'una dimensió excessivament petita. Es tracta per tant de fer un seguiment especialment curós del sector tèxtil i de la construcció, el primer en greus problemes actuals i el segon que podria entrar en dificultats properament, i que té greus carències en formació que podria arribar a amplificar els problemes.

La cohesió social i la inserció laboral és un tema especialment crític en un municipi com Mataró que està rebent un intens flux d'immigrants no comunitaris que inserits de forma prou inestable en el mercat laboral tal com s'ha posat abastament en evidència en el capítol on s'analitza el mercat laboral i la integració sectorial i per formes de contractació dels diferents col·lectius.

Les línies d'actuació en relació al mercat laboral que es defineixen a continuació tenen diversos nivells de responsabilitat. D'una part, n'hi ha que requereixen canvis legislatius estatals o comunitaris. D'altres, corresponen al mateix

Ajuntament de Mataró i finalment hi ha els que es poden endegar des del Pacte local d'ocupació.

Línies d'actuació dins del mercat laboral

1. Revitalitzar les OTG i integrar les polítiques passives i actives d'ocupació per tal de millorar la inserció professional, la igualtat d'oportunitats i reduir les taxes d'atur (sembla que hi ha l'oportunitat política per fer-ho).	Generalitat de Catalunya
2. Crear parcs empresarials per empreses d'alt valor afegit (possibilitat d'atraure emprenedors locals i comarcals).	Ajuntament de Mataró
3. Que els models de contractació pública no discriminin els contractistes locals, que a sistema per impulsar la creació d'empreses constructives de més dimensió.	Ajuntament de Mataró i Gremi Construcció
4. Potenciar el reciclatge professional, especialment dins el mateix sector de la construcció (carnet de paleta especialista en rehabilitació).	Estat Central, Generalitat, Ajuntament de Mataró
5. Procedir a la regularització dels immigrants ocupats, en la línia dels canvis legislatius en curs, com un primer element per aflorar l'economia submergida	Estat Central
6. Potenciar l'oferta d'habitatge de lloguer per als immigrants.	PUMSA
7. Impulsar la creació de fons de capital risc autòcton (per transvasament de rendes immobiliàries).	Ajuntament de Mataró, Pacte Ocupació Mataró i Maresme
8. Mancomunar les polítiques actives d'ocupació de l'Impem amb la dels seus municipis més immediats (observatori laboral, prospecció laboral, promoció econòmica, ...)	Pacte Ocupació Mataró
9. Estudiar la situació dels autònoms, com un primer pas per a la reordenació d'aquesta forma de contractació.	Pacte Ocupació Mataró
10. Establir programes especials de formació en el camp comercial, per anticipar-se al repte que representa l'arribada de noves implantacions comercials	Generalitat de Catalunya i Pacte Ocupació Mataró
11. L'elevada ocupació femenina que es dona a la comarca fa que la compaginació de la vida laboral i familiar es converteixi en un tema prioritari. Ampliar els horaris d'apertura dels centres escolars és una primera mesura en aquest sentit.	Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Mataró

Alguns dels projectes que s'acaben d'enumerar requereixen inversions elevades, i molts d'ells no es fàcil que es portin a terme a curt termini des del sector públic tot i que la majoria d'elles estan en línia de les prioritats del nou Govern de la Generalitat i de l'Estat. Per tant, seria aconsellable **buscar complicitats amb el sector privat**, sense oblidar però des del Govern Local de buscar noves línies de finançament mitjançant la modernització de les figures impositives existents.

Annex 1: Principals empreses de la ciutat

CONSTRUCCIÓ

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats Aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Ferros Iluro, S.L	muntatge estructures	200	Local
Constructora Mataronesa, SA	edificació	40	Local
Dentell, S.L.	construc. i promoció	35	Local
Iomsa	obra civil	55	Local
Grup Garcia Cano	contractista obra civil	55	Local
Coop.La Llàntia	edificació i promoció	30	Local
Grup Cornisa/Concisa	construc. i promoció	70	Local
Chacosa	contractistes-promotors	20	Local
Anglada, SL	edificació	20	Local

INDÚSTRIA: Tèxtil

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Sans, SA (Sara Lee)	gènere de punt interior	280	Local f.
Grup Culebras	pronto moda	212	Local
Grup Aleña	gènere de punt	150	Local d.
Grup Ojea	moda dona	136	Local d.
Etal, SA	tints i acabats	100	Local
Grup Victrix, SA	roba de senyora	95	Local
Valenri, SA	confecció infantil	90	Local
Antal, SA	confecció	80	Local
Vilsi, SA	confecció i gèn. de punt	65	Local
Golo, SA	gènere de punt	65	Local
Textiles y Derivados, SA	corseteria baño	55	Forana
Tints Quadrada, SA	tints	50	Local
Grup Bispunt	moda dona	130	Local
Vilaseca, SA	roba interior	50	Local
Fidel Fabregas, SA	tints i acabats de filats	46	Local
Grupo Moda Estilmar, SA	estampats	45	Local
Generos de punto Casalprim, SA	gènere de Punt	45	Local
Industrial Gamacolor, SL	tenyiment de teixits	42	Local
Estamferm, SL	estampats infantils	40	Local
Sol Punt, SA	confecció	40	Local
Indústries de l'Estampat	estampats	40	Local
Tints Mataró, SL	tints i acabats de filats	40	Local
Textil Valsán, SL	comercial de teixits	40	Local
Textil Ze.De, SA	mitjons i roba interior	40	Local f.
Retama-3, SL	peces de vestir	35	Local
Bonfil, S.A.	filis de cosir	32	Local
Centro Textil Massana, SA	confecció i gèn.de punt	32	Local d.
Triblond, SL	puntes i blondes	30	Local
Gènere de punt Mobo	gènere de punt	30	Local
Star Tèxtil, SA	infantil	30	Local
Taberner, SA	gènere de punt	28	Local
Robreño, Esperalba y Puig, SL	confecció	26	Local
Punsel, SL	confecció	26	Local

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Fox silver, SL	teixits senyora	25	Local
Puntiber, SL	confecció i gèn. de punt	25	Local
Salvador Estapé, SA	majorista de fornitures	25	Local
Grup Cima Tèxtil	teixit i comercial	25	Local
Amich, SA	calceteria, pijames, etc.	25	Local
Juan Juan Massaguer, SL	confecció tèxtil hogar	24	Local
Estampados Luna, SL	productes tèxtils sc	24	n.s
Géneros de punto Fabrés, SA	teixits	23	Local
Géneros de Punto Ametller, SA	pijames	23	Local
Confecciones y aprestos Balmes	vestits, gavadines	22	Local
Filpar, SL	sintètics	22	n.s
Generos de punto Pera, SA	comercialització	22	Local
Barnoba, SL	comercialitzador	20	Local
Gymtonic, SA	peces infantils	20	Local
Dungaree, SA	tèxtil dona	20	Local
Pratginé, SA	estampats	20	Local
Up to you, SL	col. grans marques	20	Local
Lemur-Caribú, SL	comercial vestuari	20	Local
Grup Cial.Tèxtil Moreno	teixits	20	Local
El Rulo Textil,S.A.	exterior	20	Local
Malerba Ibérica Tèxtil, SA	importador de llenceria	20	Forana
Chill Out 58, SL	Tèxtil confecció	20	Local
Ebrotex-Nova, SL	fabricació punt exterior	20	Local
Gèneros de Punt A DE T, SL	punt exterior	20	Local
Waldo Complementos, SL	guants, complements	20	Local
Confecciones Yoev, SL	confecció	20	Local
Manufacturas Carrés Costa, SL	articles gènere de punt	20	Local

INDÚSTRIA: Alimentació

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Procter & Gamble España SA	química/begudes	435	Forana
Torrent i fills SA	escorxador d'aus	150	Local
Forners de Mataró, SA	fora de pa	55	Local
Forneries Reunides S.Coop.	fora de pa	50	Local
Hermanos Culebras, SL	carns i matadors	30	Local

INDÚSTRIA: Metall

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Nilfisk Advance, SA	oficines centrals	70	Forana
Metalúrgica textil de Precisión, SA	eines per al metall	64	Local
Wendt Samedi, SA	eines per al metall	50	Local f.
Burniol, SL	prestateries metàl·liques	40	Local
CGR Europa, SL	Siderometal·lúrgia	39	Local
Pannon, SL	Maq. d'estampacions	35	Local
Sismede	sistemes de seguretat	30	Local
Indústries Kimu, SA	maq. equip industrial	30	Local
Roig Curvados de Perfiles SA	treballs metàl·lics	25	Local
Tallers Floriach, SL	decoració metàl·lica	22	Local
Talleres Llorens-Planas, SL	Maq. arts gràfiques	22	Local
Dimesa	difusors metàl·lics	20	Local
Construcciones Mecánicas Solé	encunys, matrius	20	Local
MD Soluciones de etiquetado	maq. per etiquetatge	20	Local
Grup Gil	maq. precisió	20	Local

INDÚSTRIA: Paper i vidre

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Cristalerías de Mataró SCOC	vidre	130	Local
Hijos de Antonio Fábregas SA	Fàbrica de paper	115	Local
Vidriería Maresma Coop. Obr., SCCL	vidre	70	Local
Perfeck Envase Hispania, SA	fabricats de vidre	30	Local

INDÚSTRIA: Farmacèutica

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Laboratoris Unitex-Hartmann, SA	productes sanitaris	250	Local f.
Shatmo, SA	perfums i cosmètics	41	Local

INDÚSTRIA: Química-plàstic

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Industrial plàstica Mataronesa SL	plàstics	25	Local
Productos transformados, SA	plàstics	23	Local

INDÚSTRIA: Varis

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Electrificaciones y Fluidos Mata, SA	material elèctric	53	Forana
Autoadhesivos ZYR, SA	etiquetatge	30	Local
Edomsa	etiquetatge	25	Local
Serma & DNT SL	arts gràfiques	19	Local

SERVEIS: Serveis empresarials

Empresa	Activitat	Empleats aprox.	Control empresarial
Gestoria Beltran, SL	serveis empresarials	50	Local
Totseriman, SL	neteja d'edificis	50	Local
IMPEM	serveis empresarials	45	Local
Roy assessors, SA	serveis empresarials	35	Local
Grup	serveis informàtics	35	Local
Kriter	aplicacions de programari	30	Local
Irco Sistemas de	antenes i components	30	Local
Sist. de Oficina del Maresme, SA	delegación Cannon	24	Local
Oki Edicions, SL	serveis de publicitat	22	Local
Cap Gros	publicitat	20	Local
Hospital Mataró	centre sanitari	500	Local
Grupo Vila y Crisol, SL	geriàtric i ambulatoris	125	Local
Hospital Santa	centre sanitari	100	Local
Geriàtric del Maresme, SL	serveis	60	Local
Aigües de Mataró, SA	serveis públics	70	Local
Tract. de Residus Maresme, SA	planta de reciclatge	44	Local
Cabrè Junqueras, SA	serveis	43	Local
PUMSA	serveis	25	Local

SERVEIS: Ensenyament

Empresa	Activitat	Empleats aprox.	Control empresarial
Escola Pia	cicles complets	150	Local
Institut Politècnic Miquel Biada	FP i Universitat	100	Local
Escola	Formació	50	Local
Escola Valldemia	cicles complets	70	Local
Col·legi Sant Antoni de Padua	centre de formació	70	Local
Escola	estudis	20	Local
Grup Escolar Mataró	ensenyament reglat	40	Local
Meritxell	ensenyament reglat	35	Local
Cor de Maria	ensenyament reglat	20	Local

SERVEIS: Cial. Automòbil

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Prades Motor Mataró, SA	conc. Seat, Volkswagen i Audi	120	Forana
Talleres Cayma, SA	concessionaris d'automòbils	84	Local
Autocat, SL	conc. Volvo, Alfa Romeo, Mazda i Kia	50	Local
ESERM	concessionaris	45	Local
Auto Mataró, SA	concessionari Ford,	40	Local
Bellmunt, SA	concessionari	37	Local
Motor Maresma, SA	concessionari Nissan	32	Forana
Auto 95, SL	concessionaris	20	Forana
Veimar SL	concessionari Toyota	20	Local

SERVEIS: Comerç

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Hipermercat Alcampo	hipermercats	70	Forana
Zara	establiments de moda	50	Forana
Pep Llasera, SA	franquícia de moda	45	Local d.
Comercial Maresme, SL	electrodomèstics	30	Local
Robafaves, SL	llibries	37	Local
Nou Mataró	supermercat	35	Forana
Ximenes i fills, SA	muntatges d'òptica	30	Local
Mango	establiments de moda	30	Forana
Mercadona	supermercat		Forana

SERVEIS: Majorista

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Saned del	alimentació	78	Local
Pinmat, SA	comerç pintures	35	Local d.
Expensa, SL	seveis hotelaria	33	Local
Coratama	alimentació per hotelaria	50	Local
Materiales Dorotea, SL	mat.construcció	35	Local
Semsa SA	subministres	30	Local
Integral de materials de construcció	materials construcció	25	Local
Comercial Iluro, SA	material elèctric	20	Local

SERVEIS: Transport i logística

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Exel Logistic	logística serveis	125	Local f.
Servicios de Control y Empaquetado	logística tèxtil	63	Local
Empresa Casas, SA	transports passatgers	60	Local f.
Bosch y Bassols, SA	transports i logística	40	Local

SERVEIS: Hoteleria

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Miracle, SA	hoteleria	45	Local
Hotel Ciutat de Mataró, SA	hoteleria	35	Local

SERVEIS: Varis

<i>Empresa</i>	<i>Activitat</i>	<i>Empleats aprox.</i>	<i>Control empresarial</i>
Caixa d'Estalvis Laietana	entitat financera	300	Local
Gruas Homs, SA	lloguer maquinària	52	Local d.
Simmar	recollida i tractament brosses	50	Local
Cruixent, SA	manteniment ascensors	35	Local
Combustibles d'Ara, SL	estació de servei	30	Local
Centre d'ocupació del Maresme	treball per a discapacitats	205	Local
Centre de Formació i Prevenció	treball per a discapacitats	60	Local

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

- Ajuntament de Mataró. **Programa d'actuació urbanística municipal**. 2002.
- Barcelona Regional. **Estudi de les Infraestructures de Transport del Maresme**. 2003.
- Castells, Manuel i altres. **El desafío Tecnológico**. Alianza Editorial. 1986.
- Consell Comarcal del Maresme. **Pla Director per a la Societat de la Informació**. Comarca del Maresme. Octubre 2002.
- Crouch, Colin i altres. **Local Production systems in Europe. Rise or demise?** 2001.
- Drucker, Peter. **Innovation and Entrepreneurship**. 1985.
- Edas. **Anàlisi comparativa de les empreses creades a Mataró en el període 2001-2002**.
- Gabinet d'estudis Econòmics i Josep Mª Arús. **El impacto de la liberalización de los intercambios mundiales en el sector textil-confección español**. 2003
- Gabinet d'estudis Econòmics. **Competitivitat de la petita i mitjana empresa constructora catalana**. Gremi de constructors d'obres de Barcelona i comarques. 1994.
- Gabinet d'Estudis Econòmics. **La dinàmica residencial de 80 ciutats de Catalunya**. En impremta.
- Gabinet d'Estudis Econòmics. **Present i Futur Industrial del Maresme**. Consell Comarcal del Maresme. 1989. Mimeo.
- Gabinet d'Estudis Econòmics: **El Maresme: Una visió socio-econòmica a l'horitzó 2000**. Consell Comarcal, 1995. Mimeo.
- GFE ass. **Estudi de l'estructura productiva de Mataró**. Document de diagnosi. 1999.
- Hermosilla, Angel. **El perfil del nuevo trabajador industrial**. Centro de estudios y asesoramiento metalúrgico.
- IMPEM. **L'observatori del Mercat de Treball**. Diversos anys.
- IMPEM. **Pla Actuació 2003-04**
- IMPEM. **Pla d'Actuació per a la Promoció de la Ciutat**. 2004
- Indovina, Francesco. **Terrassa i la seva disposició en la regió metropolitana**. Ajuntament de Terrassa. Mimeo 1999.
- Institut d'Estudis Metropolitans. **Enquesta de la Regió de Barcelona 2000. Condicions de Vida i hàbits de la població: El Maresme**. Barcelona 2003.
- Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona. **L'evolució social i econòmica de la ciutat de Mataró**. Projeccions cap al 2010. Impem, 2002.

Jacobs, Jane. **Las ciudades y la riqueza de las naciones**. 1986.

Krugman, Paul. **La era de las expectativas limitadas**. 2000.

Lleonart, Pere - Fabregat, Victor. **El gènere de punt: el motor industrial del Maresme**. Caixa Laietana. 1994.

Lleonart, Pere i García, Àngels. **El Maresme una visió immobiliària**. Caixa Laietana. 1997.

Lleonart, Pere i Garola, Àlvar. **El Garraf: una reflexió estratègica**. 2002.

Nel.lo, Oriol. **Ciutat de Ciutats**. Ampúries. 2001.

Pierre Garson, Jean. **Informe anual de la OCDE sobre immigració**. 2003

Porter, Michael. **La ventaja competitiva de las naciones**. 1998.

Pumsa. **Memòria 2002**.

Sodipro/Inetsa. **Un model de desenvolupament turístic per a Mataró**. Resum de Conclusions. Ajuntament de Mataró. 1989.

Trullén, Joan. **Economia de l'arc tecnològic de la regió metropolitana de Barcelona**. Elements de debat territorial. 2003.

ARTICLES.

"Una comarca més racional". El Punt 22-01-01

"Els Ports s'han convertit en un important motor econòmic combinant la nàutica i l'oci." El Punt. 21-10-01.

"El nou Pla Estratègic del sector agrícola inclourà la implantació d'estudis agraris a la comarca." El Punt 20-01-02.

"Busquem empresaris arriscats i treballadors modèlics" Carme Bufí i Planas. El Punt 22-02-02

"Mataró: Un observatorio de la inmigración." El País 16-05-03.

"El 70% del polígon de Vallveric de Mataró ja està venut abans de fer-s'hi cap nau". El Punt 14-10-03.

"El Polígon de Cabrera té un 70% de les naus llogades abans que estigui acaba". El Punt 5-11-03.

"Un estudi de la Diputació assenyala que Mataró no ha donat prioritat a la cultura". El Punt. 6-11-03

"L'elevat pressupost obliga a replantejar l'edifici del futur TecnoCampus de Mataró". El Punt 16-12-03.

"Mataró, la "Chinatown" del tèxtil". Dossier Econòmic de Catalunya. 13-02-04.

Anton Costas. "Industriales, hoteleros o criadores de cerdos: ¿de que queremos vivir?". El País 16-2-04.

"Empreses tecnològiques i de serveis ocuparan l'últim polígon industrial previst a Mataró" El Punt 4-3-04.

"Un estudio asegura que telecomunicaciones y atención geriátrica serán los mercados de trabajo que más crecerán en 2006". El País Negocios. 21-03-04.

"Entrevista con Manuel Mas, alcalde de Mataró". Expansión, 29-03-04.

"Start Tèxtil aposta per la innovació i la distribució". El Punt 7-4-04

La "tirita" fa 50 anys. El Punt 10-4-04.

"El risc més gran de deslocalització és per a automoció i electrònica". Dossier Econòmic de Catalunya 30-04-04.